

EKERÖ
KOMMUN

Förslag

Driftbudget 2017 med inriktning för åren 2018-2019
och investeringsbudget 2017-2021

Budget 2017

med inriktning för driftbudget 2018-2019
och investeringsbudget 2018-2021

PM 2016-10-10

Justerad med KS beslut 2016-10-25

Dnr KS16/12-041

Kommunledningskontoret
Ekonomienheten

Katinka Madsen
Ekonomichef

Agneta Josefsson
Budgetsamordnare

Innehåll

Sammanfattning budget	2
Förutsättningar för kommunens budget.....	3
Kommunen och omvärlden.....	3
Ekonomistyrning.....	3
Lagens krav.....	4
Finansiering av det kommunala uppdraget.....	5
Flyktingmottagande.....	7
Utgångspunkter för tjänstemannaförslaget till budget.....	7
Förslag till driftbudget 2017	12
Inriktning för driftbudget 2018-2019	13
Sammanfattningar av nämndernas förslag till driftbudget	
Barn- och utbildningsnämnden.....	16
Socialnämnden.....	22
Kultur- och fritidsnämnden	27
Byggnadsnämnden	31
Miljönämnden.....	34
Teknisk nämnd.....	36
Kommunstyrelsen.....	41
Central politisk organisation, revision, överförmyndare	44
Bilaga 1 - Förslag till driftbudget 2017	45
Bilaga 1b - Förslag driftbudget 2017 – verksamhetens nettokostnader	46
Bilaga 2 - Underlag för år 2018-2019 – Inriktning verksamhetskostnader innan ytterligare kostnadsreducering och/eller intäktsförstärkning	47
Bilaga 3a - Budget skatteintäkter och generella bidrag	48
Bilaga 3b - Skatteintäkter och generella bidrag – förändringar i förslag budget jämfört med intäkter och antaganden i planeringsförutsättningarna	49
Förslag investeringsbudget 2017-2021.....	50
Tabellbilaga - Förslag investeringsbudget per objekt/projekt 2017-2021	55
Textbilaga - Förslag till investeringsbudget per projekt/objekt 2017-2021	59

Sammanfattning budget

Utgångspunkt och styrande för budgetförslaget

Utgångspunkten och styrande för budget 2017 med inriktning för åren 2018-2019 är Kommunfullmäktiges direkt från juni 2016 med underliggande planeringsförutsättningar för beräkning av budget. Det ekonomiska utrymmet – intäkt skatt och generella bidrag – är beräknade utifrån SKL:s prognosmodell och ingående antaganden av 5 oktober 2016. Inga effekter är beaktade av föreslagna förändringar i kommunal redovisningslag som vid beslut enligt förslag skulle gälla från år 2018.

Redan i förra årets budgetprocess och även i planeringsförutsättningarna för 2017-2019 framkom att de ekonomiska förutsättningarna för Ekerö kommun förändras väsentligt under den kommande planperioden. Ekerös högre inkomstutjämningsavgift från 2016 med successivt införande och full effekt från år 2018 har avgörande betydelse. Ekerö kommun är även inne i en period med omfattande investeringsvolym som inte kan finansieras med årets tillförda medel.

Driftbudget

Kommunstyrelsens samlade förslag till driftbudget 2017 beräknas till ett årets resultat om 16,9 mnkr (1,1 procent). Ekonomin är i balans. Verksamheten i nämnder och för övriga budgettitlar har bedömts kunna genomföras utan betydande negativa förändringar jämfört nuläget. Verksamhetsutveckling görs. Effektiviseringar och minskade marginaler gör att det inte längre finns utrymme att på samma sätt som under de senaste åren att möta eventuellt mer omfattande ekonomiska förändringar från händelser i omvärlden eller lokalt. Driftbudget 2017 per nämnd och övriga budgettitlar fastställs och fördelas enligt bilaga 1.

Netto, tkr	Utfall 2015		Budget 2016	Prognos 2016		År 2017
	Netto	Avvik		Netto	Avvik	
Verksamhetens nettokostnad	-1 327 568	33 042	-1 435 705	-1 398 301	37 404	-1 498 630
Skatt, generella bidrag	1 390 838	-2 163	1 459 300	1 454 200	-5 100	1 529 000
Finansnetto	-11 265	2 865	-13 070	11 780	24 850	-13 470
Årets resultat	52 005	33 744	10 525	67 679	57 154	16 900
	3,7%		0,7%	4,7%		1,1%

Med inriktningen för åren 2018-2019 med ett årets resultat 1 procent beräknas resultat år 2018 till 15,7 mnkr och år 2019 till 16,3 mnkr. För att uppnå den resultatnivån behövs ytterligare kostnadsreduceringar och/eller intäktsförstärkningar med motsvarande 24 mnkr år 2018 och med 37 mnkr 2019 jämfört med vad som framgår i föreliggande material för år 2018 och för år 2019 till förslag till budget totalt och till driftbudget per nämnd och övriga budgettitlar. Utvecklingsarbete inom ramen för det av Kommunstyrelsen lämnade uppdraget om att framtidsutveckla Ekerö kommer att sätta igång under hösten 2016. Bedömningen från tjänstemannaledningen är att det inte synes vara möjligt att uppnå en sådan omfattning av ytterligare kostnadsreduceringar på relativt kort tid. För kostnadsreducering kommer det även behövas andra direkta besparingar i verksamheten.

Investeringsbudget

Det samlade förslaget till investeringsbudget för perioden 2017-2021 visar på fortsatt höga investeringsvolym. Den demografiska utvecklingen visar på behov av ny- och ombyggnation av förskolor och skolor och andra verksamhetslokaler tillsammans med att Ekerö förändras med bland annat cent-

rumutveckling i flera områden och att det finns behov av att investera i energilösningar och att digitalisera verksamheten.

Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget:

INVESTERINGAR/NÄMND	2017	2018	2019	2020	2021
TEKNISKA NÄMNDEN (exkl Avfall)	95 750	66 465	66 050	57 350	56 050
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	32 600	201 500	92 700	73 700	293 700
SOCIALNÄMNDEN	6 000	400	1 000	0	0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	1 685	1 475	975	775	675
KOMMUNSTYRELSEN	24 300	104 600	71 400	132 600	8 900
TOTALT	160 335	374 440	232 125	264 425	359 325

<i>Varav Sandudden</i>	<i>2 000</i>	<i>80 000</i>	<i>88 000</i>	<i>0</i>	<i>75 000</i>
TOTALT EXKL SANDUDDEN	158 335	294 440	144 125	264 425	284 325

TN-BALANSENHET AVFALL	3 000	3 000	0	0	0
------------------------------	--------------	--------------	----------	----------	----------

TOTALT inkl TN balansenheter avfall	163 335	377 440	232 125	264 425	359 325
-------------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------

Förutsättningar för kommunens budget

Kommunen och omvärlden

Ekerö kommun, som kommunal organisation, tillhandahåller olika former av tjänster till dem som bor eller är verksamma i kommunen. Den kommunala organisationen är till för att ge invånarna den service som de tillsammans solidariskt betalar för. Ekeröborna är därför den viktigaste målgruppen för verksamheten. Men det finns också många andra människor och grupper av människor och företag som den kommunala organisationen är beroende av och som i sin tur är beroende av kommunen.

Utförandet av den kommunala verksamheten är lokal och styrs med kommunalpolitiska beslut. Den egna utvecklingen är beroende av den allmänna samhällsutvecklingen. Konjunkturläge, arbetslöshet och inte minst utvecklingen av storstadsregionen inverkar direkt på förutsättningarna för verksamheten. Beslut på andra politiska nivåer, till exempel i riksdagen men även i landstinget, har stor betydelse för den lokala utvecklingen. Flertalet av de kommunala verksamheterna styrs av lagar fattade av riksdagen. Den kommunala organisationen har därför även en omfattande roll som myndighetsutövare.

Ekonomistyrning

Den kommunala budgeten är utgångspunkten för den ekonomiska styrningen av det kommunala uppdraget. Budgeten är en plan för resursfördelning mellan kommunens verksamheter. Budgeten ska spegla den politiska styrningen och prioriteringarna och återge hur det i Ekerö kommun genomförs det kommunala uppdraget. Budgeten byggs upp på kända fakta och utifrån bedömningar och antaganden om förändringar i samhället som påverkar verksamheten.

Den totala intäktsramen i kommunen är en ekonomisk restriktion. Verksamhetens nettokostnader och finansiella kostnader ska inte överstiga intäkterna. Det ekonomiska resultatet i budgeten ska vara po-

sitivt. Årliga positiva resultat är en förutsättning för att upparbeta en sund ekonomi. **Positiva resultat innebär att det egna kapitalet värdesäkras och det bidrar till att det går att finansiera kommunens investeringar.**

Budgeten beskriver verksamheten i ekonomiska termer men ska även innehålla mål och planer för verksamheten.

Den kommunala verksamheten är till sin omfattning personalintensiv. I Ekerö kommun utförs den största delen av verksamheten med egen personal. Den myndighetsutövande delen måste utföras med egen personal. Stor del av verksamheten inom förskola, skola, äldreomsorg och även insatser för funktionsnedsatta utförs av andra utförare.

Ekerö är en tillväxtkommun i en attraktiv och expansiv storstadsregion. I Ekerö är behovet av investeringar i nya verksamhetslokaler omfattande och befintliga lokaler måste underhållas och reinvesteras. Investeringsvolymen har varit på en hyggligt stabil nivå men ökat betydande de senaste åren. Låneskulden amorterades omfattande ner under 2011-2014 och investeringarna har även de senare åren kunnat finansieras med egna medel. Men under 2015 ansträngdes likviditeten och checkräkningskrediten användes flertal gånger. Under 2016 har låneskulden ökat för att kunna finansiera investeringarna.

Lagens krav

Kommunallagen och Lag om kommunal redovisning är styrande för budget och uppföljning. Kommunallagens 8 kapitel reglerar den ekonomiska förvaltningen. Förslag till ny redovisningslag presenterades under 2016. Vid beslut enligt förslag skulle den gälla från 1 januari 2018.

Förslag om ny redovisning av pensioner och därav effekt på eget kapital och synen på riktlinjer för god ekonomisk hushållning med bland annat överväganden om behov av högre årets resultat har inte på något sätt beaktats i förslag inriktningsbudget 2018-2019.

Budgetperiod

Budgeten är en årlig arbetsprocess. Budgeten ska omfatta en treårsperiod där budgeten för år 1 fastställs och för de två påföljande åren i planperioden ska visa på inriktningen. En av utgångspunkterna för budgetarbetet är föregående års inriktningsbudget. I Ekerö fattar Kommunfullmäktige i juni beslut om direktiv för det fortsatta arbetet med att ta fram förslag till budget. Budgeten fastställs slutgiltigt av Kommunfullmäktige i november inför nästa verksamhetsår.

Balanskrav

Budget ska för varje enskilt år vara i ekonomisk balans, det vill säga att årets intäkter ska överstiga årets kostnader. Om resultatet vid årets slut är negativt, kostnaderna överstiger intäkterna, innebär det att det egna kapitalet minskar. När det egna kapitalet minskar ett enstaka år ska det återställas inom en treårsperiod. Undantag från denna huvudregel är om det finns synnerliga skäl.

God ekonomisk hushållning

En kommun ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det handlar om att ta ansvar för verksamheten ekonomiskt och innehållsmässigt och inte övervältra skulder på kommande generationer. Intäkterna ska inte bara finansiera den löpande verksamheten utan även investeringarna, värdesäkra eget kapital och se till att balanskrav uppnås och god ekonomisk utveckling. Intäkter från försålda tillgångar ska användas till nyinvesteringar eller amortering på skuld.

Genom lagändring från 1 januari 2013 fick kommuner möjlighet att, under vissa betingelser, balansera årliga resultat över en konjunkturcykel. En förutsättning för att få göra så är att det finns riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Ekerö Kommunfullmäktige har antagit sådana riktlinjer som även inkluderar beslut och regelverk om att tillämpa möjligheten att reservera årliga överskott utöver 2 procent i resultatutjämningsreserv. Medel ur reserven kan disponeras för att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över en konjunkturcykel.

Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. KFS 01:1. Prognosen från augusti 2016 från Sveriges Kommuner och Landsting över skatteunderlagets tillväxt under perioden 2016-2019 visar att det inte är möjligt att disponera någon del av resultatutjämningsreserven under något år under prognosperioden

Finansiering av det kommunala uppdraget

Kommunallagen reglerar verksamheten där den kommunala självstyrelsen är grunden för verksamheten. En av de viktigaste förutsättningarna för den kommunala självstyrelsen är rätten att bestämma hur mycket kommunen ska ta ut i skatt av sina invånare.

Merparten av de kommunala verksamheterna är obligatoriska. För de i lag reglerade verksamheterna gäller dessutom krav på att den tillhandahållna servicen ska vara likvärdig i landets kommuner. Finansieringen av de kommunala tjänsterna sker via skatteintäkter, kommunal utjämning och avgifter. Sedan några år tillbaka tillfaller förändringen i fastighetstaxeringen till kommunerna genom den kommunala fastighetsavgiften. Kommunalskatten är den största inkomstkällan.

Skatteintäkter och generella bidrag

Avgörande för hur stor intäkten från skatter och generella bidrag blir till enskild kommun är kommunens invånarantal och dess sammansättning, den kommunala skattesatsen, tillväxten av skatteunderlaget i Sverige och omfattningen av statens tillskjutande medel. Utjämningen syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för kommunal verksamhet i hela Sverige oberoende av kommuninvånarnas inkomster och strukturella förhållanden. Kommunerna får betala till utjämningen eller får pengar från systemet. Ekerö får bidrag ur kostnadsutjämningsystemet och bidrag från LSS utjämningsystem.

Ekerö kommun är en av landets 14 kommuner som betalar i inkomstutjämningen. Under 2014-2015 mildrades i viss mån avgiften genom riksdagsbeslut om ändrad konstruktion. Från och med år 2016 har konstruktionen av inkomstutjämningsystemet återgått till hur det var utformat år 2013. Ekerö kommun betala därmed återigen en högre inkomstutjämningsavgift.

År 2008 infördes kommunal fastighetsavgift. Under införandeåret fick alla landets kommuner ett lika stort bidrag i kronor per invånare. I gengäld minskade utjämningsbidraget med motsvarande belopp. Det är inte det totala fastighetsvärdet som tillförs kommunen utan sedan år 2009 tillförs varje kommun förändringen av fastighetsvärdet i kommunen. Förändring kommer från nya fastighetstaxeringar som görs med jämna mellanrum och den årlig uppräknings med inkomstbasbelopp av den maximala avgiften. Nybyggda bostäder är sedan ett par år tillbaka avgiftsbefriade i 15 år.

Övrig finansiering

Allt mer av den statliga styrningen av de verksamheter som kommunerna har i uppdrag att utföra sker genom att det finns särskilt riktade statsbidrag. Det till skillnad mot de generella bidrag till kommunsektorn som är för det kommunala uppdraget och återfinns i en "gemensam påse" med kommunalt beslut om resursfördelning.

Det finns många särskilda statsbidrag att söka. Inter minst gäller det flyktingmottagandet. Men även i hög grad särskilda satsningar på skolområdet. Även i äldreomsorg och i omsorg finns många bidrag. Utformningen av statsbidragen varierar. Ibland är de förenade med motprestation med delfinansiering med kommunala skattemedel. Ibland är det tydligt uttalat vilket belopp som varje kommun erhåller, i andra fall gör kommunerna ansökningar och beviljas medel.

Kommunernas möjlighet att själva bestämma hur mycket och på vilket sätt avgifter ska tas ut varierar mellan verksamheterna. De avgifter som uttas direkt av brukarna redovisas inom ansvarig nämnd eller i något fall direkt i den kommunala produktionen då det ingår i uppdraget från beställande nämnd att hantera avgifterna. Flertalet avgiftsnivåer är fastställda genom att det finns nationellt beslutade maxtaxor i de obligatoriska verksamheterna. I övrigt är flertalet avgifter reglerade genom råddande självkostnadsprincip. Kommunernas intäkter från avgifter minskar genom maxtaxereformerna. Avgifterna utgör inte bara en möjlighet till finansiering av efterfrågade kommunala tjänster utan är också ett styrinstrument som reformerna om maxtaxa har försvagat.

Statliga beslut har fattats om höjda tak i maxtaxan 2016. Förändringarna påverkar även det statsbidrag som Barn- och utbildningsnämnden erhåller för att kommunen har avgifter med maxtaxa – statsbidraget minskar. Maxtaxan i äldreomsorgen reglerades 2016 och 2017.

Ekerös kommunala verksamhet finansieras till mer än fyra femtedelar solidariskt genom skatteintäkter och generella statsbidrag tillsammans med den kommunala fastighetsavgiften.

Långsiktig finansiering av det kommunala uppdraget

Den långsiktiga finansieringen av det kommunala uppdraget är dels beroende av utvecklingen i omvärlden. Dels vilka kommunalpolitiska beslut som fattas inom ramen för det egna handlingsutrymmet. De ekonomiska förutsättningarna i en kommun på kort och på lång sikt är starkt beroende av vad som sker i omvärlden. Konjunkturutvecklingen i stort och skattebasen särskilt avseende antal personer i arbete är avgörande för inte bara rikets ekonomi utan även för den egna kommunens ekonomiska förutsättningar. Samtidigt finns ett stort eget handlingsutrymme för att styra kommunens ekonomiska utveckling. För att långsiktigt kunna finansiera välfärdsuppdraget och vara rustad mot svängningar i omvärlden, som är svåra att påverka, krävs ställningstagande och beslut kring ett flertal områden som kanske inte alltid ger effekter på nästa års budget men som är avgörande på lite längre sikt.

De områden som är avgörande för utvecklingen av kommunen och den kommunala ekonomin är i olika grad mer eller mindre direkt påverkbara med kommunalpolitiska beslut. Många områden är inom det egna handlingsutrymmet även om det inom vissa områden krävs samverkan med till exempel andra offentliga myndigheter. Några identifierade områden som är avgörande för den kommunala ekonomin:

- Utbyggnadstakten – bostäder och arbetsplatsområden
- Infrastrukturen

- Investeringsnivå och investeringstakt
- Den kommunala skattesatsen
- Omfattningen av tillskjutande medel från staten och konstruktionen av mellankommunala utjämningsystem
- Tjänsteutbud – innehåll och ambitionsnivå/kvalitet
- Organisation och bemanning – politisk och tjänstemannanivå. Samnyttjande av resurser
- Resursfördelning
- Intäkter genom försäljning av tillgångar

Flyktingmottagande

Samtliga nämnder har i förslag beaktat omfattningen av nämndens uppdrag eller uppgifter i förhållande till kommunens ansvar i mottagande av ensamkommande barn och nyanlända.

Naturligt är den största omfattningen inom socialtjänsten. Skolan har också ett brett uppdrag. Överförmyndarens uppdrag har vidgats betänkligt.

Befintlig organisation för flyktingmottagande – främst socialtjänst och skola – har byggt upp utifrån den akuta situation som rådde hösten 2015 och har sedan formerats och satt sig till en mer ”rimlig” nivå. Nya lagar och förordningar har införts 2016. Varje kommun har en kvot att ta emot vad avser ensamkommande barn. I nuläget finns ingen stor tillströmning. Bosättningslagen sätter avgörande tryck på kommunerna att omgående efter anvisning bereda nyanländ bostad. Ersättningsystemen ändras både i sin utformning och med lägre ersättningsnivåer från 1 juli 2017. Nya ersättningsnivåerna är beaktade i nämndernas förslag till budget. Fortsatt finns att utreda viss gränsdragning där flera verksamheter har att dela på samma ersättning, till exempel mellan socialtjänst och överförmyndare.

Utgångspunkter för tjänstemannaförslaget till budget

Tjänstemannaförslaget utgår från:

- A. Övergripande styrande beslut för budgetberäkning och prioritering.
- B. Prognos skatteintäkter, generella bidrag och kommunal fastighetsavgift, inklusive Ekerös del av de 10 mdkr fördelad i regleringspost (kronor per invånare) och från flyktingvariabeln.
- C. Nivån på föreslagna driftkostnader för verksamheten utifrån budgetramar och nämndernas förslag till prioritering, effektivisering och förändringar i verksamheten.
- D. Beräkningar av finansiella kostnader och intäkter.
- E. Förslag till investeringsbudget 2017-2021.

A. Övergripande styrande beslut

- KFS 01:1 – Ekerö kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KF 2015-03-19 § 10).
  - Ekerö ska vara en kommun med en långsiktigt hållbar ekonomi. Ansvar tas för den för framtida välfärden genom att balansera kostnader för dagens verksamheter med behov av investeringar idag och för framtiden.
  - Ekerö kommuns verksamheter ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiv. Det ställer krav på styrning och uppföljning av sambanden mellan resurser, prestationer, resultat och effektivitet i verksamheterna. Det ställer också krav på ständig prioritering, effektivisering och förnyelse av verksamhet.

- Årliga positiva resultat, nivån fastställs i samband med beslut om budget. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot att överstiga 2 procent.
- Investeringarna ska i huvudsak finansieras med egna medel och låneskulden till kreditinstitut ska hållas på en balanserad nivå.
- Beslut om planeringsförutsättningar och budgetdirektiv för år 2017 med inriktning för driftbudget 2018-2019 och investeringsbudget 2018-2021 (KF 2016-06-21 § 71).
  - Budgettram 2017 med inriktning 2018-2019 enligt planeringsförutsättningarna för nämnder och övriga budgettitlar fastställda för det fortsatta budgetarbetet.
  - Budgetförslagen från nämnder och beräknade övriga budgettitlar tar sin utgångspunkt i befolkningsprognos från mars 2016 som ligger till grund för volymbedömningar i verksamheten och de i planeringsförutsättningarna redovisade antagandena om prisutveckling och förväntad utveckling av nivåer på taxor och avgifter.
- Politisk plattform och verksamhetsmål.
  - Alliansens i Ekerös politiska plattform, såsom noterades i Kommunfullmäktiges beslut, är inriktning för all kommunal verksamhet (KF 2014-12-16 § 133).
  - Kommunfullmäktige har antagit fem övergripande verksamhetsmål för mandatperioden 2015-2018 (KF 2015-06-23 § 48). Nämnder och styrelse har i enlighet med beslut vid samma tidpunkt utarbetat mål för sin verksamhet som stödjer de övergripande målen.
  - I Kommunfullmäktiges beslut 2016-06-21 § 71 om det fortsatta budgetarbetet för år 2017 med inriktning 2018-2019 fick nämnderna i uppdrag att tydliggöra hur förslag till budget omhändertar eller påverkar de konkreta punkterna för åtgärder, förändringar och verksamhetsutveckling som återfinns i alliansplattformen och återges i underlaget för fullmäktiges beslut om verksamhetsmål.

B. Skatteintäkter, generella bidrag och kommunal fastighetsavgift

Den yttre ekonomiska gränsen för finansiering av verksamhetens nettokostnader och finansnetto och nivån för årliga resultat är prognos skatteintäkter, generella bidrag och kommunal fastighetsavgift. Från och med år 2016 har beräkningsmodellen för inkomstutjämnningen återgått till den konstruktion som gällde år 2013. Ekerö kommun betalar därför nu en högre inkomstutjämningsavgift. Under 2016-2017 mildras effekterna av den ökade avgiften genom det införandebidrag som trappas ner. Full effekt av den högre avgiften gäller från år 2018.

- Skatteintäkterna är beräknade på Ekerös nuvarande kommunala skattesats 19,25 under samtliga år i planperioden (2 öre/ 2 procent skatteväxling med landstinget år 2016, samma totala kommunala skattesats 31,33 år 2016 som år 2015). 10 öre/10 procents förändring av Ekerös skattesats motsvarar 7,7 mnkr år 2017 och 8 mnkr år 2018.
- Antagandena om antal invånare 1 november året före aktuellt budgetår baseras på befolkningsprognosen från mars 2016. Antal invånare som låg till grund för intäktsberäkningen i planeringsförutsättningarna har inte förändrats, de är desamma i förslag till budget.
  - Intäktsprognosen för år 2017 utgår från 27 200 invånare 1 november 2016 (1,1 % jämfört 1 november 2015), för 2018 års intäktsprognos 27 550 invånare 1 november 2017 (1,3 %) och för intäktsprognos 2019 är antal invånare 27 920 den 1 november 2018 (1,3 %).
  - Utfall antal invånare 30 juni 2016 var 27 120 varför behovet är ytterligare 80 fler Ekeröbor till 1 november 2016 för att uppnå budgetantagandet om 27 200 invånare som ligger som bas för prognos skatteintäkter 2017.
  - En förändring med 10 invånare motsvarar 0,5 mnkr i förändrad intäkt år 2017.

- Prognos skatteintäkter och generella bidrag förslag budget år 2017-2019.
  - Utgår från budgetantagandena från SKL Cirkulär 16:51 daterad 2016-10-05. I beräkningen ingår den del av de "10 miljarderna" som har fördelningsnyckel kronor per invånare.
  - Reviderad preliminär beräkning daterad 2016-09-23 över den del av de "10 miljarderna" som fördelas enligt "flyktingvariabeln".
  - Kommunal fastighetsavgift 2017-2019. Budgeten utgår från viss ökning av den årliga maximala avgiften. Ekerö växer med fler bostäder men nybyggda hus har avgiftsbefrielse. SKL har i september informerat om att det inte nu kommer någon ny prognos över fastighetsavgifterna för rån till årsskiftet. I förslag till budget återfinns samma nivå på fastighetsavgiften som i planeringsförutsättningarna. Det finns risk för en övervärdering i budget av avgiften i och med låg inflation som påverkar avgiftens maxtak och att sedan några år är nyproducerade bostäder avgiftsbefriade i 15 år. Det är inte möjligt att värdera hur korrekt budgetantagandet är.

C. Verksamhetens nettokostnader

Utgångspunkt är "dagens verksamhet" med bedömningar om verksamhetens utveckling - förändrade volymer, kostnadsnivå, möjliga effektiviseringar och förändringar i verksamhet. Arbetsmodellen i tjänstemannaorganisationens budgetprocess kan enkelt uttryckas som en stegvis genomförande och resulterat i förslag till driftbudget.

- Nettokostnadsreduceringar steg 1:
  - Reducera/ eliminera marginaler i budget. Se även utfall 2015 och prognos 2016
  - Översyn möjlig ökade avgifter/taxor – intäktsökning
  - Generell effektivisering i verksamheten. Ständigt förbättringsarbete. Har generellt inte genomförts några omfattande besparingar i verksamheten på många år. Se även utfall 2015 och prognos 2016.
- Nettokostnadsreduceringar steg 2:
  - Förslag till förändrad inriktning och omfattning av verksamhet utan avgörande negativa konsekvenser för brukar. Utveckling av verksamhet.
- Nettokostnadsreducering steg 3:
  - Förändringar av mer avgörande karaktär; avveckling av befintlig verksamhet som inte ersätts med något alternativ, kostnadsreduceringar av befintlig verksamhet som får konsekvenser exempelvis personaltäthet eller servicegrad i den nivå att det bedöms påverka brukaren negativt. Finns inget alternativt sätt att uppnå samma resultat men till lägre kostnad.
  - Kostnadsreducering genom avveckling av befintligt uppdrag. Är alltid föremål för politiskt ställningstagande
  - Kostnadsreducering genom lägre ambitionsnivå än den politiskt beslutade. Är alltid föremål för politiskt ställningstagande
  - En utveckling av verksamheten – framtidsutveckla Ekerö – med andra arbetssätt, digitalisering eller annan verksamhetsinriktning, som ger kostnadsreduceringar kan vara verkställighet men är ofta föremål för politiskt ställningsstagade.

Genomförda åtgärder i budget år 1 (2017) får även genomslag för inriktningsbudget kommande år (2018-2019). Ingångsvärdet 2018 är med en mindre "kostnadskostym".

Förslag till budget – Gemensamma avräkningskonton – innehåller inte någon uppdaterad pensionsprognos jämfört vad som fanns i planeringsförutsättningarna. Nuvarande från KPA i april 2016 bedöms som ”tillräckligt bra”. Ny prognos från ny leverantör Skandia kan tidigast fås närmare årsskiftet.

Budgettiteln KS – reavinst försäljningar, budgetmålet enligt planeringsförutsättningarna uppnås över flera år. Finns risk för att inte uppnås enstaka år under planperioden.

Ingen försäljning av kommunens bostadsrätter är inkluderad, enbart mark/tomtmark och resultatföring av större exploateringsprojekt.

- Förslag verksamhetens nettokostnader budget 2017

Nämnder och Kommunstyrelsens förvaltning lämnar förslag till budget enlighet med angiven budgetram i planeringsförutsättningarna. Med undantag för äskande utöver ram i två nämnder.

- Miljönämnden 275 tkr.
- Kultur- och fritidsnämnden 1 750 tkr omfattande tre områden.

- Inriktning verksamhetens nettokostnader budget 2018-2019

Gjorda förändringar inom ramen för verkställighet och enligt förändringsförslag för politisk behandling är inkluderade i budgetförslag 2017 och ger en lägre kostnad som ingångsvärde för 2018.

- Verksamhetens kostnader beräknas överstiga budgetram enligt planeringsförutsättningarna för Barn- och utbildningsnämnden under 2018-2019, för Socialnämnden under 2019 och för Tekniska nämnden under 2018-2019.
- Förslag till ökad budget 2017 jämfört budgetram i planeringsförutsättningarna för Kultur- och fritidsnämnden för kostnader för yta foajé och driftkostnader Mälaröhallen är inkluderad i budgetberäkningen.
- I nästa års budgetprocess för perioden 2018-2020 ska bland annat prövas Miljönämndens – miljö- och hälsoskyddskontorets administrativa resursbehov och resultatet av gjord utredning under 2017 för Kultur- och fritidsnämndens integrationsverksamhet.

D. Finansnetto

Finansiella intäkter är beräknade enligt planeringsförutsättningar; främst utdelning och borgensavgift.

Finansiella kostnader innehåller räntekostnader på pensioner och räntekostnader för kommunens banklån. Ingen förändring har varit möjlig av bedömningen om räntekostnader på pensioner jämfört prognosen i våras. Ny pensionsadministratör sedan i juni kommer kunna leverera nya pensionsprognoser till årsskiftet.

Bedömningen av kommunens räntekostnader vilar på:

- Ett antagande om årlig investeringsnivå och i vilken mån de inte kan finansieras med egna medel. I beräkningen över lånebehovet och därmed räntekostnaderna har antagits att vad gäller det av Kommunstyrelsen lämnade uppdraget i april 2016 om att utreda huvudman för byggnaden av ny skola i Sandudden, att beslutet blir uppförande av annan huvudman.
- Behov av att uppta nya lån för att finansiera investeringar utgår från att årets resultat är beslutad till 1 procent. Vid den nivån är 75-80 mnkr den årliga investeringsnivån som kan finansieras med årets tillförda medel.
- Takten i genomförandet under året av investeringsprojekt.

- Att inga ytterligare swappar för att räntesäkra lån upptas under planperioden. I slutet av 2018 förfaller även en swap som kommer att bidra positivt till genomsnittlig ränta på den del som är räntesäkrad.
- En ökning jämfört idag, men en måttlig och i långsam takt av marknadsräntorna.

E. Investeringar

I tjänstemannaorganisationen har tagits fram ett samlat förslag till investeringsbudget för åren 2017-2021. Jämfört förslag investeringsbudget i nämndernas budgethandlingar har tjänstemannaförslaget för investeringsbudget till Kommunstyrelsen varit på en lägre nivå. Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med kommunledningskontorets förslag till investeringsbudget.

Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudgeten innehåller projekt Sanduddens skola. Investeringsbudgetens totala volym minskar vid ett eventuellt framtida beslut om att annan än kommunen själv uppför Sanduddens skola.

Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget innehåller ett av de två ursprungliga olika alternativa investeringsprojekten avseende omfattningen av investeringar i verksamhetslokaler i Stenhamra.

Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget innehåller att vissa fleråriga investeringsområden (årligen återkommande under planperioden) kan sträckas ut över en längre tid. Det rör i första hand Tekniska nämndens investeringsbudget. Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget innehåller att vissa av nämnder föreslagna investeringsprojekt – i första hand kopplat till anläggningsplanen – inte i nuläget ska upptas i förslag till investeringsbudget.

Förslag till driftbudget 2017

- Från nämnderna lämnade förslag till budget 2017 där har prövats omfattningen av verksamhetens volymer i förhållande till demografi och efterfråga och bedömda behov i övrigt, avgiftsnivåer, verksamhetens kostnader med effektiviseringar, reducerat marginaler och beslutats om förändringar i verksamheten med omdisponering för satsningar och för kostnadsreduceringar.
- Med förslag om att öka budget för Miljönämnden och för Kultur- och fritidsnämnden jämfört budgetram i planeringsförutsättningar.
- Kommunstyrelsens budgettitlar gemensamma avräkningskonton, brandförsvar, gemensamma medlemsavgifter och reavinst försäljningar är i samma nivå som i planeringsförutsättningarna. Inga kända förändrade förutsättningar finns. Resultatmålet för försäljningar 8 mnkr enligt planeringsförutsättningarna ligger kvar i budget. Det finns risk för att det inte uppnås.
- Finansnetto där de finansiella intäkterna omfattar samma nivå som i planeringsförutsättningarna. De finansiella kostnaderna vilar på prognos över lånenivå vid ingången av år 2017 med bedömning över behov av ytterligare lån under 2017 för att finansiera investeringar – utöver vad som kan finansieras med egna medel -
- Skatteprognos med SKL:s antaganden från 2016-10-05, antaganden om kommunal fastighetsavgift på samma nivå som i planeringsförutsättningarna och med ny preliminär reviderad fördelning av 10 mdkr till sektor.

Netto, tkr	Utfall 2015		Budget 2016	Prognos 2016		År 2017
	Netto	Avvik		Netto	Avvik	
Verksamhetens nettokostnad	-1 327 568	33 042	-1 435 705	-1 398 301	37 404	-1 498 630
Skatt, generella bidrag	1 390 838	-2 163	1 459 300	1 454 200	-5 100	1 529 000
Finansnetto	-11 265	2 865	-13 070	11 780	24 850	-13 470
Årets resultat	52 005	33 744	10 525	67 679	57 154	16 900
	3,7%		0,7%	4,7%		1,1%

Skatteintäkter och generella bidrag beräknas till sammanlagt 1 529 mnkr. En förändring med 74,8 mnkr eller 5,1 procentenheter jämfört prognos 2016.

- I den högre intäkten ingår effekt av fler invånare i Ekerö, förändringen med 285 fler invånare 1 november 2016 jämfört ett år innan, betyder 14 mnkr högre intäkter.
- Under 2017 betalar Ekerö en högre inkomstutjämningsavgift än under 2016, införandebidraget har trappats ner från 13,7 mnkr under 2016 till 5,9 mnkr år 2017.
- Ekerös del av de "10 mdkr" är preliminärt 10,2 mnkr. Den del som är fördelad utifrån befolkningsvariabeln är inkluderad i regleringsposten. Den andra delen som erhålls utifrån flyktingvariabler redovisas separat.

Verksamhetens nettokostnader beräknas för året till 1 498,6 mnkr. Nämnder har lämnat förslag till budget på den nivå som återfanns i planeringsförutsättningarnas budgetramar. Äskande om utökad budget finns från Miljönämnden och från Kultur- och fritidsnämnden.

- Miljönämnden 275 tkr, i första hand under år 2017. Förstärkning av administrativ resurs från tidigare 0,5 till 1,0. Fortsatt samarbete med stadsarkitektkontorets expedition. Övergång till nytt verksamhetssystem högre kvalitet men även mer resurskrävande. Under året ska översyn och förändringsarbete ske för att säkerställa nämnds- och ärendeprocessen och arbetsprocesserna med Ekerö Direkt som ska avlasta miljö- och hälsoskyddskontorets handläggare. Ett sådant arbete bedöms medföra behov av, utöver interna samarbetena, även visst externt expertisstöd. Resurs bedöms inte finnas inom ram men kan vara föremål för engångssatsning finansierat med öronmärkt eget kapital – framtidsutveckla. Uppföljning av effekterna på omfattning av behov av administrativt stöd, bör sedan ligga till grund för kommande budgetram.
- Kultur- och fritidsnämnden 1 750 tkr år 2017 omfattande tre områden
  - 350 tkr utökad hyreskostnad som följd av att nämnden har övertagit ansvaret och därmed kostnaden av kulturhusets foajé. Merkostnaden är 450 tkr och nämnden beslutade om att 100 tkr finansieras med omdisponering från anslaget för kulturskola. Ansvaret och den tillkommande internhyreskostnaden var känd redan i förra årets flerårsplan men effekten kom inte att beaktas i budgetramen i planeringsförutsättningarna. Kostnaden får efter årlig kostnadsreglering effekt även på kommande års budget 2018-2019.
  - 700 tkr i ökade driftkostnader för Mälaröhallen som beräknas till totalt 8 100 tkr driftbudget 2017. Den tidigare beräkningen i föregående års budget gällande från 1 maj 2016 beaktade inte fullt ut driftkostnader som städning med mera. Kostnaden får efter årlig kostnadsreglering effekt även på kommande års budget 2018-2019. Driftkostnader för sporthallen behöver följas upp framöver då olika driftkostnader idag bygger på antagande.
  - 700 tkr som tillsammans med nämndens 300 tkr, totalt 1 000 tkr för integration under 2017. I budgeten ingår att utreda och föreslå framtida omfattning av verksamheten.

Med årets resultat 16,2 mnkr uppnås målet om resultat minst 1 procent av summa skatt och generella bidrag. Årets resultat är 1,1 procent. Om budgetmarginalen på nära 6 mnkr inkluderas skulle resultatet vara 1,5 procent, nära 28,9 mnkr.

Inriktning för driftbudget 2018-2019

Netto, tkr	Inriktning	
	År 2018	År 2019
Verksamhetens nettokostnad	-1 560 335	-1 620 935
Skatt, generella bidrag	1 569 600	1 624 350
Finansnetto	-17 800	-23 600
Resultat 1	-8 535 -0,5%	-20 185 -1,2%
Budgetramsförutsättning - kostnadsreducering/intäktsförstärkning	16 460	30 000
Resultat 2 vid budgetram enl planeringsförutsättningar	7 925 0,5%	9 815 0,6%
Resultatram 1 % - kostnadsreducering/intäktsförstärkning	7 775	6 500
S:a Behov kostnadsreducering/intäktsförstärkning för resultat 1 %	24 200	36 500
Årets resultat vid 1 %	15 700	16 315

Prognos skatteintäkter och generella bidrag är beräknade enligt prognosmodellen per oktober 2016. Från år 2018 slår den år 2016 förändrade konstruktionen av beräkningen av inkomstutjämningsavgift igenom fullt ut. Ekerö betalar drygt 30 mnkr mer i inkomstutjämningsavgift per år (beräknat på år 2017) jämfört med om konstruktionen av systemet hade varit kvar som den var 2015.

Nämndernas budget för 2018-2019 innehåller förnyade bedömningar över volymer utifrån demografi, efterfråga och behov i övrigt tillsammans med prisförändringar och effektiviseringar. De gjorda förändringarna i budget 2017 får även genomslag i de två påföljande åren.

Till det har ytterligare förändringar i verksamheten föreslagits och beslutats i nämnderna. Dessa ingår i inriktning för budget 2018-2019.

Förslag till ökad budget 2017 jämfört budgetram i planeringsförutsättningarna för Kultur- och fritidsnämnden för kostnader för foajéyta och driftkostnader för Mälaröhallen är inkluderad i budgetberäkningen för 2018-2019.

I nästa års budgetprocess för 2018-2020 ska bland annat prövas Miljönämndens administrativa resursbehov och resultatet av Kultur- och fritidsnämndens utredning under 2017 för integrationsverksamheten.

Verksamhetens kostnader beräknas överstiga budgetram enligt planeringsförutsättningarna för Barn- och utbildningsnämnden 2018-2019, för Socialnämnden under 2019 och för Tekniska nämnden under 2018-2019.

netto, tkr	År 2018	År 2019
Barn- och utbildningsnämnden	14 500	16 000 *
Socialnämnden		12 800
Tekniska nämnden	1 960	1 200
Summa:	16 460	30 000

Efter ytterligare kostnadsreduceringar/intäktsförstärkningar i dessa tre nämnder eller på annat sätt i andra verksamheter eller med andra förstärkningar nås ett årligt resultat på omkring 0,5 procent. Beräkningsmässigt skulle resultatet bli 7,9 mnkr respektive 9,8 mnkr under åren 2018 och 2019. Fortsatt finns 6 mnkr i budgetmarginal inom verksamhetens nettokostnad. Ett årets resultat på lägsta nivån 1 procent motsvarar en nivå på 15-16 mnkr.

Sammantaget beräknas att ytterligare kostnadsreduceringar och/eller intäktsförstärkningar behövs med motsvarande 24-37 mnkr för att uppnå miniminivån 1 procent årliga resultat åren 2018-2019 enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Utvecklingsarbete inom ramen för det av Kommunstyrelsen lämnade uppdraget om att framtidsutveckla Ekerö kommer att sätta igång under hösten 2016. Bedömningen från tjänstemannaledningen är att det inte synes vara möjligt att uppnå en sådan omfattning av ytterligare kostnadsreduceringar på relativt kort tid. För kostnadsreducering kommer det även behövas andra direkta besparingar i verksamheten.

Barn- och utbildningsnämnden 2018-2019

Genomför ytterligare 6,5 mnkr i effektiviseringar och har väsentliga volymökningar för gymnasieskolan inkluderad i budgetberäkningen. För att komma ner i budgetram enligt nivån i planeringsförutsättningarna skulle en "frysning" av de volymbaserade ersättningsnivåerna (peng i förskola, fritidshem och förskolepeng) ekonomiskt ge 10,3 mnkr år 2018 och 12,6 mnkr år 2019. Barn- och utbildningsförvaltningen beräknar det motsvara 20 tjänster. När denna åtgärd har vidtagits kvarstår besparingskrav

om 4,2 mnkr 2018 och 3,4 mnkr 2019. Åtgärder för att reducera kostnaden motvarande 4,5-5 mnkr kräver översyn av icke lagstadgad verksamhet. Detta kommer att få som konsekvens att såväl service inom vissa områden till enheter påverkas, men även att viss verksamhet som riktas direkt till medborgarna kan komma att påverkas. Samtidigt lyfter förvaltningen fram vikten av att under 2017 se att de åtgärder som där vidtagit för att anpassa budget mot faktiska kostnader, inte minst inom förskola samt fritidshem, ger önskad effekt.

Socialnämnden 2018-2019

För att komma ner i anvisade budgetramar för 2018 och 2019 förutsätter budgetförslaget förändringar i verksamheten som medför högre intäkter och/eller lägre kostnader. I separat ärende i anslutning till budget föreslås åtgärder där förväntade effekter har implementerats i budgetförslaget. De ekonomiska effekterna av dessa åtgärder är 4,9 mnkr år 2018 och 7,2 mnkr 2019. Flera av åtgärderna ligger i linje med Socialnämndens mål. Det bör understrykas att ett par av åtgärderna förutsätter tillgång till bostäder för att kunna effektueras.

Trots åtgärder kvarstår år 2019 ett gap mot den anvisade budgetramen om ytterligare 12,8 mnkr. För att sänka kostnaderna ytterligare krävs en lägre ambitions-/kvalitetsnivå och/eller avveckling av verksamheter. I annat ärende i anslutning till budget redovisas vilka förutsättningar och möjligheter Socialnämnden har att utifrån sitt lagreglerade uppdrag styra kostnader. Detta utgör underlag för nämndens fortsatta översyn och ställningstagande om möjligheter för vidare åtgärder

Tekniska nämnden 2018-2019

För att nå inriktningsbudget i balans krävs mer omfattande utredningar ur ett kommunövergripande perspektiv med konsekvensbeskrivningar. Det är nödvändigt att utredningarna också omfattar planerade investeringar då kapitalkostnaderna är betydande ur ett helhetsperspektiv.

I det följande återfinns sammanfattningar av nämndernas förslag till budget 2017 med inriktning för 2018-2019.

Barn- och utbildningsnämnden

Måluppfyllelse

I oktober 2015 antogs nya mål av Barn- och utbildningsnämnden. Målen har formulerats utifrån Kommunfullmäktiges mål om att Ekerö kommuns skolor ska rankas som en av de tio bästa i Sverige. Indikator för uppföljning av kommunfullmäktiges mål är SKL:s öppna jämförelser – Kommunala och fristående skolor med högst sammanvägt resultat. För läsåret 2014-2015 nådde Ekerö målet genom att placera sig på en åttonde plats. Uppföljning av nämndens mål visar på en genomsnittlig måluppfyllelse på 2,1 och finns inom tre områden: *Kunskap, Hälsa och trygghet* och *Inflytande/valmöjlighet*.

Prioriterade uppdrag

För att öka måluppfyllelsen är följande prioriterade områden:

- Språkutvecklande arbetssätt
- Digitala verktyg
- Normkritiskt förhållningssätt
- Barn i behov av särskilt stöd
- Giftfri förskola
- Kollegialt lärande

Samt för hela organisationen ett fokus på arbetsrätt och arbetsmiljö samt systematiskt kvalitetsarbete. Fortsatt arbete med att kvalitetssäkra processer samt administration och myndighetsutövning. I detta ingår utveckling av verksamhetssystem för exempelvis statsbidrag, arbetsmiljö och systematiskt kvalitetsarbete.

Satsningsområden 2017

- Som ett led i att bibehålla/rekrytera lärare genomförs förändringar för pedagogiska måltider 2 900 tkr. I förskolan blir måltiden gratis och i skolan blir kostnaden 20 kronor per måltid.
- Inom ramen för barn- och elevhälsoplanen genomförs resursförstärkningar inom elevhälsan med 1,0 skolsköterska, 1,0 skolkurator, 1,5 skolpsykolog, arbete med elevnärvaro 1,0 tjänst samt utökning av skolläkare med 200 tkr. Totalt en satsning motsvarande 2 800 tkr.
- Utökad budget för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd, 2 000 tkr.
- För att möta behoven av bättre mottagande av nyanlända samt ökade behov av modersmål utökas denna verksamhet med motsvarande 2 270 tkr.
- Förskolorna på Adelsö och Munsö samt Munsö skola får strukturbidrag på 1 000 tkr (en utökning med 600 tkr jämfört tidigare strukturbidrag) för att kvalitetssäkra verksamheterna utifrån rådande demografiska förutsättningar.
- Strukturbidraget till individuella gymnasiet höjs med 1000 tkr för att möta nya behov utifrån en utökad volym elever till språkinstruktionen.
- Personalförstärkning för att arbeta med nya målgrupper som nyanlända, övriga vuxna 25-64 år samt personer med någon form av funktionsnedsättning. Kostnad 650 tkr.

Resursfördelning

Nettokostnaden i budget för 2017 uppgår till 791 mnkr, en ökning med 3,5 procent (27 mnkr) jämfört med 2016 års budget. Fastställd ram innefattar två tekniska justeringar där 160 tkr överförs till Kultur- och fritidsnämnden för övertagande av simskola samt 2 350 tkr där Barn- och utbildningsnämnden övertar uppdrag inom arbetsmarknadsenheten från Socialnämnden. Den senare var redan reglerad i budgetramen i planeringsförutsättningarna 2017-2019.

Av intäkterna i budget 2017 består 17,3 mnkr av statsbidrag, vilket motsvarar 2 procent av bruttokostnaden. Bland statsbidragen återfinns maxtaxan för förskola/fritidshem 12,0 mnkr, statsbidrag Migrationsverket 1,6 mnkr och delar av lågstadiesatsningen 1,0 mnkr. Vuxenutbildningen erhåller tre olika statsbidrag på totalt 1,0 mnkr för vuxengymnasial utbildning.

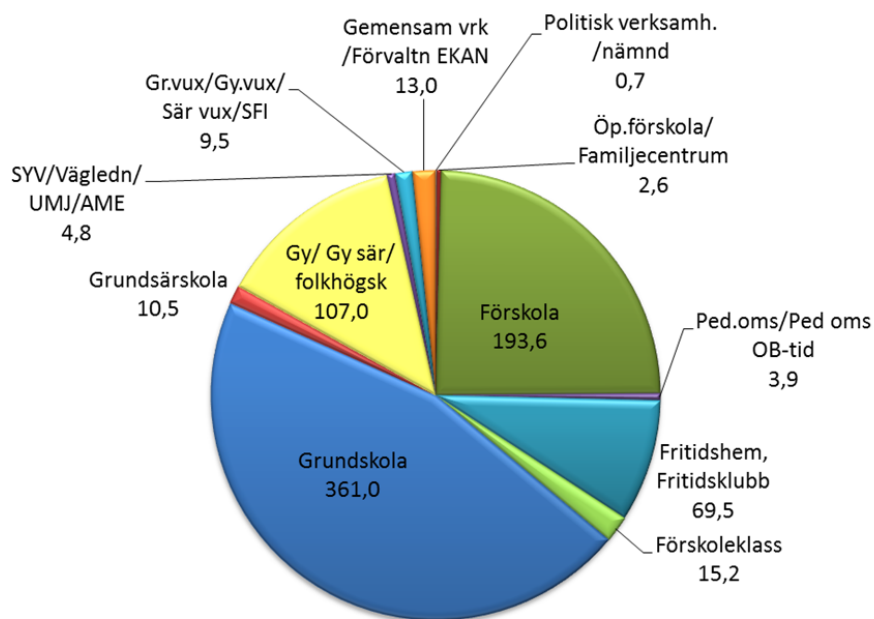
Tkr	Utfall 2015	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Inriktning budget	
					2018	2019
Intäkter	62 928	67 800	54 228	60 503	65 490	65 835
Kostnader	-779 885	-817 150	-818 578	-851 843	-896 220	-932 965
Nettokostnad 1	-716 957	-749 350	-764 350	-791 340	-830 730	-867 130
Förändring jämfört föregående år, tkr , procent				-26 990 3,5	-39 390 5,0	-36 400 4,4
Ytterligare kostnadsreducering/ intäktsförstärkning för nå budgetram					14 500	16 000
- Alternativt ingen uppräknig av peng (gr, fsk, fh)					-10 300	-12 600
- Andra förändringar					-4 200	-3 400
Nettokostnad 2					-816 230	-851 130
Förändring jämfört föregående år, tkr , procent				-24 890 3,1	-34 900 4,3	

De fyra största verksamheterna står för 92 procent av nettokostnaden 2017: grundskola 46 procent, förskola 24 procent, gymnasieskolan 14 procent (inklusive gymnasiesärskola, folkhögskola) och fritidshem/ fritidsklubb 9 procent.

Barn och unga inom grundskolan och gymnasiet ökar under perioden och prognosticeras totalt till en ökning med 258 elever i årskurs 1-9 samt 161 gymnasieelever. Fritidshem bedöms under perioden minska med 100 årsbarn, en lägre efterfråga från föräldrarna redan 2016.

Underlag budget 2017 med inriktning för åren 2018-2019	Prognos 2016	Budget 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Förändring över år i "antal"			
						Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 3 år
Förskola/omsorg för barn 1-5 år	1 758	1 791	1 748	1 762	1 787	-43	14	25	-4
Fritidshem	1 810	1 877	1 810	1 782	1 777	-67	-28	-5	-100
Öp fh/fritidsklubb 10 - 12 år	728	680	703	722	747	23	19	25	67
Förskoleklass	458	463	439	437	453	-24	-2	16	-10
Grundskola Åk 1 - 9	3 966	3 896	4 080	4 124	4 154	184	45	30	258
Särgrundskola	24	26	26	26	26	0	0	0	0
Gymnasieskola/folkhögskola	976	1 005	1 025	1 084	1 166	20	59	82	161
Gymnasie särskola	11	14	14	14	14	0	0	0	0

Nettokostnadsfördelning Barn- och utbildningsnämnden 2017 (mnkr)

Förändringar jämfört föregående år

Nedan återfinns några ekonomiska effekter av förändringar.

Tekniska ramjusteringar:

- 160 tkr är överflyttade till Kultur- och fritidsnämnden för simskola.
- 2 350 tkr är överflyttade från Socialnämnden till Barn- och utbildningsnämnden för övertagande av uppdrag inom arbetsmarknadsenheten (ingick i budgetram i planeringsförutsättningarna).

Övriga förändringar:

- 1 290 tkr i utökad budget för fria pedagogiska måltider i förskolan.
- 1 000 tkr nytt strukturbidrag Munsö/Adelsö förskolor och skola. En omfördelning från tidigare strukturbidrag på 400 tkr samt att 600 tkr tillförs.
- 4 240 tkr nedjustering av beräknad volym (utifrån befolkningsprognosen och helårsbarn) i förskolan då antalet månader som nyttjas är lägre under barnets första och sista år i förskolan.
- 1 600 tkr i nedjustering av beräknad volym i fritidshem då utfallet de senaste åren understigit budgeterade volymer.
- 740 tkr i ökad snittintäkt för föräldraavgiften i förskolan.
- 810 tkr i ökad snittintäkt för föräldraavgiften i fritidshem.
- 1 600 tkr utökad budget för att sänka kostnaden för pedagogisk måltid till 20 kronor per måltid.
- 2 270 tkr utökning av modersmål samt ledningsresurs till centrum för nyanlända.
- 2 800 tkr utökning av elevhälsan.
- Måluppfyllelsemedlen är omfördelade och finns nu i peng-ersättningen.

- Strukturbidraget för nyanlända ökas med 1 000 tkr och blir totalt 1 300 tkr. Detta eftersom antalet nyanlända har ökat det senaste året.
- Personalförstärkning för att arbeta med nya målgrupper som nyanlända, övriga vuxna 25-64 år samt personer med någon form av funktionsnedsättning. Kostnad 650 tkr.
- Effektiviseringskrav är inlagt i budgeten. Ersättningen per månad för barn/elever är först uppräknad enligt budgetförutsättningarna och därefter har ersättningen sänkts med bestämt kronbelopp. Totalt en beräknad kostnadsreducering år 2017 på 3 200 tkr.
  - -16 kr/elev för SYV åk 7-9
  - -33 kr/elev, undervisning/bbss åk 1-6
  - -56 kr/elev, undervisnings/bbss åk 7-9
  - -40 kr/barn i förskolan
- På grund av lägre efterfrågan inom flera områden har nedjusteringar av fasta budgetbelopp gjorts. Det gäller bland annat skolskjutsar, omsorg på obekvämt arbetstid och kostnader för inackordering vid gymnasiestudier.

Effektiviseringar

Beräknade volymer inom förskolan har de senaste åren varit högre än det faktiska utfallet. Till större delen beräknas detta bero på att barnen inte är helårsbarn utan att särskilt ettåringar och femåringar skrivs in senare och skrivs ut något tidigare. En nedjustering av volymerna leder till lägre kostnad utan att verksamheterna eller brukarna påverkas negativt. Förskolepengen minskas efter full uppräknings med 40 kr/barn. Konsekvensen av detta blir begränsad då det för barn 1-2 år blir en uppräknings med 3,7 procent samt barn 3-5 år en uppräknings på 3,8 procent.

Även beräknade volymer på fritidshemmet har de senaste åren varit högre än det faktiska utfallet. Utifrån detta görs bedömningen att beräknade volymer kan justeras ned och minska beräknad kostnad utan att verksamheterna eller brukarna påverkas negativt. Volymen minskas med 50 helårsbarn vilket motsvarar 1 600 tkr. Till detta kommer en ökning av snittintäkterna för föräldraavgifterna med totalt 810 tkr.

Som en del av effektiveringen minskas skolpengen för förskoleklass efter full uppräknings med 59 kr/barn. Uppräknings blir 1,7 procent till år 2017. Som exempel innebär detta en effektiviseringseffekt på 35 400 kronor per år för 50 barn.

För årskurserna 1-6 minskas skolpengen efter full uppräknings med 28 kr/barn. För en skola med 300 elever innebär det en effektivisering på 100 tkr per år.

För årskurserna 7-9 minskas skolpengen efter full uppräknings med 51 kr/barn. För en skola med 300 elever innebär det en effektivisering på 180 tkr per år.

I förhållande till full uppräknad skolpeng enligt budgetförutsättningarna genomförs effektiviseringar med minskad skolpeng; Förskoleklass om 59 kr/barn, åk 1-6 om 28 kr/barn samt åk 7-9 om 51 kr/barn.

Samlokalisering av olika arbetsmarknadsinsatser kommer på sikt att leda till effektiviseringar av våra resurser.

Flyktingmottagande och integration

Barn och utbildningsförvaltningen har organiserat mottagandet för nyanlända i en övergripande enhet, Centrum för nyanlända (CFN). Enheten ansvarar för pedagogiska kartläggningar, medicinska och sociala utredningar samt pedagogiskt stöd till skolorna och förskolorna och innefattar även modersmålsverksamheten samt skolsköterska och kurator. Barn och utbildningsnämnden har fastställt ett strukturbidrag som följer barnet två år i verksamheten förskola och grundskola om barnet definieras som nyanländ (varit kortare tid än 4 år i Sverige). På kommunens individuella gymnasium ingår språkintroduktion för nyanlända ungdomar. Vuxna erbjuds studera på SFI som är en upphandlad verksamhet. Inom avdelningen arbete och jobbcenter finns jobbcoach för att kunna matcha nyanlända mot arbetsmarknaden.

Framtid

Arbetet kring det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter och en modell för systematiskt kvalitetsarbete har införts. Organisationsförändringen med övergång till en förvaltningsorganisation kommer på sikt att leda till en ökad tydlighet internt och externt, tydligare styrning och ett mer samordnat stöd.

Antalet elever inom gymnasieskolan beräknas öka med 13 procentenheter till år 2019 enligt befolkningsprognosen. Översyn av lokalkapaciteten på Ekerö visar på fortsatt ökat behov främst i årskurserna 1-6 i centrala Ekerö. Möjlighet ses över för att utöka antalet paralleller samt under 2017 genomföra en förstudie avseende nybyggnation av skola i närheten av Ekerö centrum (utöver förslag "Sandudden"). Under 2017 finns även behov av en förstudie som belyser när en förskola kan byggas på södra Färingsö.

När det gäller tillgången på behöriga lärare inom förskola och skola samt chefer för dessa verksamheter kommer det att vara en utmaning att rekrytera/bibehålla kompetenta medarbetare vilket kan bli kostnadsdrivande. Situationen och utvecklingen av antalet nyanlända är svår att bedöma för framtiden.

Risker

Volymbedömningarna i budgeten bygger i grunden på befolkningsprognosens utveckling, därefter har volymjusteringar gjorts utifrån faktiska volymutfall de två senaste åren där det visar sig att barn inte är inskrivna i förskola respektive fritids hela år, utan börjar senare och slutar tidigare beroende på ålder. Volymantagandet utgör en risk om förändring sker i beteendemönstret hos brukarna och barnen tenderar att vara inskrivna fler månader än vad som varit fallet de senaste åren. I förskolan är volymen neddragen med 40 barn motsvarande 4 240 tkr och i fritidshem är neddragningen 50 barn motsvarande 1 200 tkr. Tillsammans antas snittintäkterna för föräldraavgifter för dessa verksamheter öka med total 1 550 tkr.

En volymökning utöver budget innebär dels ökade kostnader för skolpeng. Fler barn och unga jämfört med befolkningsprognosen medför en ökad risk avseende skolkapaciteten i framförallt centrala Ekerö år F-6. Detta kan innebära erbjudande om skolplats längre bort från bostaden samt eventuellt tillfälliga lokallösningar.

Antalet nyanlända är svårt att bedöma och beror på beslut nationellt och vad som händer i omvärlden. En del av strukturbidraget finansieras av statsbidrag.

Budgeten är sänkt med totalt 1 000 tkr för skolskjuts inom gymnasiesärskolan samt inackordering i gymnasiet utifrån tidigare års kostnadsutfall. Om efterfrågan ökar utöver budgeterat utgör det en risk.

Inriktning 2018-2019

Åren 2018- 2019 utmärks av volymökningar inom gymnasieskolan vilket innebär en kostnadsökning på 8,0 mnkr år 2018 och 9,5 mnkr år 2019.

För åren 2018-2019 är inte budgeten i balans utan beslut om ytterligare besparingar.

Utan besparingar är underskottet 14,5 mnkr år 2018 och 16,0 mnkr år 2019. Budgetförslaget innehåller kostnadsreduceringar på skolpengen så att underskottet begränsas till 4,2 mnkr år 2018 och till 3,4 mnkr år 2019.

Föreslagen besparing innebär att volympeng/skolpeng (förskolan, fritidshem och grundskola) inte kan skrivas upp till 2018 och 2019 vilket motsvarar besparingar på motsvarande cirka 20 tjänster. Utöver denna besparing behövs ytterligare besparingar motsvarande cirka 4,2 mnkr år 2018 och cirka 3,4 mnkr år 2019 vilket kräver en noggrann översyn av ej lagstadgad verksamhet. En besparing av den här digniteten skulle få konsekvenser med påverkan på service och verksamhet riktad direkt till medborgare. Samtidigt är det viktigt att följa upp att de åtgärder som vidtagits för att anpassa budgeten redan år 2017 får önskad effekt.

Socialnämnden

Måluppfyllelse

Socialnämndens mål för mandatperioden antogs av nämnden i november 2015 med utgångspunkt i Kommunfullmäktiges mål för Ekerö kommun. Måluppfyllelsen i nuläget bedöms för fyra av målen till nivå 3, "Ej uppnått, men påbörjat". Ett mål bedöms till nivå 2, "Inte helt uppnått, är på väg". Ett stort antal aktiviteter pågår eller planeras, tendensen mot ytterligare måluppfyllelse bedöms som positiv.

Särskilda satsningar och prioriteringar

Prioriterade uppdrag/satsningsområden för att öka måluppfyllelsen:

- Utveckling av arbetssätt och insatser för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar där målsättningen är ökad självständighet och livskvalitet. Socialkontoret etablerar projekt med fokus på unga vuxna 18-30 år.
- Samordning och fortsatt utveckling av socialtjänstens stöd till personer som utsätts eller riskerar att utsättas för våld i nära relationer.
- Införande av valbara rätter till lunch och middag vid samtliga särskilda boenden. Valfriheten införs från och med 1 augusti 2017.
- Inköp av inventarier till det nya särskilda boendet i Stenhamra (gemensamma utrymmen i sju boendeenheter, samlingsal, vinterträdgård samt storkök).
- Fortsatt utveckling av interna processer och av tjänster till medborgare med stöd av digitalisering och välfärdsteknik bland annat genom e-tjänster, digitala trygghetslarm och försök med nattkameran i ordinärt boende samt fallsensorer. Under 2017 kommer en strategi för kommande prioriteringar inom området välfärdsteknologi att utarbetas.
- Medel för förstudie som ett första steg i planering av ett nytt särskilt boende som planeras till 2022-2023.

Resursfördelning

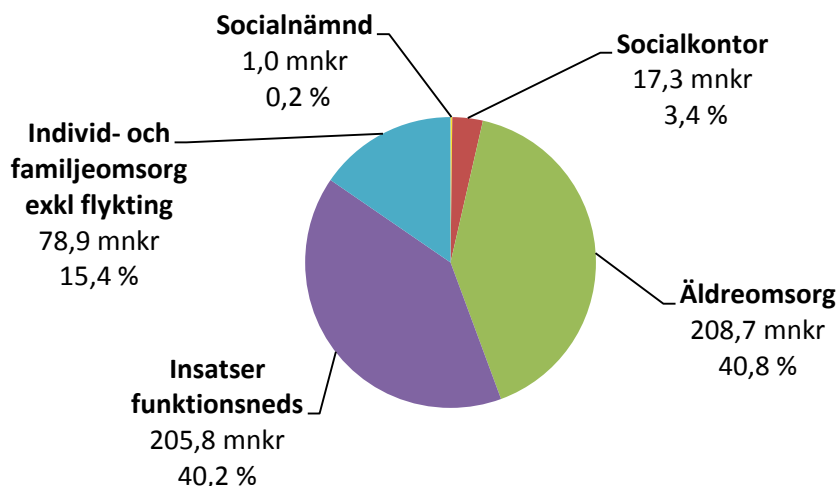
Budget för 2017 uppgår till 511,8 mnkr. I förhållande till innevarande års budget är ramen utökad med 16,5 mnkr (3,3 procent). Fastställd ram innefattar en teknisk justering där 2 350 tkr överförs till Barn- och utbildningsnämnden för övertagande av uppdrag inom arbetsmarknadsenheten från Socialnämnden (förändringen återfanns redan i budgetram i planeringsförutsättningar).

tkr	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Inriktning budget	
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Intäkter	74 513	130 719	68 079	97 225	91 405	80 128
Kostnader	-534 426	-610 346	-563 404	-609 025	-618 105	-629 128
Nettokostnad 1	-459 913	-479 627	-495 325	-511 800	-526 700	-549 000
Förändring jämfört föregående år, tkr				-16 475	-14 900	-22 300
, procent				3,3	2,9	4,2
Ytterligare kostnadsreducering/intäktsförstärkning för nå budgetram						12 800
Nettokostnad 2						-536 200
Förändring jämfört föregående år, tkr						-9 500
, procent						1,8

I budget 2017 ingår statsbidrag med 54 mnkr, varav 4,4 mnkr är riktade satsningar för ökad bemanning inom äldreomsorgen, förstärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården samt utveckling inom området psykisk ohälsa. I budget har hänsyn tagits till förändringar avseende den statliga ersättningen för ensamkommande barn som träder i kraft 1 juli 2017.

Äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning svarar för 81 procent (414,5 mnkr) av nettobudgeten.

Socialnämnden Nettokostnad 2017 (511,8 mnkr)

Volym

Budgetförslaget utgår ifrån befolkningsprognos, trendframskrivningar samt antaganden om volymförändringar. Volymantaganden medger en fortsatt, men måttfull utveckling.

Som en följd av de senaste årens utveckling mot tidiga insatser i öppenvård har kostnaderna för externt köpta insatser sänkts. Budgeten utgår ifrån antagande om effekter med fortsatt inriktning mot insatser i öppenvård istället för externt köpta platser inom individ- och familjeomsorgen.

Det nya särskilda boendet Söderströmsgården väntas stå färdigt 1 maj 2017. Budgeten baseras på att Färingsöhemmet avvecklas först en månad senare för att ge förutsättningar för en successiv övergång. Socialnämnden belastas under en månad av dubbla hyreskostnader. Budgeten utgår i övrigt från att fem avdelningar (totalt 45 platser) på Söderströmsgården ianspråktas 2017.

Priser och ersättningar

Ersättningsnivåerna till intern produktion ger förutsättningar för bibehållet uppdrag och kvalitet där effektiviseringar inom ramen för uppdraget är beaktade. Ersättningen för personlig assistans har justerats med hänsyn till förändrat kollektivavtal som innebär att höjd övertidsersättning utgår för sovande jour.

För hemtjänst, boendestöd, ledsagarservice och avlösarservice (vilka är tjänster enligt LOV i valfrihetssystemet) har justering skett av momskompensationen till externa utförare att gälla från och med 2017-04-01, enligt Kommunfullmäktiges beslut 2015-11-24.

Ersättningen för platser vid det särskilda boendet, Kullen, har anpassats till genomförd ny upphandling. Kostnaden för nytt avtal är i nivå med tidigare avtal. Ersättningen ligger fast även år 2018.

Ersättningen för Söderströmsgården utgår från samma ersättning per vårddygn som för Kullen. För att ge intern produktion likvärdiga förutsättningar, med hänsyn taget till skillnader i antal platser mellan enheterna, utgår utöver vårddygnsersättningen ett fast anslag. I takt med att verksamheten utökas på Söderströmet förväntas anslaget sänkas.

För övriga priser och ersättningar i avtal och enstaka platser utgår förslaget från faktisk prisnivå per 2016 med hänsyn taget till prisjustering baserat på SKL:s konsumentpris (KPI-KS).

Effektiviseringar

Budgetförslaget utgår från fortsatt inriktning och utveckling av tidiga insatser i öppenvård för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna i behov av stöd och behandling. Målsättningen är att så långt som möjligt undvika placeringar på institution och istället erbjuda andra insatser i öppenvård. Öppenvårdsinsatserna utökas i syfte att öka kvaliteten och för att minska behovet av heldygnsvård.

Förändringar jämfört föregående år

Fastställd ram innefattar en teknisk justering där 2 350 tkr överförs till Barn- och utbildningsnämnden för övertagande av uppdrag inom arbetsmarknadsenheten från Socialnämnden. Tekniskt reglerad redan i budgetramar i planeringsförutsättningar.

Förslag till förändring av avgifter inom äldreomsorgen föreligger innebärande en justering av max-taxan i enlighet med Socialtjänstlagen från 1 januari 2017. Förslaget beräknas ge 250 tkr i ökade intäkter.

Avveckling av snöröjning som insats motsvarar kostnadsminskning 175 tkr.

Under året införs möjlighet att välja mellan två rätter på Söderströmsgården och Ekgårdens särskilda boenden som budgeteras med 125 tkr för 2017.

I budget för 2017 finns statsbidrag på 150 tkr för samordningsfunktion för våld i nära relationer som möjliggör fortsatt utveckling inom området. Ytterligare statsbidrag finns år 2017 för satsning på Psykisk ohälsa 550 tkr samt för stärkt satsning på barn- och ungdomsvård 460 tkr.

Förändringar vad avser statliga ersättningen för ensamkommande barn träder ikraft 1 juli 2017. Budgeten utgår från de nya ersättningarna och antagande om antal barn samt förutsättningar om ändrad inriktning av insatser bland annat från HVB¹ till stödboende.

Risker

Volymer inom socialtjänsten är svåra att bedöma och beräkna då de styrs av enskilda människors behov. Budgetförslaget innehåller volymer och priser baserade på befolkningsprognos, trendframskriv-

---

¹ HVB, Hem för vård eller boende

ningar och antaganden. Förändringar utifrån dessa beräkningar och antaganden påverkar kostnaderna där små volymavvikelser särskilt inom vissa områden (framförallt dygnetruntvård och boende) kan medföra stora kostnadsavvikelser såväl positivt som negativt. Volymavvikelse för till exempel en årsplats i särskilt boende motsvarar en kostnad på 750 tkr, en årsplats i bostad med särskild service enligt LSS motsvarar 1,5 mnkr och en årsplats i LVM-vård motsvarar 1,4 mnkr.

Budgetutrymmet för köp av externa insatser har anpassats till de senaste årens volymutfall. Volymutrymmet för dygnetruntinsatser är i budgeten begränsat, vilket vid förändrade behov innebär att risken för negativ budgetavvikelse förekommer, även små volymförändringar kan innebära stora kostnadsavvikelser.

Budget för ensamkommande barn och unga är förenad med stora osäkerheter. Förslaget är baserat på flera antaganden såsom antalet personer kommunen väntas ta emot, hur många av dessa som får permanent uppehållstillstånd och när i tiden de får det. Antagandet påverkas mycket starkt av förändrade regelverk och Migrationsverkets handläggningstider. Vidare finns antaganden om omställning av verksamhet samt etablering av nya boendeformer utgående från nya ersättningsnivåer från staten.

Budgetförslaget för socialkontorets ledning och administration utgår ifrån att vakanta tjänster är tillsätta. Det ansträngda rekryteringsläget medför risk för att bemanningsföretag fortsatt måste anlitas för att säkerställa myndighetsutövningen. Kostnaden för en socionomkonsult är 100 tkr per månad.

Flyktingmottagande och integration

Budget för ensamkommande barn och unga är baserat på ett stort antal antaganden, bland annat vad gäller antalet barn och unga kommunen kommer att ta emot, hur många av dessa som får permanent uppehållstillstånd och när i tiden de får det. Antagandet påverkas av förändrade regelverk och Migrationsverkets handläggningstider. Budgetförslaget utgår vidare från antaganden om omställning av verksamhet samt etablering av nya boendeformer utgående från nya ersättningsnivåer från staten. Vidare utifrån antaganden om när i tiden dessa förändringar kan genomföras. Med detta sammantaget är budget för ensamkommande barn och unga förenad med stora osäkerheter och därmed risker.

Ekerö kommun kommer under 2016 att ha tagit emot 104 nyanlända personer. Budget utgår från ett antagande om att mottagandet 2017 ökar till 125 personer för att därefter minska som en konsekvens av nya asyllagar och förändrade möjligheter att få permanent uppehållstillstånd. Budgetantagandet för 2017 utgår från att antalet ensamstående kommer att vara i majoritet och förutsätter att 75 personer är vuxna, 10 är pensionärer och 40 är barn.

När det gäller ensamkommande barn och unga utgår budgetförslaget från ett sammantaget ansvar för 100 barn och unga 2017. Ett antagande om 6 ytterligare barn 2017 är beaktat. Då Migrationsverket meddelar prognos för mottagande 2017 först i februari är antagandet osäkert.

Utgående från ovanstående antagande beräknas kostnader för mottagandet av ensamkommande barn och unga till cirka 34,5 mnkr och nyanlända till 14,8 mnkr 2017. Förslag till budget utgår från förutsättningen att kostnader balanseras av intäkter.

Framtid

Bland några prioriterade områden för socialnämndens fortsatta fokus kan nämnas;

En växande kommun där antalet invånare ökar under planeringsperioden. Befolkningsantalet prognostiseras öka med 1 200 personer fram till 2019. Med detta följer även fler i behov av socialtjänstens insatser.

En demografisk utveckling med allt fler äldre. Till år 2021 förväntas antalet äldre öka med 9 procentenheter, från omkring 4 600 personer till 5 000. Antalet äldre över 80 år väntas öka med 32 procentenheter. Ökningen medför behov av ytterligare särskilt boende för äldre men också utbyggnad av andra stödformer.

Ett ökat mottagande av ensamkommande barn och unga samt nyanlända. Det ökade flyktingmottagandet påverkar risk för ökade kommunala kostnader för till exempel försörjningsstöd, efter det att etableringstiden gått ut och statsbidragen upphört.

En ökande diagnostisering av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. De senaste årens diagnosökningar ställer krav på utveckling av arbetsätt och insatser för att på bästa och mest kostnadseffektiva sätt möta målgruppens behov.

Inriktning för 2018-2019

Budgetramarna enligt planeringsförutsättningarna för 2018 och 2019 uppgår till 526,7 mnkr respektive 536,2 mnkr. I budgeten ingår statsbidrag med 44,3 mnkr för 2018 och 31,3 mnkr för 2019. Utan åtgärder uppnås inte en ekonomi i balans med ramen för dessa år. Förslag på åtgärder beräknas ge ekonomiska effekter på 4,9 mnkr år 2018 och 7,2 mnkr år 2019.

		2017	2018	2019
1	Förändring maxtaxa äldreomsorg	250	250	250
2	Översyn hyresnivåer		500	800
3	Ökad självständighet i eget boende		2 000	4 000
4	Stukturerad sysselsättning i kommunen		1 500	1 500
5	Stärkt stöd till personer i hemlöshet		250	250
6	Aveckling - snöröjning som insats	175	175	175
7	Uppsägning avtal Relationsvåldcentrum		200	200
TOTALT		425	4 875	7 175

(tkr)

Med dessa åtgärder har nämnden en ekonomi i balans år 2018 men ett kvarstående underskott i budget år 2019 på 12,8 mnkr jämfört budgetram enligt planeringsförutsättningar.

Kultur- och fritidsnämnden

Måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden har utifrån Kommunfullmäktiges verksamhetsmål beslutat om sex mål med sammanlagt 16 variabler som följs upp och värderas. Målen omfattar; Medborgarna ska ha tillgång till god biblioteksverksamhet, Medborgare, med fokus på barn och unga, har tillgång till kulturell verksamhet med god kvalitet, Ungdomar har tillgång till mötesplatser för kreativ verksamhet, Medborgare, med fokus på barn och unga, har tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter, Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalade, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet och Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål. Nämndens mål uppnår idag genomsnittlig måluppfyllelse på 2, arbetet som genomförts har i god utsträckning bidragit till måluppfyllelse.

Särskilda satsningar och prioriteringar

Nedan följer några prioriterade uppdrag/satsningsområden för att öka måluppfyllelsen:

- Ökad samverkan med civilsamhället är en del i utvecklingen av den lokala demokratin. Ett vitalt civilsamhälle, fler kontaktytor mellan människor och bättre samverkan mellan det offentliga och det civila bidrar till att stärka den lokala demokratin och öka medborgarinflytandet. En förändring inom ramen för uppdraget om att framtidsutveckla Ekerö.
- I linje med uppdraget att framtidsutveckla Ekerö föreslås i verksamhetsplan 2017 att en ny organisation med ansvar för civilsamhällsfrågor utreds under 2017.
- Samtliga nyanlända barn och ungdomar ska erbjudas prova-på-verksamhet inom kultur och fritid.
- Kultur i vård och omsorg ökar under 2016-2017 genom programverksamhet.
- Process för att nå rättvist verksamhetsnutnyttjande ur ett genusperspektiv i Mälaröhallen ska påbörjas.
- Föreslå att i samverkan med stadsarkitektkontoret planlägga en längre sammanhållen ridled på Färingsö.
- Samverkan mellan fritidsgård, kulturskola och aktivitetsbyrån i gemensamma aktiviteter och samverkansprojekt.
- Under 2017 klarlägga förutsättningarna för utveckling av Stenhamra stembrott.
- Bibliotekets verksamhet ska motsvara funktionsnedsattas behov.
- Genomföra "Litteraturfestival", ett jämlikhetsarbete för att nå nya grupper av besökare.

Resursfördelning

Budget för 2017 uppgår till 47,6 mnkr inkl omdisponering från BUN och tillägg enligt äskanden och beräkningar för lokalytor, Mälaröhallens driftkostnad och integration. I förhållande till budget 2016 är budgeten utökad med 5,6 mnkr (9,2 procent) och innefattar även en taxehöjning motsvarande 300 tkr.

Utöver ram enligt planeringsförutsättningar äskas 350 tkr för att finansiera kostnader för ökad lokalyta avseende Kulturhusets foajé, 700 tkr i tillägg utöver tidigare beräknat i budgetram för driftkostnader av Mälaröhallen (totalt 8,1 mnkr driftkostnad) samt 700 tkr i utvecklingsmedel för integrationsprojektet.

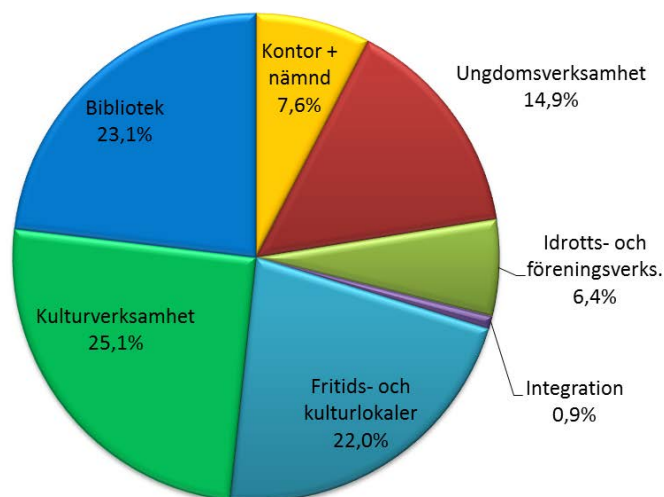
tkr	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Inriktning budget	
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Intäkter	834	1 840	1 840	1 440	1 140	1 190
Kostnader	-35 965	-41 610	-43 810	-49 030	-48 730	-49 960
Nettokostnad	-35 131	-39 770	-41 970	-47 590	-47 590	-48 770
Förändring jämfört föregående år, tkr				-5 620	0	-1 180
, procent				13,4	0,0	2,5

I budgeten ingår en omdisponering från Barn- och utbildningsnämndens budgetram för simskola som överförs till Kultur- och fritidsnämnden (160 tkr år 2017 och 170 tkr per år 2018-2019).

Förslag till budet enligt tabellen ovan är inklusive förslag om ökad budget jämfört budgetram i planeringsförutsättningarna för ökade ytor kulturhusets foajé och driftkostnader för Mälaröhallen under samtliga år 2017-2019. Tabellen inkluderar även 700 tkr utöver budgetram i planeringsförutsättningarna avseende integrationsinsatser avseende 2017. Utredningen ska resultera i beslut om framtida organisation och omfattning och utifrån den tas i kommande års budgetprocess beslut om eventuellt ändrad budget från år 2018.

Bibliotek, kultur, idrott- och fritidsanläggningar samt ungdomsverksamhet svarar tillsammans för 84 procent (40 mnkr) av nettobudgeten.

Kultur- och fritidsnämnden Nettokostnad 2017 (procent)

Förändringar jämfört föregående år

En teknisk justering för övertagande av simskola från barn- och utbildningsnämnden utökar nämndens ram med 160 tkr.

I budget ingår taxehöjning för uthyrning av kommunens lokaler och anläggningar till vuxenverksamhet, en ökning av intäkter med cirka 300 tkr.

Neddragning har gjorts på följande verksamheter:

- Lokaler 360 tkr
- Kulturmiljövård 40 tkr
- Särskilt verksamhetsstöd 50 tkr
- Kulturskolan 100 tkr

Utöver ram äskas medel för:

700 tkr utökning för ej beaktade kostnader vid drift av Mälaröhallen.

700 tkr i utvecklingsmedel för fortsatt arbete med integration och civilsamhällsfrågor.

350 tkr för utökad hyreskostnad vid övertagande av kulturhusets foajé.

Effektiviseringar

I och med ombyggnaden av kulturhuset och biblioteket görs en intern omfördelning av ansvaret för foajén, från fastighetskontoret till biblioteket. Ett ansvar som väntas ge ökad lokaleffektivitet och bättre kvalitet i lokalerna.

Inom kulturskolan fortsätter arbetet med att öka elevantalet i grupperna och utveckla verksamheter som ger plats åt fler barn vilket beräknas minska kostnaderna med 100 tkr år 2017.

Risker

Det finns en viss risk att föreningsbidraget till barn- och ungdomsföreningar som är volymbaserat blir högre än beräknat om volymutvecklingen avviker från prognos.

Det finns osäkerheter kring vad övertagandet av ansvaret för foajén i kulturhuset kommer att innebära för bibliotekets verksamhet och dess kostnader.

För den nya Mälaröhallen finns en osäkerhet kring hur stora de faktiska driftkostnaderna kommer att bli. En realistisk bedömning av verklig driftkostnad kommer att göras när verksamheten startat under hösten 2016.

Flyktingmottagande och integration

Integrationsarbetet "Öar utan gränser" är finansierat med statliga medel till och med mars 2017. Uppföljningen av arbetet visar att "öar utan gränser" bidragit till att kommunen har ett bra mottagande och integrationsarbete. I arbetet med nyanländas integration med civilsamhället har civilsamhällets bidrag varit en viktig punkt. Arbetssättet kan utvecklas ytterligare med att öka medborgarinflytandet och hitta effektivare och billigare lösningar än de traditionella.

Ekerö kommun deltar aktivt i regionala och nationella samverkansprojekt med civilsamhället om integration. Under 2016 har kommunen medverkat i VIDA (Välj inkludering, delaktighet, aktivitet) som

syftar till att underlätta för nyanländas etablering i föreningslivet. Erfarenheter från liknande projekt visar på både hälsofrämjande effekter och goda resultat vad gäller deltagarnas möjligheter till att bygga sociala nätverk, träna på svenska samt att komma ut på arbetsmarknaden.

Framtid

Utbyggnad av etapp 1 av kulturhuset är försenat och fördyrat jämfört med ursprunglig investeringsbudget. För den fortsatta utvecklingen av kulturhuset finns uppdrag att komma med förslag om hur ytorna, inklusive de som i dagsläget disponeras av andra än kommunen, ska nyttjas. Effekter, tidplan, kostnader med mera blir avgörande för i vilken takt kulturhuset kan byggas om för ändamålet.

Barn i de mest aktiva åldrarna 6-15 år, beräknas öka med 7 procentenheter fram till år 2020 vilket kan leda till ökade verksamhetskostnader.

Som ett led i utvecklingen av Stenhamra och i första hand en lösning på ett akut lokalbehov för fritidsgården och kulturskolan, vars lokaler är i dåligt skick, finns behov av gemensamma lokallösningar för kulturskolan, barnens bibliotek och fritidsgården. Förslag ingår i investeringsbudget och ett första steg är ett beslut i kommunen om att göra förstudie.

Anläggningsplanen tar upp behov av ytterligare ytor för idrott och fysisk aktivitet inklusive ny sport-hall. Förslag till investeringsbudget omfattar merparten av förslagen i anläggningsplanen.

Inriktning för 2018-2019

Budget för 2018 och 2019 uppgår till 47,6 mnkr respektive 48,8 mnkr. För åren 2018-2019 är inte budgeten i balans utan förutsätter beslut med nedanstående föreslagna besparingar på 1,3 mnkr.

Föreslagna besparingar på totalt 1 300 tkr, 2018:

- Sammanslagning och renodling av olika föreningsbidrag, 790 tkr.
- Effektiviseringar inom kulturskola med bland annat större grupper, 210 tkr
- Minskning av kostnader på nämndkontoret, 100 tkr
- Minskning av kostnader kulturmiljövård, 90 tkr
- Lägre kostnad för inköp av konst, 10 tkr
- Effektivisering av lokalkostnader, 100 tkr

Byggnadsnämnden

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2015 om fem målområden för mandatperioden 2015-2018. Byggnadsnämnden har utifrån dessa satt upp verksamhetsmål inom tre målområden: Samhällsutveckling, Service och bemötande samt Näringsliv. För dessa finns långsiktiga mål framtagna i verksamhetsplanen samt 12 mål som främst avser uppföljning av handläggningstider och dessa bedöms till ett genomsnittligt utfall på 2 per augusti 2016. Fyra av målen är helt uppnådda varav tre avser bygglov. Fyra av målen är ej påbörjade där tre av målen avser leverans av kartor.

Prioriterade uppdrag och satsningar

För att öka måluppfyllelsen är följande prioriterat:

- Prioriterade områden under budgetperioden kommer att vara geografiska data (Geodatasamverkan, Geodatabas) och medverkan i arbetet med ny översiktsplan.
- Slutförande av digitaliseringsprojekt inskanning av bygghandlingar samt införande av ansökan om bygglov digitalt. Upprättande av klimatsårbarhetsanalys.
- En trafikstrategi tas fram som underlag för översiktsplanen.
- Arbeta med att ta fram en hållbarhetsstrategi fortsätter. Mål och styrning inom miljöområdet ska ges en tyngd som innebär att perspektivet beaktas integrerat i styrning av den kommunala verksamheten. Arbetet beräknas bli klart under 2018.
- Satsning görs på tillsynsärenden enligt Plan- och bygglagen.
- Fortsatt arbete med att skapa effektiv överföring av specialkompetens från stadsarkitektkontoret till Ekerö Direkt samt samarbete kring effektiva arbetssätt och rutiner samt arbete med ständig förbättring kring information på hemsidan.

Följande prioriteringar enligt den politiska plattformen bedöms inte inrymmas i budget:

- Införande av skyddsbestämmelser för Ekebyhovs slott/dal/Jungfrusundsåsen.
- Utredning kring bildandet av kommunalt naturreservat vid Jungfrusundsåsen. Förslag till reservatsföreskrifter 2016-07-01.
- Trafikutredning Tappström Sandudden.

Resursfördelning

Nettokostnaden i budget för 2017 uppgår till 10 070 tkr fördelat med 6 770 tkr för huvudverksamheten och 3 300 tkr för bostadsanpassning. Sammantaget en minskning med 9,5 procentenheter (1 060 tkr) jämfört med 2016 års budget. Budgetförslaget bygger på fortsatt höga volymer av ärenden och därmed stor volym intäkter från framförallt verksamheterna detaljplanering och bygglov och självfinansieringsgraden ligger på 67 procent i budget 2017 att jämföras med 59 procent i budgeten för 2016. Inom detaljplanering, kart/mät och bygg budgeteras för personalförstärkning för att minska risken för alltför långa handläggningstider. Ökade intäkter bedöms täcka de ökade personalkostnaderna. Taxehöjning med 8 procent 2017 bedöms täcka bedömda prisförändringar samt kostnader för extra handläggares resurs för tillsyn.

tkr	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Inriktning budget	
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Intäkter	12 472	18 435	16 235	20 165	20 526	21 405
Kostnader	-21 762	-28 690	-27 365	-30 235	-30 426	-31 175
Nettokostnad	-9 290	-10 255	-11 130	-10 070	-9 900	-9 770
Förändring jämfört föregående år, tkr				1 060	170	130
, procent				-9,5	-1,7	-1,3

Förändringar jämfört föregående år

Justering av byggnadsnämndens taxa motsvarande en ökning på 8 procent 2017 samt därefter uppräkning med 3,6 procent 2018 och 3,4 procent 2019.

Medel är avsatta 2017 för att slutföra skanning-projektet, 350 tkr.

För att uppfylla mål om handläggningstider och att erbjuda en bra arbetsmiljö när volymerna och arbetsbelastningen ökar, inryms i budgetramen utökning med 1,0 bygghandläggare, 1,0 mätningssingenjör, 1,0 planarkitekt/trafikplanerare och 1,0 tillsynshandläggare (PBL, MB) för hela budgetperioden. Därtill 0,5 registrator för 2017-2018 varefter uppföljning sker efter att digitaliseringsprojekten utvärderats.

Effektiviseringar

En tydligare prioritering har gjort att handläggarna kunnat fokusera på färre planer vilket ger tidsvinster. Med en biolog inom verksamheten kan kostnader för naturinventeringar minskas vilket räknas med i budgeten år 2017. På grund av minskade externa bidrag finns inte utrymme för biologtjänsten i budget 2018-2019.

Digitaliseringsprojekten fortsätter. Ansökan för ett tiotal bygglovstjänster planeras att tas i drift under år 2017. Det minskar handläggningstiden och därmed trycket på administrationen då ansökningar kommer att diarieföras automatiskt och bekräftelsebrev till sökande skickas direkt automatiskt via mail.

Anställning av ytterligare en mätningenjör leder till kortare handläggningstider, ökade intäkter och minskade kostnader då nybyggnadskartor upprättas i egen regi samt att även utstakning och lägeskontroll kan utföras i kommunal regi samt ajourföring av baskarta vilket på sikt ger kortare handläggningstider.

Flyktingmottagande och integration

Under 2016 har tidsbegränsat bygglov lämnats för ändrad användning av förskolelokal till HVB-hem i Stenhamra. Kontoret följer den information som Boverket tillhandahåller och uppdaterar gällande handläggning och aktuella rättsfall i ärenden som rör olika status på flyktingboenden.

Risker

Flerårsbudgeten är beroende av konjunkturläget då verksamheten till stor del är beroende av externa intäkter. För budgetperioden ses i nuläget ingen volymminskning då många stora byggprojekt pågår och planeras.

Intäkterna för detaljplaneringen kommer från planavtal eller planavgift och ska täcka de kostnader som detaljplanen genererar. Normalt genererar dock detaljplaner för omvandlingsområden ett underskott så även detaljplaner där kommunen själv är exploatör. Beroende på hur volymerna fördelar sig uppstår större eller mindre risk för underskott i verksamheten.

Kostnaden för naturinventeringar kan öka 2018-2019 då biologtjänsten inte ryms inom budgetramen när de externa bidragen för tjänsten minskar väsentligt. Biologen har kunnat bidra med sin kunskap även i andra projekt och arbetsuppgifter än de bidragen avsåg. Framtagandet av hållbarhetsstrategi kan försenas då biologen är beroende av att andra nämnder avsätter tid.

Framtid

Inom detaljplanering syns ingen avmattning i antalet projekt framåt. De planbesked som beslutas under år 2016 avses upprättas fram till år 2020. Kommunens VA-plan anger en utbyggnad av kommunalt VA och detaljplanering ända fram mot år 2030. Med detta följer höga volymer av antal beställningar av nybyggnadskartor och ansökningar om bygglov inom överskådlig tid.

Ökade klimatkrav på kommuner framöver kan leda till högre arbetsbelastning inom den miljöstrategiska verksamheten.

Kostnader för bostadsanpassningsåtgärder beräknas öka då antalet äldre människor ökar och många vårdkrävande personer numer vistas kortare tid på sjukhus och rehabiliteras i bostaden.

Inriktning 2018-2019

Budgeten för 2018-2019 är lagd inom ram efter gjorda effektiviseringar och förändringar gjorts.

Utvärdering av digitaliseringsprojekten görs 2018 för att se om behov av 0,5 tjänst registrator kvarstår. Tjänsten finns inte med i budget 2019.

Åren 2018-2019 innehåller ingen biologtjänst. Finansiering har hittills skett via externa bidrag som minskar i omfattning.

Inplanerad flygfotografering 2019 flyttas framåt då den inte ryms inom budgetram.

Miljönämnden

Måluppfyllelse

Miljönämnden har utifrån Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden beslutat om sex mål med sammanlagt sexton indikatorer inom områdena Övergripande, Miljöskydd, Hälsoskydd, Livsmedel och Alkohol, Tobak och läkemedel. Nämndens mål uppnår i augusti 2016 till en genomsnittlig måluppfyllelse på 2,2 sett till samtliga indikatorer. De flesta målen och indikatorerna uppvisar en positiv tendens förutom effektiviteten där handläggningstiderna varit längre än normalt till följd av byte av verksamhetssystem. Mål som är bedömda som 2 - inte helt uppnått/på väg handlar: handläggning, minskning av utsläpp av miljöpåverkande ämnen i Mälaren, hälsoskyddsverksamheten ska hindra uppkomst av olägenheter för människors hälsa och säkra livsmedel. Målet – giftfri vardag för barn, bedöms som uppnått och målet med åldersgränser för inköp av alkohol, tobak och läkemedel som inte påbörjat.

Prioriterade uppdrag

Prioriterade områden är bland annat tillsynsåtgärder som syftar till att reducera utsläppen av föroreningar till Mälaren, livsmedelskontroll samt hälsoskyddstillsyn i skolor och förskolor.

Satsningsområden

Fortsatt satsning på sanering av enskilda avlopp och fokus på gödselhantering inom miljötillsyn mot lantbruk. Hälsoskyddstillsynen kommer att bedrivas med fokus på kemikalier i barns vardag.

Resursfördelning

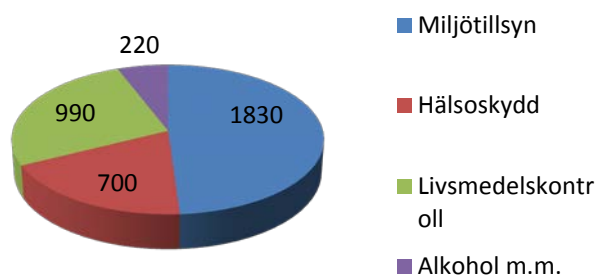
Nämndens totala nettokostnad för 2017 är 3 120 tkr vilket är en ökning med 1,6 procent, jämfört med 2016 års budget. Budgetförslaget innehåller en höjning av nämndens taxa för tillsyn och provning enligt miljöbalken och livsmedelskontroll med cirka 3 procent. Verksamheten kommer då att till 55 procent finansieras av avgifter. De största intäkterna finns inom området miljötillsyn som står för knappt hälften av intäkterna, medan resterande del fördelas mellan livsmedel, hälsoskydd och alkohol.

Utöver ram äskas 275 tkr för utökning av administration med 0,5 tjänst år 2017, för att kunna uppfylla krav på diarieföring, rättsäker handläggning och fortsatt nödvändigt utvecklingsarbete inom området. I första hand som engångsinsats 2017, som ska följas upp för att se hur förändringsarbete, effektiviseringar av processer med mera fallit ut.

tkr	Utfall 2015	Prognos 2016	Budget 2016	Förslag budget 2017	Inriktning budget	
					2018	2019
Intäkter	3 313	3 435	3 538	3 740	3 990	4 135
Kostnader	-6 006	-6 505	-6 608	-7 135	-7 000	-7 245
Nettokostnad	-2 693	-3 070	-3 070	-3 395	-3 010	-3 110
Förändring jämfört föregående år, tkr				-325	385	-100
, procent				10,6	-11,3	3,3

Tabellen är inklusive förslag om +275 tkr kostnad (från 0,5 till 1,0 administrativ resurs) för år 2017 enligt äskande från MN. I första hand som engångsinsats 2017, som ska följas upp för att se hur förändringsarbete, effektiviseringar av processer med mera påverkar behovets omfattning.

Intäktsfördelningen mellan olika verksamheter 2017, tkr

Förändringar jämfört föregående år

En höjning av nämndens taxor för tillsyn och provning enligt miljöbalken och för livsmedelskontroll med cirka 3 procent. Utökad resurs 275 tkr för administration.

Effektiviseringar

Kontoret kommer att fortsätta att utveckla rutinerna för debitering av timavgifter vid tillsyn för att nå bättre kostnadstäckning.

Flyktingmottagande och integration

Nämnden ansvarar för hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll vid lokaler för boende. Nämnden bidrar med kunskap i dessa frågor när kommunen planerar boende och mottagande. Totalt sett svarar detta för en marginell del av nämndens verksamhet.

Risker

Risk utgörs av osäkerhet kring antal inkommande ärenden, bedöms till cirka -50 tkr till +150 tkr.

Framtid

I enlighet med vad som framkom av föregående år flerårsplan kommer utbyggnaden av Förbifart Stockholm och breddningen av väg 261 att innebära ytterligare arbetsuppgifter för nämnden. Den förstärkning som beslutades i förra planperioden och som ligger kvar i 2017 års budgetram enligt planeringsförutsättningarna, inom miljötillsyn har gett möjlighet att täcka det behovet samt ytterligare identifierade behov inom bland annat förorenad mark och masshantering. Förstärkningen innebär även större flexibilitet beträffande fördelning av arbetsuppgifter och hantering av tillfälliga oförutsedda behov. Det kommer under de närmaste åren att innebära bättre möjligheter att nå nämndens mål inom området samt medföra större flexibilitet beträffande fördelning av arbetsuppgifter och vid hantering av tillfälliga oförutsedda behov.

Uppdatering och utveckling av behovsutredningen, grunden för nämndens verksamhetsplan, kan identifiera nya behovsområden som påverkar resursbehovet.

Inriktning för 2018-2019

För att nå en budget inom budgetramarna 2018-2109 har besparing lagts in med en generell kostnadsreducering övriga kostnader med 50 tkr per år, reduktionen återfinns i budgetposten för personalens kurser och konferenser.

Tekniska nämnden

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2015 om fem målområden för mandatperioden 2015-2018. Tekniska nämnden har omsatt de kommunövergripande målen till åtta mål för Tekniska nämnden har en genomsnittlig måluppfyllelse på 2,0 vid mättid augusti 2016. Målen rör effektivare energianvändning, minskad klimatpåverkan, servicenivå, effektivt underhåll, projektbudget ska hållas, ökat resande med kollektivtrafik, minskat antal olyckor för cyklister och fotgängare samt en utvecklad avfallshantering. Två mål bedöms som uppnådda, det gäller ökat resande med kollektiva färdmedel och utvecklad avfallshantering. Ett av målen är inte startat, det gäller kundundersökning som inte har genomförts under innevarande år.

Prioriterade uppdrag och satsningar

För att öka måluppfyllelsen har följande prioriterat:

- Uppbyggnad av en egen projektledningsgrupp som bidrar till målet att projektbudgetar ska hållas och samtidigt minska konsultkostnaderna.
- Arbetet med investeringar i nya skolor fortsätter. Upprustningar planeras bland annat i Stenhamra skola. Därtill tillkommer flera stora kapacitetspåverkande projekt för skolor och förskolor i centrala Ekerö samt redan 2017 utökad kapacitet i Stenhamra skola. Flera reinvesteringar avser effektivare energianvändning och i flera fall ersätts direktverkande eluppvärmning med vattenburen värme, vilket bidrar till att målen om ökad energieffektivisering och lägre CO₂ får bättre förutsättningar att uppnås.
- En förstärkning sker av miljön i Ekerö centrum (längre städperioder, bättre vård av planteringar). Ett helhetsansvar tas för driften av slottsparken.
- Fortsatt arbete med och införande av miljöstyrande taxa inom avfallshanteringen.
- Informationskampanj för att öka anslutningsgraden till matavfallinsamlingen. Ekerö kommun deltar i en femårig regional matavfallskampanj.
- Investeringar i gång- och cykelvägnätet och belysning sker för att bidra till att målet om färre olyckor uppnås.
- Antalet infartsparkeringar för bilar och cyklar utökas som en aktivitet för att nå målet om ökat kollektivresande.
- Särskilt boende uppförs i Stenhamra av extern fastighetsägare som hyr ut lokalerna till kommunen från och med våren 2017. Projektering för ett nytt särskilt boende budgeteras vid planeringsperiodens slut.
- Lokalhantering för att klara mottagandet av nyanlända. Investeringar i egna byggnader för att skapa boenden för nyanlända finns med i investeringsbudgeten.
- Budgetperioden innehåller satsningar på IT system för underhåll.
- Fortsatta investeringar sker på lekplatser för en kreativ och säker lekmiljö.
- Badplatsplan med strategi för framtida användning tas fram.

Resursfördelning

Nettokostnaden (exklusive balansenheten Avfall) i budget för 2017 uppgår till 13,7 mnkr, en minskning med 1,4 mnkr, 9,5 procent jämfört med 2016 års budget. I 2016 års budget fanns engångssatsningar som inte återkommer från 2017. Projektomkostnader för främst avetablering av paviljonger hanteras i särskild ordning utanför ram på grund av att de är svårbudgeterade och mycket olika från år till år. För 2017 uppskattas projektomkostnaderna uppgå till 2,4 mnkr, de balanseras mot kommunens budgetmarginal.

Intäkter och kostnader kommer framförallt från hyresersättningar respektive avskrivningar och ränta. En övergång till komponentavskrivning pågår, nya investeringar har komponentavskrivning sedan 2014, befintliga anläggningar är under genomförande i samarbete med ekonomienheten och extern expertkompetens. Eventuella effekter av denna förändring är inte beaktad i budgetförslaget. Internhyrorna stiger på grund av ökade kapitalkostnader trots att internräntan är sänkt från 3,7 procent till 3,2 procent 2017. Kapitalkostnaderna stiger på grund av att stora investeringar slutförs och tas i bruk. Underhållsnivån i budgetperioden är av samma omfattning som förväntas i utfallet för 2016.

Tekniska nämnden

tkr	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Inriktning budget	
	2015*	2016	2016	2017	2018	2019
Intäkter	173 605	188 462	184 142	210 350	221 232	228 602
Kostnader	*-188 384	-198 652	-199 282	-224 050	-237 173	-244 002
Nettokostnad	-14 779	-10 190	-15 140	-13 700	-15 940	-15 400
Ytterligare kostnadsreducering/ intäktsförstärkning för nå budgetram					1 960	1 200
Förändring jämfört föregående år, tkr				1 440	-2 240	540
, procent				-9,5	16,4	-3,4

*Exkl särskild satsning

Balansenheten Avfall

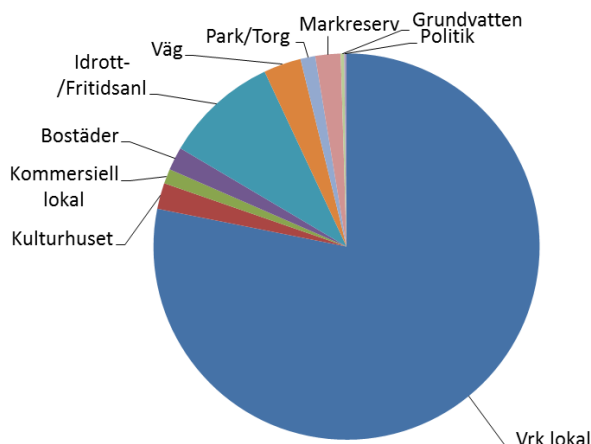
tkr	Utfall	Prognos	Budget	Budget	Inriktning budget	
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Intäkter	26 713	29 605	29 605	30 000	32 980	32 980
Kostnader	-27 167	-31 070	-30 936	-30 970	-32 282	-33 420
Driftresultat	-454	-1 465	-1 331	-970	698	-440
Reglering driftresultat	454	1 465	1 331	970	-698	440
Resultat	0	0	0	0	0	0
Förändring jämfört föregående år, tkr				361	1 668	-1 138
, procent				-27,1	-172,0	-163,0

Regleringspost BR	2 499	1 034		64	762	322
----------------------	-------	-------	--	----	-----	-----

Kostnaderna under budgetperioden kommer att öka på grund av större avfallsvolymer och ombyggnation av Skå återvinningscentral samt ökade kostnader i och med förflyttning av fakturering och kundtjänst. Ökade kostnaderna finansieras av tidigare överskott och en översyn av taxan inför 2018 med föreslagen taxehöjning på 10 procent.

Kostnaderna för nämnden fördelar sig per verksamhet enligt bild. Verksamheter knutna till fastighetskontoret svarar för 92 procent av kostnaderna. Teknik och exploatering står för resterande 8 procent.

Tekniska nämnden. Bruttokostnad 2017 mnkr*

*intertransaktioner eliminerade

Förändringar 2017 jämfört föregående år

I budgeten föreslagna förändringar 2017 jämfört med 2016 är en förstärkt organisation för projektledning och projektuppföljning, 1,3 mnkr. Energikostnaden för befintliga lokalytor beräknas minska på grund av effektivare energianvändning motsvarande 1,8 mnkr. Det planerade underhållet blir totalt sett lägre motsvarande 1,2 mnkr. Framtagandet av en dagvattenstrategi var ett tillfälligt uppdrag 2016 vilket innebär en minskad kostnad jämfört 2016 med 0,5 mnkr. I budget 2016 fanns även 0,8 mnkr i tillfällig satsning på genomförande av ekonomiadministrativa förändringar tillsammans med ekonomienheten, denna resurs ingår inte 2017. Paviljonginhyrning ökar kostnaderna med 0,6 mnkr liksom kostnaderna för säkerhet med 0,3 mnkr.

Trots nedreviderade internränta stiger internhyran på grund av de stora investeringarna i budgetperioden men också som en effekt av stora investeringar tidigare år.

Antalet vakanta m² ökar under budgetperioden.

Roslagsvatten sköter all fakturering och kundtjänst för avfall från och med oktober 2016.

Planerad höjning av avfallstaxan med 10 procent 2018.

Effektiviseringar

Fortsatt satsning på planerat underhåll och investering i nya mer yteffektiva byggnader skapar bättre standard och mer energieffektiv uppvärmning. Gemensam skötselplan för väg och allmän platsmark utarbetas. En förtydligad underhållsplan för vägar, GC vägar och belysning. Det nya driftavtalet för markskötsel är mer omfattande än tidigare, kostnader för extra beställningar bör kunna reduceras och skötselnivån hållas på en högre nivå än tidigare.

Flyktingmottagande och integration

Arbetet med att skapa bostäder och lokaler för nyanlända fortsätter. Ytterligare lokaler har hyrts in och fler kan bli aktuella för att klara mottagandet av nyanlända. Investeringar i egna byggnader för att skapa boenden för nyanlända finns med i investeringsbudgeten.

Framtid

- De förvaltade ytorna fortsätter stiga. Parallellt med yttillväxten sker en ökning av antalet bostäder.
- Arbetet med att utveckla verksamhetsstyrning och uppföljning fortsätter.
- Fortsatt arbete med projektstyrningsmodellen med fler tydliga beslutspunkter. Prioritering mellan tid, kvalitet och kostnad sker vid beslutspunkterna.
- Utveckling av interhyressättningen.
- Budgetperioden innehåller satsningar på IT system för underhåll.
- Arbetet med investeringar och projektstyrning intensifieras. Investeringsplanering och beslut bli mer långsiktigt strategiska.
- Utredning behöver göras kring byggnader med stora upprustningsbehov samt vakanser.
- I enlighet med målen kommer insatser att ske inom klimatområdet med fortsatt energieffektivisering, effektiv lokalanvändning, höga krav vid nyproduktion samt göra goda klimatval.
- Fastighetskontorets arbete med att svara för all inhyrning av lokaler för kommunens behov fortsätter. Fullt ut medför det en ökning med cirka 3 000 m² och 4 mnkr per år.
- Ett hyresavtalsförhållande behöver utvecklas för idrottsanläggningarna. En första extern utredning lämnar sitt utlåtande under hösten 2016.
- En strategisk utvärdering av uthyrning av kommunens lokaler till fristående utförare behöver göras. Frågans betydelse ökar inför att tillfälliga bygglov löper ut.
- Driftekonomiska konsekvenser vid eventuellt beslut om att investera i närvärme under budgetperioden ligger utanför förslag till driftbudget.
- Utvecklingen av kapitalkostnader - avskrivningar och ränta - kommer inför framtiden medföra ett större behov av en högre takt för internhyreshöjningar. De stora investeringarna 2013-2016 inom främst skolområdet kombinerat med en mer korrekt rutin för aktivering medför en ökad takt uppåt för kapitalkostnaderna.
- En översyn av all grovavfallshämtning (Skå återvinningscentral, budad grovavfallshämtning och grovavfallskampanj) kommer att ske under budgetperioden.
- Fortsatt arbete med utveckling av miljöstyrande taxa.

Risker

Eventuella risker i lagd budget utgörs av kostnader som är svåra att bedöma såsom:

Stora akuta underhållsåtgärder, lägre uthyrningsgrad, tillkommande driftskostnader för nya lokaler, högre kostnader för vinterväghållning samt el- och uppvärmningskostnader vid en kallare vinterperiod än normalt, projektomkostnader, konsultkostnader för att frigöra egen personal för översyn av internhyressystem respektive underhållsplan och att nytt systemstöds förskjuts framåt. Omställnings-

kostnader och uteblivna hyresintäkter i samband med omställning av verksamhetslokaler när nya tas i bruk 2017-2018.

Stort personberoende vilket skapar känslighet för störningar.
Upphandling av entreprenaderna till 2018 kan påverka kostnaderna.
Effekten av miljöstyrande taxa är osäker.

Inriktning 2018-2019

Förslag till inriktningsbudget 2018 och 2019 når inte en budget i balans med ramarna i planeringsförutsättningar. Effekten av gjorda förändringar och effektiviseringar i budget 2017 är införlivade år 2018-2019. Fortsatt finns en obalans jämfört planeringsförutsättningarnas budgetramar. År 2018 är skillnaden 2 mnkr och 1,2 mnkr år 2019.

Osäkerheten i budgeteringen ökar framåt i tiden och beror främst på:

- Osäkerheten kring när projekt färdigställs och kapitalkostnader börjar belasta resultatet. Bedömningen och fastställandet av lokalbehov på 2-5 år behöver förbättras.
- Utvecklingen av vakanser .
- Hur behovet av bostäder till nyanlända utvecklas.

För att nå budget i balans krävs mer omfattande utredningar ur ett kommunövergripande perspektiv med konsekvensbeskrivningar. Det är nödvändigt att utredningarna också omfattar planerade investeringar då kapitalkostnaderna är betydande ur ett helhetsperspektiv. Därtill krävs politiska prioriteringar av inriktning och omfattning av förändringar.

Kommunstyrelsens förvaltning

Uppdrag

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter samt är kommunens personalorgan, löne- och pensionsmyndighet. Kommunstyrelsen svarar för köp och försäljning av mark, översiktsplanering, näringslivsfrågor, turism samt information och marknadsföring av kommunen. Kommunstyrelsen ska också se till att hela kommunens verksamhet bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Kommunstyrelsen förbereder ärenden som tas upp i Kommunfullmäktige men ansvarar också för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen är även produktionsstyrelse för den kommunala produktionen omsorg och kultur. Verksamheten utförs med överenskommelser om uppdrag och ersättning från beställande nämnder. Produktionsens ekonomiska förutsättningar återfinns i nämndernas budget.

Till Kommunstyrelsens stöd finns Kommundirektören och den tjänstemannaorganisation som benämns kommunledningskontoret. Kontoret svarar för stöd till den politiska organisationen samt ledning och administration för kommunens tjänstemannaorganisation och har expertkompetens. Här återfinns funktioner för att utföra uppdragen såsom; Kommundirektör som högst ansvarig tjänsteman och ansvarig inför Kommunstyrelsen, biträdand kommundirektör som även i sin enhet har ansvar för de strategiska säkerhetsfrågorna och kommuns nya kontaktcenter Ekerö Direkt, Kommunkansli med ansvar för ärendeprocessen med ärendeflöde, registrering och arkiv, HR-enhet med strategisk personaladministration, kompetensförsörjning och löneadministration, Ekonomienhet med redovisning och finansiering, ekonomistyrning och upphandlingskompetens, IT-enhet med ansvar för den tekniska plattformen, strategisk IT-utveckling, driftansvar och support, Näringsliv- och turismenhet med många företagskontakter, Informationsenhet som säkrar extern och intern kommunikation, Integrationschef, Projektledare för den omfattande nybyggnation och skoletablering för kapacitetsökning samt Planeringschef med ansvar för bland annat den översiktliga samhällsplaneringen.

Under Kommunstyrelsen redovisas också ett flertal andra budgettitlar av övergripande karaktär; Brandförsvar, vissa medlemsavgifter för Ekerö, avräkningskonton, budgetmarginal och försäljningsintäkter. Intäkter från numer i första hand markförsäljning då det inte längre är aktuellt att fortsätta att avyttra kommunens bostadsrätter som följd av flyktingsituationen.

Resursfördelning

	Budget	Budget	Inriktning	Inriktning	Förändr %	Förändr %	Förändr %
(tkr netto)	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018
Kommunledningskontor	-80 870	-81 500	-83 500	-86 100	0,8	2,5	3,1
Brandförsvar	-23 390	-24 080	-24 830	-25 600	2,9	3,1	3,1
Gem medlemsavgifter	-1 730	-1 760	-1 830	-1 900	1,7	4,0	3,8
Budgetmarginal	-5 000	-2 630	-6 000	-6 000	-47,4	128,1	0,0
Avräkningskonton	5 300	1 400	400	0	-73,6	-71,4	-100,0
'Infrastrukturbidrag	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	17 500	8 000	8 000	12 000	-54,3	0,0	50,0
Summa	-90 790	-103 170	-110 360	-110 200			

I kommunledningskontorets uppdrag ingår alltid att direkt och indirekt stödja verksamheten för att bidra till ökad måluppfyllelse. Det är inte alltid med ökade resurser utan det är med de små stegen för förbättring. Men i vissa fall krävs förstärkningar för särskilda uppdrag utöver de ordinarie.

Förslag budget 2017 kommunledningskontoret

Kommunledningskontorets förslag till budget 2017 är i enlighet med budgettram enligt planeringförutsättningarna. Budgeten innehåller:

- Personalstat/ bemanning antal tjänster år 2017 samma som 2016 vid förvaltningens olika enheter.
- Ekerö Direkt har från hösten 2016 inte längre finansiering av tjänst från balansenheten avfall – översyn bemanning men blir sannolik omDispositionering till viss del från förvaltningens totala budgetresurs.
- Planerad successiv budgetreducering av från 2016 extra tillförda medel för ÖP-arbete
- Interna hyreskostnader för kommunhus med annex inklusive lokaler för fastighetskontor och socialtjänst som förhyrs ”ute på stan” samt andra centralt redovisade lokalytor. Lokalkostnaderna ökar märkbart varför resurs övriga kostnader måste omDispositioneras för finansiering av internhyra till fastighetskontoret och städning och övriga kringkostnader relaterat lokalytorna.
- Budget för köp av bostadsbolaget av hyresadministration av kommunens bostäder finns kvar. Ursprungligen var tanken att successivt kunna reducera posten i och med försäljningar av kommunens bostäder.
- Förvaltningens kostnader för att driva akademierna har under 2015-2016 gett högre intäktfinansiering än budgeterat och byggs in i budgeten.
- Budgeten förutsätter intäkter inklusive statsbidrag i övrigt som under 2016.
- Planering behöver ske mellan förvaltningens enheter för att styra gemensamma resurser för konsultkostnad och uppgradering av de för kommunen strategiska verksamhetssystemen. Allt mer av budgeten tas i anspråk för uppgraderingar och förändringar av befintliga system i enheterna.
- För att finansiera befintlig verksamhet krävs dels en generell återhållsamhet – alla enheter måste göra viss kostnadsreducering i olika övriga kostnader såsom budget för kompetensutveckling och köp av material. Dels reduceras befintlig resurs för extern kompetens/ konsultstöd/ utredningsstöd väsentligt jämför vad som varit möjligt att tillgå de senaste åren. Sammantaget effektivisering och eliminering av buffertar i förvaltningens budget

Inriktning 2018-2019

Föreliggande inriktningsbudget är i enlighet med ramarna i planeringsförutsättningarna. För att nå dit krävs ytterligare åtgärder inför 2018-2019.

Ytterligare kostnadsreduceringar jämfört 2017 innebär fortsatt effektivisering av arbetsprocesser och reduktion av förvaltningens övriga kostnader. Det innebär även att en omprövning behöver göras över bemanningen och som kan få konsekvenser på uppdrag och de resultat förvaltningen ska leverera till sina olika uppdragsgivare och i stöd och styrning i sin egenskap av expertkompetens.

Ambitionen är att möjliggöra att åtminstone delar av den kostnadsreducering som måste ske för att ytterligare reducera kostnader ska ske genom ett förändrings- och utvecklingsarbete. Att ompröva

nuvarande arbetsprocesser och hur resurser disponeras och om teknikutvecklingen kan stödja detta utan att skapa nya centrala administrativa uppgifter som det inte är ovanligt att det blir vid införande av verksamhetssystem och andra tekniska lösningar. För detta viktiga arbete krävs intern organisation, kompetens och resurser för omvärldbevakning, söka "best practice" och driva förändringsarbete.

Mål

Kommunstyrelsen beslutade i september 2015 om fem övergripande verksamhetsmål för mandatperioden för Kommunstyrelsens förvaltning och i sin roll som arbetsgivare för all personal i Ekerö kommun och samordnande för förvaltningsövergripande utveckling.

Status på målen i augusti 2016 visar på att den genomsnittliga matematiska bedömningen över uppfyllandet av Kommunstyrelsens fem verksamhetsmål är ett värde 2,4 vilket indikerar en förbättring jämfört bedömningen 3 vid årsskiftet 2015/2016. Vid en positiv tolkning av det matematiska resultatet är graden av måluppfyllelse "ej uppnått, är på väg". Men genom fördelningen av 3 stycken mål med lägre grad av måluppfyllelse bör istället bedömningen göras att graden av måluppfyllelse är "ej uppnått, men påbörjat" men med en stark tendens till att slå över till en högre grad av måluppfyllelse. Det i och med många pågående förändringsarbeten.

Bedömning måluppfyllelse 	T	1	2	3	4
Mål 1 Service och bemötande	↑			✓	
Minst 80 procent av de som är i kontakt med Ekerö Direkt är nöjd med den service och det bemötande de får					
Mål 2 Attraktiv arbetsgivare	←		✓		
Ekerö kommun är en attraktiv och modern arbetsgivare med engagerade och kompetenta medarbetare. Kommunens arbetsplatser kännetecknas av kompetens, utveckling, ansvarstagande och trivsel. Medarbetare i Ekerö kommun känner arbetsglädje, meningsfullhet och är stolta över sitt uppdrag.					
Mål 3 Effektiv förvaltning	↑			✓	
Ekerö kommun har en effektiv och modern förvaltning. Denna kännetecknas av en digitaliserad verksamhetsutveckling.					
Mål 4 Samhällsutveckling	←			✓	
Medborgarnas upplevda möjlighet att påverka de politiska besluten samt det upplevda förtroendet för förtroendevalda och tjänstemännen ska succesivt öka.					
Mål 5 Näringsliv	↑			✓	
Antalet företagsetableringar i kommunen ska öka under mandatperioden. Aktiviteter som del av uppföljningen av målet: a. Ekerö kommun verkar aktivt för att det under mandatperioden etableras minst 2 nya arbetsplatsområden i kommun. b. Ekerö kommun verkar för att det under mandatperioden minst etableras en ny verksamhet med möjlighet till övernattnig i kommunen.					

Arbetsmiljöfrågor, ledarutveckling, digitalisering av arbetsprocesser och ett ständigt förbättringsarbete inom enheterna stärker målen för attraktiv arbetsgivare och effektiv förvaltning. Ekerö Direkt har sitt uppdrag med stark anknytning till målet om service och bemötande. Näringslivsenheten och planeringschefen stödjer mål 5 och mål 4 helt i sina roller och uppdrag.

Central politisk organisation - Revision - Överförmyndare

I kommunens budget finns budget för centrala politiska organisationen, revisionen och överförmyndare. Den politiska nämndsorganisationen återfinns inom respektive nämnds budgettitel.

tkr, netto	Budget	Budget	Budget	Budget	Förändring, procent		
	2016	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Central politisk organisation	-11 040	-10 910	-12 670	-13 990	-1,2	16,1	10,4
Revision	-1 055	-1 055	-1 055	-1 115	0,0	0,0	5,7
Överförmyndar	-1 835	-2 290	-2 370	-2 450	24,8	3,5	3,4
Summa	-13 930	-14 255	-16 095	-17 555	2,3	12,9	9,1

Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse

Central politisk organisation omfattar Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse med vardera sina organ och utskott.

(tkr)	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019
Kommunfullmäktige	1 959	2 033	2 044	2 124	2 416
Kommunstyrelse	4 166	4 226	4 277	4 392	4 654
Ks - Näringslivsråd	124	139	139	139	150
KS - Råd f funktionsnedsatta	72	87	86	86	94
KS - Anslag akt utöver ord	0	450	200	200	200
Partistöd	1 529	1 529	1 529	1 529	2 581
Politiska sekreterare	1 850	1 875	1 935	2 000	2 095
Digitala sammanträdeshandlingar	700	700	700	700	700
Borgerliga förrättningar, netto		0	0	0	0
Allmänna val / EU-val		0	0	1 500	1 100
Summa	10 400	11 040	10 910	12 670	13 990

Beräknad budget utgår från den politiska organisationen för mandatperioden 2015-2018 med sin utformning, antal ledamöter och ersättare i respektive organ. Bestämmelser om ekonomiska ersättningar till förtroendevalda och politiska organisationer enligt KFS 07:1 utgiven januari 2015.

Nuvarande omfattning av partiernas politiska sekreterare ingår i budget med årlig uppräknings.

Reducering jämfört 2016 har skett av KS anslag för aktiviteter utöver ordinarie.

År 2019 ingår en generell kostnadsökning med 14 procentenheter för arvoden och ersättningar, utbildning för förtroendevalda och utökat partistöd i och med ny mandatperiod.

Revision

Revisionens budgetäskande bereds av Kommunfullmäktiges presidium. Revisorerna har lämnat ett äskande om 1 055 tkr för år 2017. På samma nivå som år 2016 och marginellt (15 tkr) utöver ram.

Överförmyndare

Överförmyndarens verksamhet har ökat i omfattning under en längre tid och inte minst sista året som följd av flyktingsituationen. I budgeten antas att arvoden och tolk för ensamkommande barn kan finansieras med statsbidrag. Risk finns för underskott för kostnader för barn som finns i kommunen där överförmyndaren utser god man enligt lag men där barnet är annan kommuns ansvar och dit går statsbidragen. Övrig "ordinarie" verksamhet har budget för att klara nuvarande volymer. Överförmyndaren består av en arvoderad opolitiskt vald överförmyndare och två överförmyndarhandläggare.

Förslag driftbudget 2017

Kommunstyrelsens förslag till driftbudget totalt år 2017 och budgettram per budgettitel

(tkr, netto, inkl interna trans.) DRIFTREDOVISNING	Utfall 2015		Budget	Prognos 2016		Budget År 2017
	Netto	Awik	2016	Netto	Awik	
Budgettitlar						
Barn- och utbildningsnämnd	-716 957	11 843	-764 350	-748 500	15 850	-791 340
BUN resultatenh förskola-skola	2 333	2 333	0	-850	-850	
Socialnämnd	-459 913	11 707	-495 325	-479 625	15 700	-511 800
Kultur- och fritidsnämnd	-35 131	469	-41 970	-39 770	2 200	-47 590
Byggnadsnämnd	-9 577	193	-11 130	-10 255	875	-10 070
Miljönämnd	-2 692	128	-3 070	-3 070	0	-3 395
Tekniska nämnden	-18 479	-2 809	-15 140	-10 190	4 950	-13 700
TN Balansenhet avfall	0	0	0	0	0	0
Central politisk organisation	-9 938	1 827	-11 040	-10 400	640	-10 910
Revisionen	-966	89	-1 055	-990	65	-1 055
Överförmyndaren	-1 197	598	-1 835	-1 835	0	-2 290
Kommunstyrelsen:						
- Kommunledningskontor	-70 132	1 838	-80 870	-80 370	500	-81 500
- Brandförsvaret	-22 783	17	-23 390	-23 384	6	-24 080
- Gem medlemsavgifter	-1 459	226	-1 730	-1 705	25	-1 760
Gem. avräkningskonton	11 468	7 668	5 300	6 800	1 500	1 415
- Infrastrukturbidrag statlig	-2 600	0	-2 600	-2 600	0	-2 600
Ks - budgetmarginal	-2 436	4 022	-5 000	-1 500	3 500	-5 955
Ks - reavinst försäljningar	18 575	-1 425	17 500	10 130	-7 370	8 000
Ks - Produktionsorganisation	3 204	3 204	0	1 700	1 700	
Utrangering /Nedskrivning	-8 887	-8 887	0	-1 888	-1 888	
Verksamhetens nettokostnad	-1 327 568	33 042	-1 435 705	-1 398 301	37 404	-1 498 630
Skatteintäkter	1 288 185	4 784	1 355 700	1 358 833	3 133	1 474 000
Kommunal utjämning	9 684	-5 816	-7 110	-19 950	-12 840	-58 800
Införandebidrag	0	0	13 710	13 673	-37	5 900
LSS-utjämning	41 370	-330	44 500	45 110	610	49 400
Kommunal fastighetsavgift	51 354	-1 046	52 500	53 587	1 087	54 200
<i>S:a skatt och gen bidrag</i>	<i>1 390 592</i>	<i>-2 409</i>	<i>1 459 300</i>	<i>1 451 253</i>	<i>-8 047</i>	<i>1 524 700</i>
Flyktingvariabel 10 mdkr	246	246	0	2 947	2 947	4 300
S:a skatt, gen bidrag och stöd	1 390 838	-2 163	1 459 300	1 454 200	-5 100	1 529 000
Finansiella intäkter	3 058	458	1 230	26 420	25 190	1 230
Finansiella kostnader	-14 323	2 407	-14 300	-14 640	-340	-14 700
S:a Finansnetto	-11 265	2 865	-13 070	11 780	24 850	-13 470
Årets resultat:	52 005	33 744	10 525	67 679	57 154	16 900
	3,7%		0,7%	4,7%		1,1%

Förslag driftbudget 2017 – verksamhetens nettokostnader

Nämnder och Kommunstyrelsen med förändring jämfört budget och prognos 2016

(tkr, netto, inkl interna trans.) DRIFTREDOVISNING	Utfall 2015		Budget 2016	Prognos 2016		Budget År 2017	Årlig förändring tkr resp %			
	Netto	Avvik		Netto	Avvik		Jmf bdg2016 År 2017	Jmf prg2016 År 2017	Jmf bdg2016 År 2017	Jmf prg2016 År 2017
Budgettitlar										
Barn- och utbildningsnämnd	-716 957	11 843	-764 350	-748 500	15 850	-791 340	-26 990	-42 840	3,5	5,7
BUN resultatenh förskola-skola	2 333	2 333	0	-850	-850					
Socialnämnd	-459 913	11 707	-495 325	-479 625	15 700	-511 800	-16 475	-32 175	3,3	6,7
Kultur- och fritidsnämnd	-35 131	469	-41 970	-39 770	2 200	-47 590	-5 620	-7 820	13,4	19,7
Byggnadsnämnd	-9 577	193	-11 130	-10 255	875	-10 070	1 060	185	-9,5	-1,8
Miljönämnd	-2 692	128	-3 070	-3 070	0	-3 395	-325	-325	10,6	10,6
Tekniska nämnden	-18 479	-2 809	-15 140	-10 190	4 950	-13 700	1 440	-3 510	-9,5	34,4
TN Balansenhet avfall	0	0	0	0	0	0		0		
Central politisk organisation	-9 938	1 827	-11 040	-10 400	640	-10 910	130	-510	-1,2	4,9
Revisionen	-966	89	-1 055	-990	65	-1 055	0	-65	0,0	6,6
Överförmyndaren	-1 197	598	-1 835	-1 835	0	-2 290	-455	-455	24,8	24,8
<u>Kommunstyrelsen:</u>										
- Kommunledningskontor	-70 132	1 838	-80 870	-80 370	500	-81 500	-630	-1 130	0,8	1,4
- Brandförsvaret	-22 783	17	-23 390	-23 384	6	-24 080	-690	-696	2,9	3,0
- Gem medlemsavgifter	-1 459	226	-1 730	-1 705	25	-1 760	-30	-55	1,7	3,2
Gem. avräkningskonton	11 468	7 668	5 300	6 800	1 500	1 415	-3 885	-5 385	-73,3	-79,2
- Infrastrukturbidrag statlig	-2 600	0	-2 600	-2 600	0	-2 600	0	0	0,0	0,0
Ks - budgetmarginal	-2 436	4 022	-5 000	-1 500	3 500	-5 955	-955	-4 455	19,1	297,0
Ks - reavinst försäljningar	18 575	-1 425	17 500	10 130	-7 370	8 000	-9 500	-2 130	-54,3	-21,0
Ks - Produktionsorganisation	3 204	3 204	0	1 700	1 700					
Utrangering /Nedskrivning	-8 887	-8 887	0	-1 888	-1 888					
Verksamhetens nettokostnad	-1 327 568	33 042	-1 435 705	-1 398 301	37 404	-1 498 630	-62 925	-100 329	4,4	7,2

Underlag för år 2018-2019 – Inriktning verksamhetskostnader innan ytterligare kostnadsreducering och/eller intäktsförstärkning

I planeringsförutsättningarna för planperioden 2017-2019 framkom att kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar måste ske i verksamheten för att reducera den trendframskrivna kostnadsnivån. Budgetramarna i planeringsförutsättningarna tog sin utgångspunkt i detta. Och så har skett i förslag budget 2017 och med de effekter de får in på 2018-2019. Därutöver behövdes ytterligare nettokostnadsreduceringar eller andra intäktsförstärkningar för att nå minst ett resultat om 1 procent per år. Nämnderna har prövat förslag till ytterligare reduceringar.

Underlaget visar att det inte finns ett samlat förslag till budget 2018-2019 i ekonomisk balans. Jämfört budgetram i planeringsförutsättningarna har Barn- och utbildningsnämnden och Tekniska nämnden högre kostnadsnivå för åren 2018-2019 och Socialnämnden för år 2019. Under respektive nämnds rubrik återges åtgärder som är införlivade i budgetförslag 2018-2019.

(tkr, netto, inkl interna trans.)	Inriktning		Jmf bdg 2017		Jmf bdg 2018	
	År 2018	År 2019	År 2018	År 2019	År 2018	År 2019
DRIFTREDOVISNING						
Budgettitlar						
Barn- och utbildningsnämnd	-830 730	-867 130	-39 390	-36 400	5,0	4,4
Socialnämnd	-526 700	-549 000	-14 900	-22 300	2,9	4,2
Kultur- och fritidsnämnd	-47 590	-48 770	0	-1 180	0,0	2,5
Byggnadsnämnd	-9 910	-9 770	160	140	-1,6	-1,4
Miljönämnd	-3 010	-3 110	385	-100	-11,3	3,3
Tekniska nämnden	-15 940	-15 400	-2 240	540	16,4	-3,4
Central politisk organisation	-12 670	-13 990	-1 760	-1 320	16,1	10,4
Revisionen	-1 055	-1 115	0	-60	0,0	5,7
Överförmyndaren	-2 370	-2 450	-80	-80	3,5	3,4
<u>Kommunstyrelsen:</u>						
- Kommunledningskontor	-83 500	-86 100	-2 000	-2 600	2,5	3,1
- Brandförsvaret	-24 830	-25 600	-750	-770	3,1	3,1
- Gem medlemsavgifter	-1 830	-1 900	-70	-70	4,0	3,8
Gem. avräkningskonton	400	0	-1 015	-400	-71,7	-100,0
- Infrastrukturbidrag statlig	-2 600	-2 600	0	0	0,0	0,0
Ks - budgetmarginal	-6 000	-6 000	-45	0	0,8	0,0
Ks - reavinst försäljningar	8 000	12 000	0	4 000	0,0	50,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 560 335	-1 620 935	-61 705	-60 600	4,1	3,9

Obalans jämfört budgetram i planeringsförutsättningar, tkr

netto, tkr	År 2018	År 2019
Barn- och utbildningsnämnden	14 500	16 000 *
Socialnämnden		12 800
Tekniska nämnden	1 960	1 200
Summa:	16 460	30 000

Budget skatteintäkter och generella bidrag

tkr	Utfall 2015	BUDGET 2016	Avvik 2016	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
Allmän kommunalskatt	1 289 068	1 354 600	13 135	1 367 735	1 482 300	1 530 400	1 588 550
Slutavräkning	-883	1 100	-9 998	-8 898	-8 300		
S:a skatteintäkter	1 288 185	1 355 700	3 137	1 358 837	1 474 000	1 530 400	1 588 550
Inkomstutjämning	-55 126	-76 160	-12 121	-88 281	-141 000	-148 600	-150 270
Kostnadsutjämning	63 835	69 850	-598	69 252	82 000	83 000	84 170
Införandebidrag		13 710	-37	13 673	5 900	0	0
Regleringsbidrag/-avgift (inkl del av 10 mdkr)	-1 031	-800	-121	-921	200	-4 400	-7 400
Ramanslag aug-dec 2015	2 006						
S:a utjämning & införandebidrag	9 683	6 600	-12 877	-6 277	-52 900	-70 000	-73 500
LSS utjämningsystem	41 370	44 500	610	45 110	49 400	50 200	51 000
Kommunal fastighetsavgift (Cirk 15:44)	51 354	52 500	1 087	53 587	54 200	54 700	55 200
S:a skatteintäkter och generella bidrag	1 390 593	1 459 300	-8 043	1 451 257	1 524 700	1 565 300	1 621 250
Tillf. stöd/ Flyktingvariabel 10mdkr	246		2 947	2 947	4 300	4 300	3 100
TOTALT	1 390 838	1 459 300	-5 096	1 454 204	1 529 000	1 569 600	1 624 350
Antal invånare 1.11 året innan	26 631	27 000		26 915	27 200	27 550	27 920
Årlig förändring				1,1%	1,1%	1,3%	1,3%
Uppräkningsfaktor rikets skatteunderlag					4,6%	4,1%	4,1%
Justerad budget jämfört SKL:s prognosmodell					-2 300	200	900

Skatteintäkter och generella bidrag – förändringar i förslag budget jämfört med intäkter och antaganden i planeringsförutsättningarna

tkr	PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR			Förändr. prognos okt jmf pl.föruts		
	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
Allmän kommunalskatt	1 433 000	1 496 000	1 558 000	49 300	34 400	30 550
Slutavräkning				-8 300	0	0
S:a skatteintäkter	1 433 000	1 496 000	1 558 000	41 000	34 400	30 550
Inkomstutjämning	-94 800	-102 000	-110 000	-46 200	-46 600	-40 270
Kostnadsutjämning	77 000	78 000	79 000	5 000	5 000	5 170
Införandebidrag	5 900	0	0	0	0	0
Regleringsbidrag/-avgift (inkl del av 10 mdkr)	-1 007	-8 107	-13 303	1 207	3 707	5 903
Ramanslag aug-dec 2015				0	0	0
S:a utjämning & införandebidrag	-12 907	-32 107	-44 303	-39 993	-37 893	-29 197
LSS utjämningsystem	48 400	49 100	49 900	1 000	1 100	1 100
Kommunal fastighetsavgift (Cirk 15:44)	54 200	54 700	55 200	0	0	0
S:a skatteintäkter och generella bidrag	1 522 693	1 567 693	1 618 797	2 007	-2 393	2 453
Tillf. stöd/ Flyktingvariabel 10mdkr	3 607	3 607	2 403	693	693	697
TOTALT	1 526 300	1 571 300	1 621 200	2 700	-1 700	3 150
Antal invånare 1.11 året innan	27 200	27 550	27 920			
Årlig förändring	1,1%	1,3%	1,3%			
Uppräkningsfaktor rikets skatteunderlag	5,2%	4,3%	4,3%			

Förslag investeringsbudget 2017-2021

Ekerö kommun är inne i en period med omfattande investeringsvolym. Den demografiska utvecklingen visar på behov av ny- och ombyggnation av förskolor och skolor och andra verksamhetslokaler tillsammans med att Ekerö förändras med bland annat centrumutveckling i flera områden och att det finns behov av att investera i energilösningar och att digitalisera verksamheten.

Investeringsbudget 2016 uppgår till 218,7 mnkr varav 11,9 mnkr är ombudgeterat från 2015 för över årsskiftet pågående projekt. Prognosen pekar mot att 174 mnkr kommer att disponeras innevarande år. Mycket liten del prognosticeras bli föremål för ombudgetering till nästa år. Ej igångsatta projekt under året har, om de är fortsatt aktuella, ånyo tagits upp för prövning i kommande investeringsbudget. Flerårsplanen i föregående års budgetbeslut pekade på fortsatt stora investeringsbehov kommande år och innevarande års beredning av förslag till investeringsbudget 2017-2021 visar inte på avmattning utan fortsatt höga investeringsvolym.

Sammanställning över total investeringsbudget 2017-2021

Sammanställningen av föreslagna investeringsprojekt resulterar i ett förslag som innebär att Ekerö kommun ska investera för motsvarande 1 391 mnkr under perioden 2017-2021. Med tung belastning år 2018 och 2021. I genomsnitt över en femårsperiod motsvarar det årliga investeringar om drygt 278 mnkr per år.

Därutöver tillkommer investeringar i Skå återvinningscentral med 3 mnkr per år 2017-2018. Bokföringsmässigt bärs belastningen på drifekonomin av avfalls-kollektivets medlemmar. Årets investeringsbudget är 3,8 mnkr och innehåller åtgärder vid återvinningscentralen som intet genomförs i år.

INVESTERINGAR/NÄMND	2017	2018	2019	2020	2021
TEKNISKA NÄMNDEN (exkl Avfall)	95 750	66 465	66 050	57 350	56 050
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	32 600	201 500	92 700	73 700	293 700
SOCIALNÄMNDEN	6 000	400	1 000	0	0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	1 685	1 475	975	775	675
KOMMUNSTYRELSEN	24 300	104 600	71 400	132 600	8 900
TOTALT	160 335	374 440	232 125	264 425	359 325

Varav Sandudden	2 000	80 000	88 000	0	75 000
Totalt exkl Sandudden	158 335	294 440	144 125	264 425	284 325

TEKNISKA NÄMNDEN - AVFALL	3 000	3 000	0	0	0
---------------------------	--------------	--------------	---	---	---

TOTALT inkl balansenheter avfall	163 335	377 440	232 125	264 425	359 325
---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget för de i tabellbilagan redovisade investeringsprojekten/ -objekten uppgår till 160 335 tkr år 2017. Inriktningen för de följande åren under planperioden är investeringsram 374 440 tkr år 2018, investeringar år 2019 med 232 125 tkr och för år 2020 en investeringsram i nivån 264 425 tkr och för år 2021 sammanlagt 359 325 tkr.

Därtill kommer investeringar i Tekniska nämndens balansenheter Avfall med 3 000 tkr per år under åren 2017-2018.

Ett enskilt investeringsprojekt som löper över mer än 1 år kommer vid beslut om investeringsbudget 2017 även "inveckna" kommande års investeringsbelopp. Undantag är ianspråktagande av investeringsmedel för förstudie inför ett investeringsprojekt.

I den föreslagna investeringsbudgeten 2017-2021 ingår:

- Reserverad investeringsbudget för utbyggnad av Sanduddens skola (Barn- och utbildningsnämnden 2017-2019 och år 2021). Vid ett framtida eventuellt politiskt beslut om att projektets genomförande och investering ska göras av annan utförare än kommunen, reduceras investeringsramen med motsvarande upptagna belopp.
- Investeringsbudget för om-, ny- och tillbyggnad av Stenhamra verksamhetslokaler motsvarande alternativ 1 som är mer omfattande åtgärder för vissa av de verksamhetslokaler som ingår (Barn- och utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen under samtliga år 2017-2021). Åtgärder i några av de utpekade verksamhetslokalerna är desamma i de båda ursprungliga alternativen (Barn- och utbildningsnämnden skolkapacitet Stenhamra skola utbyggnad av 2 klassrum, och permanenta lokaler Stenhamra förskola). En förstudie över åtgärder i Stenhamra verksamhetslokaler är påkallad.
- En något långsammare investeringstakt – jämfört Tekniska nämndens ursprungliga budgetunderlag – i utemiljö förskolor och skolor, inre renovering skolfastigheter, energisparåtgärder och tekniska installationer.
- Merparten av föreslagna investeringsåtgärder som återfinns i anläggningsplanen. Jämfört det ursprungliga underlaget föreslås ett över tid mer utsträckt genomförande av de olika åtgärderna inom projekt yta fysisk aktivitet samt att ingen investeringsbudget i nuläget upptas för motionsspår, friluftsanläggningar, ridleder och evenemangsyta.

Kompletterande underlag om investeringsprojekt och förändringar i investeringsbudgeten jämfört ursprungliga underlag i nämndernas förslag till investeringsbudget.

Uppdrag Sanduddens skola och effekterna på investeringsvolym

I sammanställningen över investeringsnivåerna ska beaktas att:

- Kommunstyrelsen har 2016-04-05 § 41 beslutat om uppdrag till tjänstemannaorganisationen att se hur en utbyggnad av Sanduddens skola bör ske och i vilken regi den ska byggas. Vid denna tidpunkt finns inte beslut om vägval. Det innebär att Barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget innehåller sammanlagt 245 mnkr fördelat med 170 mnkr åren 2017-2019 och 75 mnkr år 2021. Projektets förstudie visar på vilka förändringar för kapacitetsökningen som är aktuella. För 2021 har utöver plan i förstudien uppdaterats för en utökning av paralleller i de lägre årskurserna.
- Vid politiskt eventuellt framtida beslut att byggnationen av skolan sker av en annan utförare än kommunen reduceras den kommunala investeringsbudgeten till att istället sammanlagt uppgå till 1 146 mnkr under perioden 2017-2021, i genomsnitt drygt 229 mnkr per år.

Två alternativa versioner av investering i Stenhamra verksamhetslokaler

I nämndernas (Tekniska nämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen) ursprungliga underlag till förslag till investeringsbudget finns två alternativ till hur tillgodose behovet av lokallösningar i Stenhamra verksamhetslokaler. Till vissa delar är de båda alternativen varandra uteslutande. I båda alternativen återfinns en utbyggnad av två klassrum i Stenhamraskolan för att möta kapacitets-

behov men med olika genomförandeår i de två alternativen. I båda alternativen föreslås en permanent lösning för förskolan i Stenhamra år 2021. De båda alternativen, något mer i detalj, framgår i avsnittet "Nämndernas förslag till investeringsbudget per projekt/objekt" och då särskilt i vad som framgår under rubrik Kommunstyrelsen punkt nr 63.

- Kommunstyrelsen beslutade att föreslå att alternativ 1 för lokallösning Stenhamra verksamhetslokaler ska ingå i den totala investeringsramen. Alternativ 1 ingår i ovan totala sammanställning – en mer omfattande investering 2017-2021 på sammanlagt 98 mnkr inklusive permanent förskola år 2021 och utbyggnad av 2 klassrum år 2017 i Stenhamra skolan. Men som är en mer långsiktigt lokallösning och som beaktar ersättning av verksamhetslokaler som enligt uppgift ska försvinna/avvecklas/rivas i samband med byggnation av bostäder enligt detaljplan i området. Investeringsbudget återfinns i belopp för Barn- och utbildningsnämnden nr 49 och nr 50 och i Kommunstyrelsen nr 63 (återfinns i Kommunstyrelsen då lokalförändringen är av mer strategisk karaktär och verksamhetslokalerna omfattar flera nämnder). Inga åtgärder i närtid från fastighetskontoret – Tekniska nämnden. Förstudie bör utarbetas.

Varav projekt Stenhamra verksamhetslokaler					
	2017	2018	2019	2020	2021
TEKNISKA NÄMNDEN	0				
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	10 000	0	0	0	25 000
KOMMUNSTYRELSEN	1 000	2 000	30 000	30 000	0
SUMMA	11 000	2 000	30 000	30 000	25 000

- Kommunstyrelsen avvisar därmed den andra versionen av lokallösning som uppgår till en sammanlagd investering om 49 mnkr under åren 2017-2021 inklusive samma belopp år 2021 för permanent förskola. Denna version hade inneburit att i närtid 2017 gör fastighetskontoret – Tekniska nämnden investeringar för att åtgärda det nödvändigaste i befintliga lokaler. Utbyggnation av 2 klassrum i Stenhamraskolan flyttas 1 år framåt och är möjligt enligt verksamhetens företrädare att klara ytterligare ett år utan kapacitetsökning i lokalertill förmån för att istället prioritera reinvesteringar i befintliga lokaler.

Varav projekt Stenhamra vrk.lokalerna					
	2017	2018	2019	2020	2021
TEKNISKA NÄMNDEN	14 000	0	0	0	0
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	1 000	9 000	0	0	25 000
KOMMUNSTYRELSEN	0	0	0	0	0
SUMMA	15 000	9 000	0	0	25 000

Ett beslut till förmån för alternativ 2 hade ökat på investeringsvolymen 2017 med 4 mnkr, år 2018 med 7 mnkr men reducerar investeringsvolymerna år 2019 och 2020 med 30 mnkr per år. Sammanlagd reduktion av investeringsvolymen med hälften (49 mnkr) samtidigt som den långsiktiga lokallösningen kvarstår att genomföra.

Ekonomiskt ser den långsiktiga lösningen enligt alternativ 1 för Stenhamra verksamhetslokaler väl ut, även om förstudie behövs för att ge ett bättre ekonomiskt underlag för utgiftens omfattning och driftekonomisk påverkan. Då görs inga kortsiktiga investeringar om 14 mnkr som måste tas med kort avskrivningstid i och med begränsad livslängd, alternativt ger större bokförda värden att skrivas ner (resultatbelastning) i samband med avveckling av befintliga lokaler. Avgörande här är förstås prognosen över när det blir aktuellt med ny bostadsbyggnation i Stenhamra på de områden som idag har verksamhetslokaler.

Överväganden och beslut om ytterligare nedprioritering av omfattningen av investeringar

Den omfattande investeringsvolymen under planperioden 2017-2021 kan inte finansieras med årets tillförda medel eller med egna medel (tillförda medel i kassa vid resultat lägre kostnader än budget och med likviditetsförstärkning från försålda tillgångar eller på annat sätt såsom utdelning). En ytterligare förutsättning att beakta är att i närtid under planperioden ska Ekerö kommun till Trafikverket utbetala medfinansieringen av väg 261 om 65 mnkr i enlighet med beslut år 2010.

Utöver ett ständigt övervägande från förvaltningschefer/tjänstemannaorganisationen och från nämnderna i budgetberedningen om omfattningen av investeringsnivån för att genomföra de olika investeringsprojekten, föreslog kommunledningskontoret att ytterligare överväganden borde göras över vilka investeringsprojekt som ska inrymmas i den totala investeringsramen.

Kommunledningskontorets förslag om överväganden om vissa investeringsprojekts investeringsnivåer 2017-2021 har effekt på förväntade förändringar i verksamhet, i vissa fall på möjligheten att nå mål under mandatperioden och kan ha betydelse för invånarnas förväntan på vilken service kommunen ska tillhandahålla.

Kommunledningskontorets förslag till en nedreviderad investeringsram, jämfört den ursprungliga förslaget över Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen, innebär en längre genomförandetid och viss lägre årlig ambitionsnivå för vissa investeringsprojekt (behålla 70-80 procent av ursprunglig föreslagen årlig nivå) samt med en lägre prioritering av vissa investeringar som inte är kärnverksamhet vårdskola-omsorg som då innebär att avstå vissa föreslagna investeringar i anläggningsplan, innebär att periodens investeringar reduceras med 56 mnkr under 2017-2021.

Kommunstyrelsen beslutade att föreslå den lägre investeringsramen. Jämfört ursprungligt förslag över investeringsram reduceras investeringsramen för Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen med 15,5 mnkr år 2017, med 16 mnkr år 2018, med 10,5 mnkr år 2019 och med 7 mnkr respektive 7,5 mnkr åren 2020-2021.

Effekt reducering, tkr	2017	2018	2019	2020	2021
TN - diverse	-11 500	-10 500	-10 500	-7 500	-7 500
TN/ KS - del av anläggningsplan	-4 000	-5 500	0	500	0
S:A ex lägre investeringsbudget	-15 500	-16 000	-10 500	-7 000	-7 500

Den beräknade ekonomiska effekten på investeringsnivån är mellanskillnaden mellan den av Kommunstyrelsen beslutade förslaget till lägre investeringsnivå jämfört den ursprungliga nivån i Tekniska nämnden och Kommunstyrelsens underlag till investeringsbudget

Investeringar i energisparåtgärder och i tekniska installationer föreslås också ses sammantaget.

Flera investeringsprojekt som är fleråriga är enligt detta förslag mer i årlig beloppsnivå som var framkom i föregående års flerårsplan.

Kommunstyrelsen beslutade om att föreslå följande årliga investeringsnivåer på nedan redovisade investeringsprojekt/ -objekt. Dessa belopp ingår i tabellbilagan – Investeringsbudget per objekt/ projekt 2017-2021.

NR	Alternativ jmf förslag fr nämnd	2017	2018	2019	2020	2021
1	Utemiljö, förskolor och skolor	7 000	7 000	5 000	5 000	5 000
3	Inre renoveringar skolfastigheter	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
8	Energisparåtgärder	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
9	Tekniska installationer	10 000	12 000	12 000	12 000	12 000
	TN - diverse	28 500	30 500	28 500	28 500	28 500
43	Yta för fysisk aktivitet	2 500	1 000	2 500	1 000	500
46	Motionsspår	0				
73	Friluftsanläggningar (Teknik/Expl)	0	0			
73	Rid och evenemangsyta, (Teknik/Ex)	0				
	TN/ KS - del av anläggningsplan	2 500	1 000	2 500	1 000	500
S:A projekt för prövning av omfattn		31 000	31 500	31 000	29 500	29 000

Kommunstyrelsen avvisade därmed investeringsnivåerna från det ursprungliga underlaget som framgår enligt nedan.

NR	Utdrag förslag från nämnd	2017	2018	2019	2020	2021
1	Utemiljö, förskolor och skolor	10 000	10 000	8 000	5 000	5 000
3	Inre renoveringar skolfastigheter	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
8	Energisparåtgärder	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
9	Tekniska installationer	14 000	15 000	15 000	15 000	15 000
	TN - diverse	40 000	41 000	39 000	36 000	36 000
43	Yta för fysisk aktivitet	4 000	1 000	2 500	500	500
46	Motionsspår	500	0	0	0	0
73	Friluftsanläggningar (Teknik/Expl)	1 200	1 200	0	0	0
73	Rid och evenemangsyta, (Teknik/Ex)	800	4 300	0	0	0
	TN/ KS - del av anläggningsplan	6 500	6 500	2 500	500	500
S:A projekt för prövning av omfattn		46 500	47 500	41 500	36 500	36 500

Tabellbilaga – Förslag investeringsbudget per objekt/projekt 2017-2021

Budget 2016 inklusive ombudgetering från 2015, beslut omföring från beställande nämnd till TN samt TN intern omdisp.

Nr	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Tekniska nämnden - fastighetskontor										
1	TN	Utemiljö, förskolor och skolor	11 000	11 000		7 000	7 000	5 000	5 000	5 000
2	TN	Yttre renovering skolfastigheter	2 700	2 700		5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
3	TN	Inre renoveringar skolfastigheter	10 000	10 000		7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
4	TN	Färentuna skola	14 880	17 000	0	5 000				
	TN/BUN	BUN Skolkapacitet C Ekerö	5 500	2 300	0					
5	TN	Närlunda skola	13 000	13 000		2 000				
6	TN	Alt 2 Stenhamra hus A - utgår				0				
7	TN	Alt 2 Stenhamra fritids - utgår				0				
		Summa skola	57 080	56 000	0	26 500	19 500	17 500	17 500	17 500
8	TN	Energisparåtgärder	2 000	2 000		4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
9	TN	Tekniska installationer	9 000	9 000		10 000	12 000	12 000	12 000	12 000
		Summa energi	11 000	11 000	0	14 500	16 500	16 500	16 500	16 500
10	TN	Teknisk säkerhet	1 565	1 565		1 150	1 315	1 100	1 100	1 100
11	TN	Låssystembyten	600	600		300	300	300	300	
12	TN	Ekebyhovs slott. Brandskydd fasad	500	300	0	200				
13	TN	Passersystem	700	250	0	450				
14	TN	Reservkraft	0	0	0	1 500				
		Summa säkerhet	3 365	2 715	0	3 600	1 615	1 400	1 400	1 100
15	TN	Fast datanät	200	0	0	200	200	200	200	200
16	TN	Wifi särsk boende	200	200		400				
17	TN	Fastighetssystem, proj.modul ek sy	1 300	700	500					
		Summa IT	1 700	900	500	600	200	200	200	200
18	TN	Reinvesteringar idrottsanläggninga	850	1 000	0	550	150	150	150	150
	TN	Ekebyhov Sporthall	29 000	21 000	0					
19	TN	Konstgräs reinvestering				1 700	0	0	0	0
20	TN	Allhallen	1 100	0	0	1 500	500	2 200	0	0
		Summa anläggning	30 950	22 000	0	3 750	650	2 350	150	150
21	TN	Ekebyhovs slott	700	700		500	500	500	500	500
22	TN	Komplettering köksutrustning	2 000	2 000		2 000	1 000	1 000	1 000	1 000
23	TN	Källsortering	0	100	0	200	200	200	200	200
24	TN	Garantiarbeten	100	100		100	100	100	100	100
25	TN	Yttre renovering övr fastigheter	700	800	0	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000
26	TN	beställn av åtgärd från KS prod. from 2017	1 836	2 236		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
27	TN	Inre renovering övr fastigheter	12 400	8 000	0	5 000	3 000	3 000	3 000	3 000
28	TN	Myndighetskrav	300	300		300	300	300	300	300
29	TN	Kulturhuset Foaje Världs.rum Biblio	4 500	4 500		500				
30	TN	Kulturhuset ny entré				5 000				
31	TN	Kommunhus reinv/ ombyggn flera h	12 050	12 050		5 000				
	TN	Roshagen	8 084	13 500	0					
63	KS/TN	Stenhamra vrk lokaler	6 500	4 700	0					
68	KS/TN	Ekebyhov slottsområde - flera bygg	0							
		Summa övrigt	49 170	48 986	0	22 100	8 100	8 100	8 100	8 100
Summa TN - fastighetskontor			153 265	141 601	500	71 050	46 565	46 050	43 850	43 550

Nr	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Tekniska nämnden - teknik- och exploateringskontor										
32	TN	Trafikbelysning	3 500	3 000	0	3 500	3 500	3 500	2 000	2 000
33	TN	GC vägar	4 050	2 500	0	5 000	3 500	2 500	2 500	2 500
34	TN	Infartsparkering Träkvista					1 000			
35	TN	Bulleråtgärder	1 500	1 000	0	1 000	1 000	500	500	500
36	TN	Vägar och GC-vägar, reinv asfalt	4 000	3 000	0	4 000	3 500	3 000	2 500	2 500
37	TN	Tillgänglighetsanpassning	1 500	1 500		2 000	2 000	1 500	1 000	1 000
38	TN	Trafiksäkerhetsåtgärder	2 000	1 500	0	2 000	1 500	1 500	1 500	1 000
39	TN	ÅVS (fr infartspark Träkvista till Åkerstigen)				600				
		Summa trafik	16 550	12 500	0	18 100	16 000	12 500	10 000	9 500
40	TN	Allmänna lekplatser	800	700	0	800	800	500	500	500
41	TN	Allmänna badplatser	2 800	2 800		1 500	600	3 000	500	500
42	TN	Allmän plats	500	500		700	700	700	700	700
43	TN	Yta för fysisk aktivitet	2 000	2 000		2 500	1 000	2 500	1 000	500
44	TN	Ekebyhovs allé och park	800	1 100		600	300	300	300	300
	TN	Infartsparkering cykel		100						
45	TN	Ekerö centrum förnyelse	1 200	800	0	500	500	500	500	500
46	TN	Motionsspår	500	500						
		Summa allmän plats och anläggning	8 600	8 500	0	6 600	3 900	7 500	3 500	3 000
Summa TN - teknik- & expl.kontor			25 150	21 000	0	24 700	19 900	20 000	13 500	12 500

TEKNISKA NÄMNDEN TOTALT	178 415	162 601	500	95 750	66 465	66 050	57 350	56 050
--------------------------------	----------------	----------------	------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

(exkl balansenheten Avfall)

NR	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Barn- och utbildningsnämnden										
47	BUN	Skolkapacitet Sandudden skola				2 000	80 000	88 000		75 000
48	BUN	Skolkapacitet Ekebyhov skola				16 000	118 000		40 000	
49	BUN	Alt 1 Skolkapacitet Stenhamra utbyggn 2 klassrum				10 000				
50	BUN	Stenhamra förskola - Stenh vrk-lokaler alt 1								25 000
51	BUN	Förskola Enlunda				500		1 000	20 000	
52	BUN	Ny skola centrala Ekerö				1 000			10 000	190 000
53	BUN	Mindre verksamhetsanp fsk-skola	200	200		200	200	200	200	200
		IVG pav	1 500	0	0					
		Summa lokaler	1 700	200	0	29 700	198 200	89 200	70 200	290 200
54	BUN	Inventarier förskola-skola	1 600	1 600		1 300	1 500	1 500	1 500	1 500
55	BUN	IT i verksamheten förskola-skola	1 330	1 330		1 600	1 800	2 000	2 000	2 000
		Summa inventarier och IT	2 930	2 930	0	2 900	3 300	3 500	3 500	3 500
BARN- OCH UTBILDNINGSN TOTALT			4 630	3 130	0	32 600	201 500	92 700	73 700	293 700

Nr	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Socialnämnden										
56	SN	Inventarier Söderströmgården				5 000				
57	SN	Fallsensorer Söderströmgården				150				
58	SN	Digitala trygghetslarm	1 200	100	0	700	400			
59	SN	Nattillsyn med webbkamera				150				
60	SN	Förstudie nytt särskilt boende						1 000		
						6 000	400	1 000		
		Tids- insatsrapportering hemtjänst	600	0	0					
		Vårdplanering med videoteknik	100	100						
		Verksamhetsystem	200	200						
SOCIALNÄMNDEN TOTALT			2 100	400	0	6 000	400	1 000	0	0

Nr	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Kultur- och fritidsnämnden										
61	KFN	Inventarier Kultur- och fritidslokale	75	70	0	175	75	75	175	75 A
62	KFN	<u>Konstnärlig utformning</u>								
		Träkvista skola	300	0	300					
		Sanduddens skola					500			
		Mälaröhallen	300	100	200	100				
		Cirkulationsplats Clas Horn	320	30	290	210				
		Cirkulationsplats Färingsö					300			
		Kulturhuset	200	0	200					
		Söderströmgården				600				
		Ekerö Centrum				600	600	300		
		Stenhamra						600	600	600
		Summa konstnärlig utsmyckning	1 120	130	990	1 510	1 400	900	600	600
KULTUR- o FRITIDSNÄMNDEN TOTA			1 195	200	990	1 685	1 475	975	775	675

Nr	Ansv	Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunstyrelsen										
63	KS/TN	Alt 1 Stenhamra vrk lokaler	0	0	0	1 000	2 000	30 000	30 000	
64	KS	Fredrikstrandsv. (fd IVG)				3 000				
65	KS/TN	Hemtjänst Färingsö	3 800	0	0	3 800				
66	KS	Lokal Färingsöhemmet						x		
67	KS/TN	Kulturhuset ombyggnation	0				800	20 000	20 000	
68	KS/TN	Ekebyhovs slottsområde flera byggn	0			3 300	4 500	3 000		
69	KS	Brandstation. reinv					10 000			
70	KS/TN	Kommunhuset. reinv och utbyggnad	0	0	0	500	12 700	1 600	46 000	1 000
71	KS	Stranden Henkel Fabriken						1 000		
72	KS	Närvärmeanläggning (Teknik- o expl)				0	60 000			
26	KSpro	Mindre vrk anpassn 2016	1 084	400						
		Summa lokaler	4 884	400	0	11 600	90 000	55 600	96 000	1 000
73	KS/TN	Aktivitetshus Svanhagen	3 000	0	0	3 000				
73	KS/TN	Träkivistavallen omkl	9 800	0	0	1 800		8 000		
73	KS	Konstgräs 7-mannaplan					1 500			
73	KS	Idrotts hall/sporthall	0	0	0				30 000	
73	KS/TN	Friluftsanläggningar	200	0	0					
73	KS/TN	Rid och evenemangsyta	5 300	0	0					
		Summa anläggningsplan	18 300	0	0	4 800	1 500	8 000	30 000	0
74	KS-om	Inventarier produktion omsorg	1 200	1 200		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
74	KS-kul	Inventarier produktion kultur	1 225	625	x	700	700	700	700	700
75	KS	Invent.gem utrymmen kommunhus	600	600		200	200	200	200	200
75	KS	Inventarier i ombyggn K-hus,kapacit					2 000			
		Summa inventarier	3 025	2 425	0	1 900	3 900	1 900	1 900	1 900
76	KS-om	IT produktionsområde omsorg	200	200		200	200	200	200	200
76	KS-kul	IT produktionsområde kultur	95	0	0	500	100	100	100	100
77	KS-IT	Ekerö kommun central IT-plattform	3 890	3 890		1 800	2 700	1 600	2 400	1 700
77	KS	IT- vrk system, adm utv, eff förvaltn	2 000	0	0	3 000	1 000	3 000	1 000	3 000
78	KS	Projekt e-arkiv, kommunkanslig				500	5 200	1 000	1 000	1 000
		Summa IT	6 185	4 090	0	6 000	9 200	5 900	4 700	6 000
KOMMUNSTYRELSEN TOTALT			32 394	6 915	0	24 300	104 600	71 400	132 600	8 900

Kommunstyrelsen beslutar till förmån för alternativ 1 Stenhamra verksamhetslokaler. De båda alternativen var delvis uteslutande varandra. Därmed utgår nr 6-7 TN till förmån för nr 49-50 Barn- och utbildningsnämnden och nr 63 Kommunstyrelsen. Nr 51 återfinns i båda alternativen.
A = Återfinns i Anläggningsplan

Textbilaga - Förslag investeringsbudget per nämnd och projekt/objekt 2017-2021

Tekniska nämnden	59
Barn- och utbildningsnämnden.....	66
Socialnämnden.....	67
Kultur- och fritidsnämnden	68
Kommunstyrelsen.....	68
Tekniska nämnden - Balansenheten Avfall.....	76

Tekniska nämnden

Prognosen över 2016 års investeringsbudget visar att endast mindre del av årets projektbudget kommer att bli aktuellt för (i särskilt ärende 2017) ombudgetering till år 2017. De projekt som är pågående och sträcker sig över flera år – fortsätter år 2017 – har investeringsmedel beaktats i förslaget för 2017.

Tekniska nämnden - fastighetskontoret

Nr 1. Utemiljö kommunala förskolor och skolor

Utemiljön på ett antal skolgårdar behöver förbättras. Tekniska nämnden har ansvar för att lekutrustning och anläggningar på skolor och förskolor är säkra och med anledning av detta har mycket lekutrustning tagits bort under åren 2015-2016 i samband med de årliga lekplatsbesiktningarna. Under år 2017 och 2018 görs även fortsatt fokusering på angöring till förskolor och skolor.

En omfattande pedagogisk förstudie kallad LEkerö har genomförts för att planera och skapa en funktionell och genomtänkt utemiljö på skolor och förskolor. En första implementering gjordes under 2015 på Knalleborgs förskola och har sen fortsatt med Sundby och Närlunda skola. Intentionen är att fortsätta implementeringen av LEkerö under 2017-2018.

Kommunstyrelsen beslutar att – jämfört med det ursprungliga budgetförslaget - att åtgärderna genomförs över en längre tid.

Nr 2. Yttre renovering skolfastigheter

Många skol- och förskolebyggnader är i behov av upprustning av dränering, fasader och fönster. Flera av kommunens byggnader har bristfälliga tak med läckage som följd. Investeringen syftar till att åtgärda större brister som konstateras vid bland annat takbesiktning.

Nr 3. Inre renovering skolfastigheter

Den invändiga standarden är i många skolor och förskolor låg och underhållet eftersatt. För en bra arbetsmiljö behövs reinvesteringar för att sammanhållet lyfta standarden i lokalerna.

Kommunstyrelsen beslutar att – jämfört med det ursprungliga budgetförslaget - att åtgärderna genomförs över en längre tid.

Nr 4. Färentuna skola

Pågående förändring av skolan. Investeringen innebär en kombination av renovering av vissa byggnader och att delar av enheten ersätts med nya lokaler. Detta skapar beredskap för att ta emot en väntad

elevexpansion och att ytan motsvarar vedertaget antal m² per elev och grupp enligt dagens rekommendationer. Med investeringen tillförs lokalförutsättningar som kommer att bidra till att personalen i än högre grad än idag kan inrikta sig på den pedagogiska verksamheten samt att lokalernas storlek och utformning möjliggör ändamålsenlighet i enlighet med förskolans och grundskolans pedagogiska uppdrag. Investeringen medför att vi får en moderniserad förskola och skola där både effektivisering och minskade kostnader i arbete och medel erhålls.

Bakgrund och nuläge:

Projektet genomförs etappvis. Etappuppdelningen medför minimala evakueringskostnader då befintliga lokaler används för det ändamålet.

- Första etappen – ny förskola och angöring till förskola och skola var slutförd under 2013.
- 2014 tillbyggnad av administrationslokaler samt påbörjades renovering av befintliga lokaler.
- 2015 uppfördes en ny skolbyggnad. Matsalsbyggnaden revs. Renovering av Stortuna genomfördes under sommaren-hösten.
- 2016 kommer projektet att slutföras med uppförande av nytt kök/matsalsbyggnad som byggs samman med administrationsbyggnaden. Arbeten med skolgård och utemiljö följer därefter. Den befintliga före detta förskolan ska rivas när den nya byggnaden är färdigställd. På byggnadens tidigare plats anläggs skolgård.
- 2017 sker kompletteringar för slutförande av skolgård och utemiljö.

Nr 5. Närlunda skola

Pågående förändring av skolan. Grunden för investeringen var att skolas byggnader var i dåligt skick och lokalerna hade genomgått anpassningar som med tiden inneburit försämrad ändamålsenlighet. Alla byggnader förutom "administrationshuset" rivs och ersätts etappvis med nybyggda ändamålsenliga lokaler. Administrationshuset byggs om för att effektivisera lokalutnyttjandet. Investeringen inkluderar utbyggnad av kapacitetsskäl.

Bakgrund och nuläge:

Projektet genomförs etappvis. Vid nybyggnation används befintliga lokaler liksom delar av Tappströmsskolan till evakuering. Begränsade medel behöver därför tas i anspråk för evakuering.

- Under 2011 renoverades köket, liksom matsalen.
- Under våren 2012 fortsatte renoveringen av allmänna utrymmen i A-byggnaden som innehåller administration, kök och matsal.
- Upphandling av nybyggnationer pågick under våren 2013 och byggstart var hösten 2013.
- I nuläget är B-huset och C-huset byggda och ianspråktagna.
- Under hösten 2015 revs M-huset vilket ska ersättas av D-huset. Skolgård bakom gymnasal och C-huset iordningsställdes under 2015 med en ny lekplats och fotbollsplan.
- Under 2016 har D-huset byggts och tagits i anspråk. Skolgården runt D-huset och mellan byggnaderna samt entré ut mot Trädgårdsvägen ska slutföras under 2016. På skolgården bakom gymnasalen ska även en ny pergola byggas.
- 2017 är det planerat att bygga en ny kiss'n'ride-parkering utefter Närlundavägen för att förbättra trafiksituationen på Trädgårdsgatan.

Nr 6. Stenhamra skola/vrk lokaler Hus A – Alt 2 Stenhamra verksamhetslokaler - UTGÅR

Åtgärder för bättre lokallösning i A-huset där både matsal, bibliotek och skolverksamhet finns. Fler klassrum behövs för att möta de ökade antalet skolbarn.

Omfattande reinvesteringar behövs vad det gäller inre renoveringar och tekniska installationer. Denna åtgärd är en del av version 2 kortsiktig lokallösning som redovisas under punkt 63. Kommunstyrelsen beslutar att avvisa detta alternativ 2 till lokallösningar Stenhamra verksamhetslokaler och har föreslagit lösningen Alternativ 1, återfinns i Barn- och utbildningsnämnden.

Nr 7. Stenhamra fritids – Alt 2 Stenhamra verksamhetslokaler - UTGÅR

Fritidsgårdsbyggnaden är i dåligt skick och i behov av helrenovering. Byggnaden behöver omfattande inre och yttre åtgärder. Ventilationen och belysning behöver ses över och åtgärdas. Eventuellt kan annan byggnad i Stenhamra bli aktuell som fritidsgård. Investering är sannolik även för denna byggnad. Denna åtgärd är en del av version 2 kortsiktig lokallösning som redovisas under punkt 63. Kommunstyrelsen beslutar att avvisa detta alternativ 2 till lokallösningar Stenhamra verksamhetslokaler och har föreslagit lösningen Alternativ 1, återfinns i Barn- och utbildningsnämnden.

Nr 8. Energisparåtgärder

Investeringsprojektet syftar till att möta Ekerö kommuns energimål. Här avses till exempel konvertering från direktverkande el till annat energislag eller att installera värmepumpar och generellt, att ersätta oljeuppvärmning. Åtgärder stödjer mål om energieffektivisering.

Kommunstyrelsen beslutar att – jämfört med det ursprungliga budgetförslaget - att åtgärderna genomförs över en längre tid.

Nr 9. Tekniska installationer

Efter statuskontroll av flertalet av kommunens byggnader konstateras att det finns stort behov av byte eller förbättring av ventilationssystem, inklusive styr- och regler. Orsaken till detta är att installationerna är föråldrade och ineffektiva.

Tekniska installationer samspelar starkt med Energisparåtgärder. Planen är att successivt byta ut alla föråldrade ventilationssystem mot nya effektivare och energisnålare. Andra investeringar som görs inom ramen för Tekniska installationer för att förbättra byggnadernas funktion, trivsel och komfort är att succesivt byta/förbättra värme-radiatorsystem, vatten och avloppssystem samt el- belysningsystem i alla fastigheter som Ekerö kommun äger.

Under år 2017 ska ventilationen åtgärdas på bland annat Träkvista skola.

Kommunstyrelsen beslutar att – jämfört med det ursprungliga budgetförslaget - att åtgärderna genomförs över en längre tid

Nr 10. Teknisk säkerhet

Investeringen omfattar nyinvesteringar samt utökning av brandlarm, inbrottslarm, passagesystem, kameraövervakningssystem, överfallslarm, säkerhetsglas, andra brandtekniska installationer och åtgärder till exempel belysta utrymningsskyltar, utrymningsplaner mm.

Nr 11. Låssystembyte

Efter översyn av kommunens låssystem (nycklar och cylindrar) har framkommit stora delar av låssystemen i kommunens byggnader behöver bytas. Systemen har i vissa fall en ålder på över 30 år och låg säkerhet i och med att de inte längre är kopieringsskyddade samt att rutin på hur man sköter utlämning och kvittens av nycklar tidigare har fungerat bristfälligt.

Planen är att systematiskt gå igenom och byta ut de låssystem som har brister samt skapa en ny rutin för nyckelhantering inom kommunen.

Nr 12. Ekebyhov slott – brandskydd

Slottet säkras för bränder som kan börja utanför fastigheten eller inne i byggnaden. Tekniska hjälpmedel för att skydda slottet slutförs år 2017.

Nr 13. Passersystem

Passersystemet som hanterar ett antal av kommunens byggnader (flertalet skolor och förskolor, Henkel och kommunhuset) har nått sin livslängd och kommer inte att supportas längre. Systemet byts ut till en nyare version och slutförs under år 2017.

Nr 14. Reservkraft

Reservkraftförsörjningen till kommunens särskilda boenden förbättras och byggs ut.

Nr 15. Reinvestering fast datanät

Det fasta datanätet inom kommunens fastigheter behöver dokumenteras och i många fall uppgraderas för att möta det ökande behovet av kapacitet vid dataöverföring.

Nr 16. Wifi särskilt boende

Införande av trådlöst nätverk i kommunens särskilda boenden.

Nr 17. Fastighetssystem

Systemet är ett viktigt fundament för att utveckla uppföljning och underhållsplanering. Systemet ska dessutom bidra till förenkling och höjd produktivitet genom undvikande av dubbelarbete vad gäller hantering av hyres- och arrendeavtal samt fakturering. Systemet ska vara gemensamt med Ekeröbo-städer. Systemet införs år 2016 och slutförs 2017. Ombudgetering om 500 tkr estimeras till år 2017. Pågående genomförande. Ingår därmed inte i föreliggande nytt förslag till ny investeringsbudget.

Nr 18. Reinvestering idrottsanläggningar

De mindre idrottsanläggningarna i kommunens ytterområden måste löpande rustas upp för att svara mot säkerhets- och nyttjandekrav. Belysningen i Vikingahallen planeras att bytas ut under år 2017.

Nr 19. Konstgräs reinvestering

Konstgräset på Träkvistavallen är utslitet och föreslås bytas ut 2017.

Nr 20. Allhallen

Fortsatt inre- och yttre reinvestering av hallen. Byggnaden behöver en grundlig besiktning för att se om taket behöver bytas eller renoveras. Även ventilationen behöver ses över. Underhållet i omklädningsrummen är eftersatt och behöver upprustning.

Nr 21. Ekebyhavs slott – inre och yttre åtgärder

Ekebyhavs slott är en av kommunens äldsta byggnader och är även byggnadsminnesförklarad både ut- och invändigt. Under 2016 har målning av fasaden utförts. Projektet syftar till fortsatt reinvestering för att etappvis höja byggnadens standard.

Nr 22. Komplettering köksutrustning

Köksutrustningen på skolor, förskolor och Ekebyhovs slott måste kontinuerligt kompletteras eller bytas ut på grund av myndighetskrav. Detta är ett generellt projekt för storköken i kommunens byggnader och där pengarna fördelas efter behov.

Nr 23. Källsortering

Anpassning av kommunens lokaler inför införandet av matavfallsinsamlingen. Exempelvis byggnation av kyllda soprum, sopskåp, källsorteringsbyggnader och dylikt.

Nr 24. Garantiarbeten

Ett årligt anslag föreslås såsom tidigare år för arbeten under garantitiden, som ej omfattas av entreprenörens garanti, samt för garantibesiktningar.

Nr 25. Yttre renovering övriga fastigheter

Fortsatt arbete med reinvesteringar för att åstadkomma funktionellt skalskydd och upprustning av fasader och fönster för kommunens byggnader.

Nr 26. Mindre lokalanpassningar

Investeringar för att anpassa verksamheternas lokaler och skapa ett effektivt lokalutnyttjande. Här har Tekniska nämnden haft ett årligt anslag och föreslår att det ligger kvar på nivån 1,5 mnkr. Kommunstyrelsen beslutar enligt kommunledningskontorets förslag att till budgetposten tillförs de av produktionscheferna för produktionsområde omsorg och produktionsområde kultur äskande medlen för ombyggnation.

- Produktionsområde omsorg äskar årligt anslag om 0,8 mnkr för fortsatt enligt plan att underlätta för framförande av rullstolar genom plattläggning och asfaltering av gångar och ventilationsförbättringar i samband med lokalanpassningar samt för verksamhetsanpassningar för brukare i samband med lokalbehov och exempelvis installation av okrossbara fönster.
- Produktionsområde kultur äskar 0,1 mnkr utöver behov av förändringar i andra verksamhetslokaler som ingår i andra föreslagna investeringsprojekt, exempelvis Stenhamra verksamhetslokaler.

Sammantaget skulle det motsvara ett årligt anslag om 2,4 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade enligt kommunledningskontorets förslag om en årlig ram om 2 mnkr för åtgärder i kommunens olika verksamhetslokaler och vilka och i vilken takt ska planeras av fastighetskontoret tillsammans med produktionscheferna. Åtgärderna ska vara av den art att de kan definieras som en investering. Åtgärder av mindre omfattning i kommunens verksamhetslokaler ska i allmänhet i första hand inkluderas i större åtgärder.

Nr 27. Inre renovering övriga fastigheter

Fortsatt arbete med reinvesteringar för funktionell innemiljö i kommunens byggnader.

Nr 28. Myndighetskrav

För att våra fastigheter ska leva upp till olika myndigheters tillkommande krav krävs ibland en ombyggnation.

Nr 29. Kulturhuset Foajén Världs. rum Bibliotek

Fast inredningen som har påbörjats installeras i foajén under 2016 slutförs i början på 2017.

Nr 30. Kulturhuset ny entré

Tillbyggnad av ny entré för en attraktivare passage för besökare till kulturhuset och biblioteket, och för att kunna nyttja foajén på ett bättre sätt.

Konsekvensen av att inte genomföra investeringen är bl.a. att ventilationen och vissa ombyggnader i foajén måste genomföras för ett bättre inomhusklimat för bibliotekets besökare och personal.

Nr 31. Kommunhuset reinvestering ombyggnation flera byggnader

Avslutning av den pågående upprustningen av kontorsmiljöer i kommunhuset, annex – ”socialhuset” och till en mindre del i f.d. Henkel. Budget 2017 avser i huvudsak annexet för hiss, entré, fönster och invändiga ytskikt.

För att skapa ökade ytor i befintligt hus, som alternativ till att bygga nytt kommunhus, finns förslag som överensstämmer med föregående års flerårsplan om ytterligare ombyggnationer. Se Kommunstyrelsen punkt 70.

Tekniska nämnden - Teknik- och exploateringskontoret

Nr 32. Trafikbelysning

Undersökning har gjorts av behovet av uppgradering av lyktstolpar med armatur till LED-belysningar som är ett miljövänligt, hållbart och funktionellt val. Eventuella åtgärder vid skadade stolpar, fundament samt gamla kabledningar utförs omgående.

Det finns även ett stort behov av nya belysningsstolpar på vissa sträckor. 2017 fokus på Svanhagen GC-väg samt nya belysningspunkter på körbanan Bryggavägen/Gällstaö och 2018 fokus på Malmvik/Drottningholm med ny belysning på GC-väg.

Nr 33. GC-vägar

Syftet är att höja standard avseende trafiksäkerhet, framkomlighet, miljö och trygghet på kommunala GC-vägar för att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. I Ekerö kommuns gång- och cykelvägsplan framgår det hur dessa mål ska uppnås. I den här investeringen ingår utbyggnad av gång- och cykelvägar såväl inom tätorterna som på landsbygden för att möta tekniska nämndens mål på reducerat antal olyckor för cyklister och fotgängare.

Fortsatt satsning på asfaltering av befintliga gång- och cykelvägar inom tätort och landsbygd. Under 2017 är fokus på nya GC-vägar vid Ekebyhovsvägen och Gräsåkersvägen samt sträckan mellan Jungfrusundsvägen och Väsbyvägen.

Nr 34. Infartsparkering Träkvista

Syftet är att höja standarden på Träkvistavallens infartsparkering. Förbättring av anläggningen planeras med bland annat kapacitetshöjande åtgärder år 2018. Medfinansiering beräknas ske upp till 50 procent av investeringsbeloppet. Budgeten avser förväntad nettoutgift.

Nr 35. Bulleråtgärder

Kvarstående åtgärder för uppförande av bullerskydd och renovering av bullerplank längs Ekerövägen och Jungfrusundsvägen.

Nr 36. Reinvestering asfaltering

Reinvestering av asfaltering av befintliga vägar och ska genomföra olika åtgärder vid behov.

Nr 37. Tillgänglighetsanpassning

Arbete pågår kring den nationella handlingsplanen för tillgänglighetsanpassning. Målet är att kommunens invånare ska ha en tillgänglig kollektivtrafik och det utförs genom att följa standarder vid ombyggnation och byggande av nya busshållplatser samt övergångsställen. Utformning av busshållplatser samt övergångsställen ska anpassas för personer med funktionsnedsättning. Vilken nivå som skall användas vid utformningen av en hållplats beror i första hand på hur många resande som trafikerar hållplatsen, i andra hand på var hållplatsen är belägen.

Nr 38. Trafiksäkerhetsåtgärder

Trafiksäkerhetsåtgärder i form av säkrare gångpassager, förbättrade belysningar, skyltningar, vägvisningar planeras med det långsiktiga målet att uppfylla nollvisionen.

Nr 39. ÅVS Åkerstigen

En ny återvinningsstation planeras vid Åkerstigen, när den befintliga vid Träkvista infartsparkering tas bort, för att öka antal parkeringsplatser.

Nr 40. Allmänna lekplatser

Behovet av uppgradering av lekplatser har undersökts. År 2017 ligger fokus på en generationspark i Filippaparken och år 2018 på lekplats i central Ekerö.

Nr 41. Allmänna badplatser

Fortsatt satsning på upprustning av de allmänna badplatserna. Handikappramp på Färingsö år 2017 samt finna en permanent lösning för överbyggande av före detta lastramp vid Södrans badplats. År 2018 renovering av toalett på Södrans badplats. År 2019 en ny kommunal badplats.

Nr 42. Allmän plats

Upprustning genomförs i syfte att höja standarden på belysning samt förnyelse av utrustning så som bänkar och papperskorgar med mera på allmän platsmark.

Nr 43. Yta för fysisk aktivitet

I Stenhamra är en klätterväg anlagd. Under period 2017-2018 föreslås fortsätta utveckling med inslag av skate/street och parkour.

Kommunstyrelsen beslutar att – jämfört med det ursprungliga budgetförslaget - att investeringar i yta för fysisk aktivitet genomförs över en längre tid

Nr 44. Ekebyhovs allé & slottspark - förnyelse

Ekebyhovsallén är i behov av förnyelse och återplantering av ett antal träd 2017. Renovering samt plantering av pergola 2017.

Nr 45. Ekerö centrum förnyelse

Förändring av lekytan vid "fågeln" samt utsmyckning längs strandpromenaden.

Nr 46. Motionsspår

Reinvestering och upprustning av motionsspår, belysning samt komplettering av markbeläggning av Jungfrusundsspåret och Stenhamraspåret.

Kommunstyrelsen beslutar att investeringen i nuläget utgår.

Barn- och utbildningsnämnden

Skolkapacitet i centrala Ekerö - Förstudier har genomförts under 2016 och nu övergår investeringarna till egna projekt uppdelat i Sanduddens skola och i Ekebyhovsskolan.

47. Sanduddens skola

Nämnden gav 2016-02-11 förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie av en utbyggnad av Sanduddens skola till 2 paralleller F-6 och 3 paralleller 7-9. Förstudien visar att byggrätt inom gällande detaljplan medger utbyggnaden undantaget idrottshall. Utbygganden enligt förstudien förutsätter att viss del av befintlig skola rivs och ersätts med ändamålsenliga lokaler. Stadsarkitektkontoret har inlett ett planarbete för att utöka byggrätten som då kan medge en idrottshall samt ytterligare skollokaler (det vill säga möjligheten att utöka F-6 till 3 paralleller).

48. Ekebyhovsskolan

Nämnden gav 2016-02-11 förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie av om- och tillbyggnad av Ekebyhovsskolan. Förstudien visar att om en tillbyggnad av skolan till en treparallell F-6 skola för cirka 680 elever är genomförbar inom gällande detaljplan inklusive lokaler för särskola och särskilda undervisningsgrupper. En översiktlig bedömning har också visat att förutsättningar finns att bygga ut skolan till fyra paralleller. Investeringen föreslås genomföras i etapper under perioden.

Stenhamra verksamhetslokaler – Alternativ 1

Som ett led i utvecklingen av Stenhamra och i första hand en lösning på ett akut lokalbehov för fritidsgården/kulturskolan, vars lokaler är i dåligt skick samt åtgärder för A-huset i Stenhamraskolan, finns förslag till gemensamma lokallösningar genom utbyggnad av Stenhamraskolan. Enligt program för ny detaljplan för Stenhamra planeras nya bostäder vid dagens placering av förskola och fritidsgård och det finns alternativa förslag till placering av ny permanent förskola samt utbyggnad av Stenhamraskolan med kombinerat Skol/kulturverksamhet. Enligt kapacitetsplan för skolutbyggnad måste Stenhamraaskolan byggas ut med ett par klassrum (för årskurs 6) för att kunna ta emot de ökande elevkullarna vid utbyggnaden av Stenhamra.

49. Stenhamra skola utbyggnad av två klassrum – Alternativ 1 Stenhamra verksamhetslokaler

Utifrån genomförd förändring där årskurserna 4-5 i Skå skola flyttades till Stenhamra skola behöver Stenhamra skola utökas med två klassrum och tillhörande grupprum och toaletter redan under 2017.

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå att investeringen genomförs enligt förslag om investeringsbudget och under år 2017.

50. Stenhamra förskola

Stenhamra förskola är idag inrymd i provisoriska lokaler. I området planeras för fler bostäder, inklusive den plats där verksamheten bedrivs idag. Därför behövs nya permanenta förskolelokaler uppföras. Investeringen är planerad till år 2021. Återfinns i båda alternativen 1 och 2 Stenhamra verksamhetslokaler.

51. Förskola i Enlunda

Under 2017 finns behov att genomföra en förstudie i syfte att få fram ett tydligt beslutsunderlag för att veta när och hur stort behovet är av att bygga för nya förskoleplatser på Enlunda-tomten. Det optimala är ett genomförande i flera etapper, allt eftersom antalet barn i åldern 1-5 ökar på södra Färingsö. Investeringen utöver förstudie är planerad till 2020 och 2021.

52. Ny skola centrala Ekerö

Trots ett antal åtgärder för att skapa en ökad elevkapacitet vid Sanduddens skola, Ekebyhovsskolan samt Tappströmsskolan det finnas ett ökat behov av skolkapacitet i centrala Ekerö, framförallt i årskurserna F-6. Enligt befolkningsprognosen kommer det i dessa årskurser saknas cirka 150 -200 platser till läsåret 2021/2022. Det geografiska läget är också av intresse när centrala Ekerö kommer att få en ökad bebyggelse vid exempelvis Ekerö strand och Jungfrusund. Förvaltningen vill genomföra en förstudie för att ta fram ett konkret beslutsunderlag om var, när och hur mycket skola som krävs i centrala Ekerö som underlag för nämndens beslut under 2017. Investeringen är förutom förstudien under 2017 planerad till 2020/2021.

53. Mindre verksamhetsanpassningar kommunala förskolor och skolor

Behov av investeringsmedel för verksamhetsanpassningar, till exempel tillgänglighetsanpassningar.

54-55. Inventarier och IT i kommunala förskolor och skolor

Behov av årliga investeringsmedel för införskaffande av inventarier löpande till de kommunala enheter men också i förhållande till ombyggnationer och nya lokaler, samt behovet av IT-investeringar.

Socialnämnden

56. Inventarier Söderströmsgården

Inköp av inventarier till det nya särskilda boendet Söderströmsgården i Stenhamra. Inventarier samt övrig utrustning till gemensamma utrymmen i boendeenheter, vinterträdgård, samlingsal med mera samt sängar till lägenheter.

57. Teknikstöd i äldreomsorgen – fallsensorer Söderströmsgården

Fallsensorn som automatiskt utlöses vid den äldres fall. Försöksprojekt på två avdelningar vid Söderströmsgården. Därefter utvärdering inför beslut om vidare satsning.

58. Digitala trygghetslarm

Befintliga trygghetslarm är analoga. Övergång till digitala larm har påbörjats och utbyte av de analoga larmen sker successivt.

59. Teknikstöd i äldreomsorgen – nattillsyn med webbkamera

Nattillsyn genom webbkamera för personer med nattinsatser. Syftar till förbättrad nattsömn för brukare och tidsmässiga vinster för personal. Försöksprojekt i begränsad skala med utvärdering inför beslut om vidare satsning.

60. Förstudie nytt särskilt boende

Den demografiska utvecklingen med fler äldre medför behov av fortsatt utbyggnad av särskilt boende. Förstudie under 2019 som första steg i planeringen av nytt boende inför planerat färdigställande 2022-2023.

Kultur- och fritidsnämnden

61. Inventarier kultur- och fritidslokaler

Åtgärder i Erskinesalen och föreningarnas användning av skollokaler och Mälaröhallen enligt föreningarnas nyttjande och behov. En förutsättning för användningen av Erskinesalen för olika kulturarrangemang är att scenutrustning och annan teknik underhålls och förnyas. Föreningarnas användande av gymnastiksalar förutsätter att utrustningen anpassas till deras behov.

62. Konstnärlig gestaltning

Konstnärlig gestaltning av nya områden, gatumiljö och andra offentliga miljöer genom investeringar i konstnärliga gestaltningar i kommunens nybyggnation.

Avsikten med konstnärliga gestaltningar är att ge den fysiska miljön ett estetiskt värde och en identitet. Kultur- och fritidsnämnden har antagit riktlinjer för konstnärlig gestaltning. Vid nya byggprojekt i kommunen ska den konstnärliga gestaltningen ingå som en del i projekteringen från start. Den konstnärliga gestaltningen arbetas fram som en (permanent) del av byggnadens och det offentliga rummets arkitektur och formgivning. Den kan också omfatta så kallad lös konst som är flyttbar.

Med fastighetskontorets investeringsbudget som grund föreslås medel för konstnärlig gestaltning som ska omfatta kommunala byggnader och dess inre och yttre miljöer, offentliga rum som torg, parker och trafikmiljöer. Främst skall verksamheten inriktas mot nybyggnationer, om- och tillbyggnader. Aktuellt under perioden är Mälaröhallen och Söderströmsgården där kommunen enligt avtal ska stå för den konstnärliga utformningen. För den offentliga gestaltningen i den utbyggnad Ekerö centrum och Stenhamra föreslås särskilda medel som ska ingå i projekten. Utformning vid cirkulationsplatser Klas Horn och på Färingsö är aktuella. För renovering av kulturhusets inre och yttre miljö avsätts i särskilt ordning inom ram för projektet som helhet medel för konstnärlig gestaltning.

Kommunstyrelsen

63. Stenhamra verksamhetslokaler // se även nr 6-7 Tekniska nämnden & nr 49-50 Barn- och utbildningsnämnden

Underlag för beslut om långsiktig lokallösning i Stenhamra parallellt med kortsiktiga åtgärder för att lösa omedelbara behov – och med den förutsättningen att omedelbara åtgärder ska vara en del av ett helhetspaket. Samtidigt finns här två alternativa förslag för delar av lokalerna.

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå investeringsbudget för lokallösningar Stenhamra verksamhetslokaler enligt alternativ 1. Alternativ 1 är inräknad i den totala sammanställningen över förslag investeringsbudget 2017-2021.

Kommunstyrelsen avvisar därmed förslag alternativ 2 varför det inte blir aktuellt med investering nr 6-7 i Tekniska nämnden.

NR	Ansv	ALTERNATIV 1	2017	2018	2019	2020	2021	S:a 2017-2021
49	BUN	Stenhamraskolan utbyggnad 2 klassrum	10 000					
63	KS (+BUN +KFN)	Utbyggnad av Stenhamraskolan för samlokalisering av skola, fritids, fritidsgård, kulturskola, barnens bibliotek						
		Programarbete 2018 & projektering	1 000	2 000				
		Projektering 2019 & start genomförande			30 000	30 000		
		Genomförande 2020						
50	BUN	Stenhamra förskola - permanent					25 000	
			11 000	2 000	30 000	30 000	25 000	98 000

NR	Ansv	ALTERNATIV 2	2017	2018	2019	2020	2021	S:a 2017-2021
		Reinvestering & åtgärder i nuvarande vrk. lokaler för fritidsgård/ kulturskola/ barnens bibl/ samt St skola A-hus resp fritidsbyggn *)						
6	TN	Stenhamra hus A	9 000					
7	TN	Stenhamra fritids	5 000					
49	BUN	Stenhamraskolan utbyggnad 2 klassrum	1 000	9 000				
50	BUN	Stenhamra förskola - permanent					25 000	
			15 000	9 000	0	0	25 000	49 000

Nr 63 i alt 1 och nr 6-7 i alt 2 är uteslutande varandra

*) Alt 2; enligt detaljplan Stenhamra tillkommer bostäder efter 2021, nuvarande lokaler evakueras

Som ett led i utvecklingen av Stenhamra och i första hand en lösning på ett akut lokalbehov för fritidsgården/kulturskolan, vars lokaler är i dåligt skick samt åtgärder för A-huset i Stenhamraskolan, finns förslag till gemensamma lokallösningar genom utbyggnad av Stenhamraskolan.

Enligt program för ny detaljplan för Stenhamra planeras nya bostäder vid dagens placering av förskola och fritidsgård och det finns alternativa förslag till placering av ny permanent förskola (se nr 50 Barn- och utbildning) samt utbyggnad av Stenhamraskolan med kombinerad skol-/kulturverksamhet (se nr 63 Kommunstyrelsen).

Enligt kapacitetsplan för skolutbyggnad måste Stenhamraskolan byggas ut med ett par klassrum för att kunna ta emot de ökande elevkullarna vid utbyggnaden av Stenhamra. (Se nr 49 Barn- och utbildning).

I och med Kommunstyrelsens beslut om att förorda alternativ 1 är det inte längre aktuellt att reservera medel för fritidsgården/kulturskolan, Barnens bibliotek samt Stenhamraskolans A-hus för reinvestering och åtgärder så att verksamhet kan fortsätta i dessa lokaler fram tills bostadsexploateringen kan starta omkring år 2021 då lokaler måste rivras. (se nr 6-7 Tekniska nämnden).

Nr 64. Verksamhetslokal Fredrikstrandsvägen

IVG har under 2016 flyttat till nya större lokaler varför Barn- och utbildningsnämnden har lämnat lokalerna. Fastighetskontoret har bedömt medel för anpassning av befintliga lokaler till andra behov.

Nr 65. Hemtjänst Färingsö

Hemtjänsten på Färingsö har inte ändamålsenliga lokaler. Ända sedan år 2015 har budgetposten funnits men inte ianspråktagits som följd av att ingen tillfredsställande lösning har kommit till stånd. Nya lokaler måste uppföras om det inte går att hyra. Diskussion finns om alternativ lokalinsering till någon av lokalerna vid Sundsgården som Ekerö kommun idag hyr. Resultatet av den diskussionen är inte känt av ekonomienheten. Investeringsposten bör utgå om lösning går att finna där.

Nr 66. Lokal Färingsöhemmet inklusive paviljong

Det särskilda boendet Färingsöhemmet flyttar sin verksamhet till den nybyggda Söderströmsgården i Stenhamra centrum innan sommaren 2017. Då blir Färingsöhemmet tomt och kan användas för annat ändamål. För fastigheten finns idag en detaljplan som anger allmänt ändamål. Planarbete har initierats för att möjliggöra ny bostadsbebyggelse för äldre. Planarbetet beräknas pågå under 2-3 år. Under tiden som planarbetet pågår och när nuvarande verksamhet har flyttat kan byggnaderna användas för annat ändamål, till exempel bostäder för nyanlända. Mindre åtgärder faller sannolikt inom ramen för underhåll driftkostnad.

Nr 67. Kulturhuset - Utveckling av kulturhuset på kort och lång sikt

Kulturhusets foajé

Kommunstyrelsen och Kultur- och fritidsnämnden har godkänt inriktning av framtida utveckling av kulturhuset och KS har lämnat uppdrag att ta fram en förstudie (KS 2015-11-15, KFN 2016-02-12). Den långsiktiga inriktningen utgår från den ombyggnad av kulturhusets foajé som pågår (behandlades bl a av KFN 2015-06-05.) Beslut om omdisponering av medel gjordes våren 2016 och foajén färdigställs med fast inredning hösten 2016. Den nya entrén "Kristallen" är senarelagd från 2016 och färdigställs 2017 enligt framtaget förslag.

Långsiktig inriktning

Grundläggande för den långsiktiga utvecklingen är den godkända inriktningen att samtliga ytor ska nyttjas för kulturverksamhet. Fasaden öppnas upp visuellt och nya tydliga entréer skapas. I gatuplan förbereds för publika öppna lokaler och i källarplan förenings- och ungdomslokaler. Det ska finnas flera möteslokaler i varierande storlek och några med ett caféutbud. Uppdrag är lämnat från Kommunstyrelsen om förstudie som ska klarlägga planlösning, funktionssamband, hyresgästförslag, evakueringsplan, tidplan samt de ekonomiska förutsättningarna.

Kortsiktig inriktning

Behov av lägenheter för nyanlända har aktualiserat behov av att friställa lägenheter i kulturhuset som idag nyttjas som verksamhetslokaler för omsorgen. Omsorgens verksamheter föreslås beredas plats i polisens gamla lokaler på bottenvåningen. Den aktuella verksamheten erbjuder ett konstnärligt arbete med kreativ utveckling. De utför beställningsarbeten och arrangerar utställningar. Även drama är en del av verksamheten med bland annat teaterföreställningar i Erskinesalen. I verksamheten arbetas med olika former av textilhantverk. Verksamheterna riktar sig till vuxna personer med intellektuella funktionsnedsättningar.

Bedömningen är att inriktningen ligger i linje med den långsiktiga tanken att lokalerna på bottenplanet ska nyttjas för öppna kulturverksamheter. Långsiktigt bör verksamheterna därför kunna kombineras med annan öppen kulturverksamhet.

Plan 2 av polisens gamla kontorslokaler anpassas för lägenheter för nyanlända.

Enligt investeringsunderlagen kan en sammanställning se ut enligt nedan över fortsatt inriktning. Förstudien bör ge förtydligande avseende inriktning och investeringsbelopp.

År	Åtgärd	Ansvarig nämnd	Belopp, tkr
2016 2017	Fast inredning foajé	TN (nr 29)	4 500 500
2017	Ny entré	TN (nr 30)	5 000
2017	Lokaler iordningställs i polislokalen för Konstmakarna	TN	
2017	Plan två polislokal samt tidigare verksamhetslokaler till lägenheter	TN	
2018	Beslut och godkännande av förstudie Kulturhusets långsiktiga utveckling	KS (nr 67)	800
2019	Projektering långsiktig inriktning	KS	20 000
2020	Etappvis ombyggnad kulturhuset	KS	20 000

Nr 68. Ekebyhov slottsområde flera byggnader

I förra årets underlag för investeringsbudget ingick i Tekniska nämndens budgetunderlag för år 2016-2019 ett nytt projekt aktualiserats föranlett av behov av en sammanhållen planering för att successivt åtgärda vad som behövs i de olika byggnaderna i slottsområdet. Flera av de byggnader som är belägna runt Ekebyhovsslott är i behov av reinvesteringar. I skyddsföreskrifterna för byggandsminnet framgår att byggnaderna måste underhållas.

I budgetprocessen i tjänstemannaorganisationen har fastighetskontoret lyft över posten till Kommunstyrelsens ansvar för vidare beslut och beställning. Uppdrag om att ta fram en vårdplan bör, enligt ekonomienheten, vara avgörande för besluts- och kostnadsansvar och takten i åtgärderna.

I det följande återges samma textbeskrivning som föregående år.

Ekebyhovs slott och citadellet är förklarat byggnadsminne enligt kulturmiljölagen. Enligt skyddsföreskrifterna ska en vårdplan upprättas med syfte att underhålla byggnaderna genom en kulturhistoriskt inriktad vård samt skapa en allmänt tillgänglig miljö med höga upplevelsevärden. Karaktärsdragen i området ska samtidigt värnas.

Enligt erhållen information har arbete resulterat i en bedömning om att tekniska nämnden bör få i uppdrag upprätta en vårdplan. Vårdplanen ska samrådas med kultur- och fritidsnämnden. Arbetet bör ledas av fastighetskontoret och ske i nära samarbete med nämndkontoret kultur och fritid. Bedömningen är att verksamheterna i byggnaderna så långt som möjligt bör vara öppna för allmänheten, samt att verksamheterna bör ha en tydlig koppling till Ekebyhovs kulturhistoriska miljö. Det kan vara verksamheter med koppling till växter, byggnadsvård och konst. De verksamheter som tillåts ska vara småskaliga och av olika karaktär. Verksamheter ska bidra till områdets karaktär och lugna atmosfär. Vilka typer av verksamheter som kan tillåtas i respektive byggnad fastställs när vårdplanen upprättas.

Nr 69. Brandstation – reinvestering

Redan i föregående år flerårsplan för investeringar återfanns 10 mnkr år 2018 för reinvestering i brandstationen.

Enligt avtal med Södertörns brandförsvarfsförbund tillhandahåller Ekerö kommun brandstation och behövliga lokaler för brandförsvaret. Enligt fastighetskontorets information till ekonomienheten behöver brandstationen vid Ekerö centrum invändigt och byggnadens fastighetssystem bytas ut.

Investeringsbelopp år 2018 återfinns ånyo i föreliggande flerårsplan.

Ekonomienheten rekommenderar att innan åtgärd bör fastställas brandförsvarets framtida lokalisering och tidsaspekten på det bör ställas i relation till en reinvestering 2018.

Nr 70. Kommunhus om- och tillbyggnad

Ekerö kommunhus är för litet för den verksamhet som bedrivs i byggnaden. Idag hyrs även in administrativa lokaler utanför kommunhuset. Löpande åtgärder och förbättringar sker av kommunhuset med intilliggande annex. En expansion genom påbyggnad med en våning på befintlig byggnadsstomme föreslås. Projektering under 2017. Det fortsatta arbetet i kommunhuset är alternativ till att istället uppföra nytt kommunhus.

Nr 71. Stranden Henkel Fabriken

Fastighetskontoret har i budgetunderlaget initierat åtgärd år 2019.

Nr 72. Närvärmeanläggning

Investeringsprojekt som även ingick i föregående års flerårsplan.

Beslut finns att förlägga närvärmeanläggning bredvid reningsverket i Ekebyhov. F n prövas frågan om förhandsbesked av byggnadslov av en närvärmeanläggning vid aktuell plats. Beroende på beslut i byggnadsnämnden om lov kan tidplanen komma att justeras. F n är prognosen att genomföra upphandling under 2017 och påbörja byggnation under 2018. Det innebär även att nuvarande arrendator för platsen kan evakueras i förtid.

Nr 73. Fritidsverksamhet - Anläggningsplan

Kommunfullmäktige antog i april 2010 riktlinjer för kommunens arbete med idrott och fysisk aktivitet. Enligt dessa ska en anläggningsplan årligen revideras som ligger till grund för kommunens investeringsplan. Nämndkontor kultur och fritid har tagit fram anläggningsplan 2017-2021. I arbetet har samverkan skett med mark- och exploateringskontoret samt med fastighetskontoret. Kultur- och fritidsnämnden har 2016-mm-dd § xx behandlat anläggningsplanen.

Nuvarande hantering är den att de i anläggningsplanen föreslagna investeringsprojekten tas organisatoriskt upp sorterade under Kommunstyrelsen. De sedan av Kommunfullmäktige beslutade investeringarna överförs förs till Tekniska nämnden för genomförande.

I föreliggande underlag återfinns redan vissa poster som även är behandlade på Tekniska nämndens budgetsammanträde. Kultur- och fritidsnämnden har behandlat anläggningsplan och investeringsbudget inventarier till kultur- och fritidsanläggningar.

Tekniska nämnden - fastighetskontor

- Nr 18 reinvesteringar idrottsanläggningar (550 tkr år 2017 och 150 tkr/ år i övrigt)
- Nr 19 reinvestering konstgräs (1 700 tkr år 2017)
- Nr 20 Allhallen, reinvestering (1 500 tkr år 2017 samt 500 tkr år 2018, 2 200 tkr år 2019)

Tekniska nämnden – teknik- och exploateringskontor enligt Kommunstyrelsens beslut

- Nr 43 Yta för fysisk aktivitet (2 500 tkr 2017, 1 000 tkr 2018, 2 500 tkr 2019, 1 000 tkr år 2020 och 500 tkr år 2021)
- Nr 46 – utgår i nuläget

Kultur- och fritidsnämnden

- Nr 61 Inventarier kultur- och fritidslokaler (175 tkr år 2017 och därefter 75 tkr/år)

Anläggningsplanen i övrigt (KS nr 73) ger därutöver följande investeringsprojekt.

Investeringsprojekt/-objekt	2017	2018	2019	2020	2021
Aktivitetshus Svanhagen	3 000				
Träkvistavallen omkl	1 800		8 000		
Konstgräs 7-mannaplan		1 500			
Idrottshall/sporthall				30 000	
Summa anläggningsplan	4 800	1 500	8 000	30 000	0

Kommunstyrelsen beslutar att i nuläget inte föreslå investeringsbudget för projekt friluftsanläggningar med de olika portalerna, ridled och evenemangsyta.

Aktivitetshus Svanhagen

Svanängens idrottsplats har behov av fler och upprustning av omklädningsrum främst i anslutning till fotbollsplanerna. Behovet av samlingsytor, café och mindre verksamhetsytor för t.ex. bordtennis och brottning är också stort. Enligt anläggningsplanen föreslås en mindre servicebyggnad inom nuvarande idrottsområde.

Träkvistavallen omklädning

Nästa fas för att nå full behovstäckning av omklädningsrum är renovering av befintliga omklädningsrum och iordningställas till 6 stycken fullstora omklädningsrum. De inhyrda byggmodulerna, samt de renoverade omklädningsrummen, skall hjälpligt täcka behovet av omklädningsytor till dess att ändamålsenlig byggnation kan genomföras senast 2020.

Konstgräsplan

Anläggningsplanen tar upp reinvestering av Träkvistavallens konstgräsplan 1 och återfinns redan i Tekniska nämndens investeringsunderlag.

Planen upptar som en del av friluftsanläggningar ett förslag om anläggande av en sjuanna konstgräsplan som en del av parkprojektet i Stenhamra.

Idrottshall/sporthall

Ytterligare hallytor kommer att behövas i takt med ökad befolkningen och ökat idrottsintresse.

Anläggningsplanen redovisar en investering i fullstor idrottshall i Stenhamra med inriktning boll- och racketsporter. Bör byggas i anslutning till nuvarande skola för att ge skolan utrymme för undervisning. Denna hall är av enklare karaktär än nybyggda Mälaröhallen.

74. Inventarier i enheter i produktionsområdena

Investeringsbudget per produktionsområde för komplettering av verksamhetens inventarier som följd av behov av årlig förnyelse (ersättning ej längre funktionsdugliga inventarier/ utslitna inventarier) samt komplettering av inventarier i samband med om- och tillbyggnad av verksamhetslokaler.

Produktionsområde omsorg budget enligt flerårsplaneringen. Handlar om höj- och sänkbara skrivbord, markiser, vitvaror, sängar, liftar, pedagogiska hjälpmedel till daglig verksamhet och hjälpmedelsföreskrivningar.

I produktionsområde kultur fortsätter den utlagda planen för inventarier i enheterna. För att säkra en god arbetsmiljö och god ergonomi för enhetens medarbetare behövs komplettering och nyinköp av inventarier som kontorsmöbler - höj/sänkbara arbetsbord, arbetsstolar. Här finns även konferensmöbler och köksutrustning i Ekebyhovs slott. Köksutrustningen i Ekebyhovs slott handlar dels om effektivitet, dels om hygien och arbetsmiljö. Omfattande post är ersättning av ej fungerande belysning i Ekerö bibliotek vilket bör göras tillsammans med fastighetskontoret. I posten finns även budget för den typ av instrument i kulturskolan som inte faller under driftkostnad. Förslag årliga investeringsbelopp innebär en något mer utsträckt tid för investering än vad produktionschef åskat.

Nr 75. Inventarier i kommunhus

Medel för komplettering och årlig förnyelse av inventarier och teknisk utrustning i offentliga/ gemensamma utrymmen (sammanträdesrum, lunchrum, korridorer, foajé och liknande) i kommunhuset. Här inkluderas en uppskattning i resursbehov för att komplettera inventarier som effekt av planerad ombyggnad av kommunhus för att öka rumskapaciteten.

Nr 76. IT i produktionsområden

Inom produktionsområde omsorg avser IT-investeringen fortsatt utbyte av äldre datorer samt förtätning i samband med införande av socialtjänstens verksamhetssystem i produktionsområdets verksamheter. Det är en förutsättning för att kunna sköta dokumentationen.

Inom produktionsområde kultur är IT-investeringarna fokuserade på ökad service i biblioteket och inköp av informationsutrustning som följd av ombyggnaden av kulturhusets foajé.

77. Central IT-plattform och verksamhetssystem/effektivisering administration

Fortsatt utveckling av kommunens centrala IT-plattform enligt den riktning som pekades ut i förra årets budgetprocess. Därutöver "markeras" i investeringsbudgeten resurser för utvecklingsprojekt inom administration för ökad effektivisering och som kommer att identifieras allteftersom plattform och IT-organisation i verksamheten sätter sig. Befintliga strategiska verksamhetssystem – bland annat lönesystem/HR och även ekonomisystem framöver är föremål för upphandling vars resultat och påverkan på organisation inte ännu är möjliga att se.

Sedan ett par år tillbaka pågår en flerårig förändring med att lyfta IT verksamheten i Ekerö kommun står till nästa generations teknik och arbetssätt för att kunna möta omvärldskrav och verksamhetens behov. Arbetet är inlett och ska fortgå. Den inslagna vägen omfattar följande områden.

- Server och lagringsmiljö
- Arbetsplats
- Datakommunikation
- Digitalisering – effektiv förvaltning
- Säkerhet

Server och lagringsmiljö; Mindre utökningar under perioden 2017-2021 utöver de reinvesteringar som görs med fyra till fem årsmellanrum. Verksamhetens behov möts och stödjer en effektiv förvaltning genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter att utveckla verksamheten. Risk i annat fall för avbrott i verksamheten när gammal hårdvara går sönder och ökad belastning av underhållsarbete.

Arbetsplats; Investering i verktyg för att installera och hålla datorer och annan IT utrustning uppdaterade med aktuella licensversioner för våra medarbetare och elever. I arbetsplats ingår även att det finns adekvat utrustning i våra mötesrum i kommunhus och annex. Den primära effekten är att dessa verktyg effektiviserar arbetet på IT-enheten. För kommunens medarbetare och elever innebär det även ett antal positiva effekter genom att användningen av de digitala verktygen blir enklare. Att arbetat med moderna digitala verktyg signalerar även positiva värden för Ekerö Kommun. Med nuvarande bemanning vid central IT-enhet är investering en förutsättning för att kunna hålla en acceptabel servicenivå till verksamheterna. De närmaste 2-3 åren kommer ställa stora krav på både organisation/bemanning och automatisering av processer.

Datakommunikation - trådlöst nät; Utrustning för trådlöst nätverk har en reinvesteringstakt på fyra till fem år. Under 2017 kommer de sista verksamheterna lyftas till nästa generations nätverk och från 2018 kommer befintlig utrustning att börjas bytas ut för att garantera fortsatt tillgänglighet till nätverket.

Digitalisering; En effektiv och modern förvaltning kännetecknas av en digitaliserad verksamhetsutveckling och en infrastruktur som ger förutsättningar för utveckling. För 2017 består investeringen i en fortsatt utveckling av en e-tjänstplattform för våra medborgare och självservice för våra medarbetare samt automatisering och ökad säkerhet i åtkomst till information. e-tjänster och självservice kortar ledtiderna i vår handläggning och bidrar till en ökad intern effektivitet samtidigt som vi möter våra medborgares, företagares och medarbetares förväntningar på service.

Säkerhet; Med en ökad digitalisering följer även krav på ökad säkerhet för att information inte ska spridas på ett inte önskvärt sätt. Säker hantering av information är viktigt för att skapa tillit bland våra medborgare och med allt fler system är det viktigt att minska det manuella arbetet, dels för att arbeta effektivare och dels för att eliminera fel på grund av den mänskliga faktorn.

78. Projekt e-arkiv Ekerö kommun

Under 2017 genomförs en förstudie och en upphandling genomförs av ett e-arkiv som sedan införs under 2018. Införandet kommer att innefatta uppsättningen av systemet, integration mot ett av våra verksamhetssystem och införande av processer och organisation för fortsatt förvaltning av e-arkivet. Under perioden 2019-2021 kommer succesivt fler verksamhetssystem att integreras mot e-arkivet. Organisatoriskt ansvarig är Kommunstyrelsen med kommunkansliet som projektägare och som driver förändringsarbetet.

Med ett e-arkiv kommer medborgare och medarbetare enklare kunna ta del av informationen som finns i vårt arkiv och vi skapar en gemensam lösning för informationshantering, vilket över tid ger oss en mer kostnadseffektiv informationshantering. På så sätt får vi en effektivare hantering av våra arkiv och snabbare och enklare tillgång till informationen.

Att inte succesivt införa ett e-arkiv kommer att begränsa våra möjligheter att effektivisera våra interna processer samt ge en god medborgarservice. Vi kommer även att behöva utöka våra fysiska lokalytor för att rymma vårt arkiv.

Tekniska nämnden – Balansenhet Avfall

Investeringsprojekt/-objekt	Budget 2016	Prognos 2016	Prognos ombudg	2017	2018	2019	2020	2021
Kundhanteringsystem, uppgraderi	800	0	0					
Skå återvinningscentral	3 000	500	0	3 000	3 000			
TOTALT	3 800	500	0	3 000	3 000	0	0	0

Skå återvinningscentral

Viktigt för återvinningscentralen, med tillhörande byggnader och ytor, är att den ger ett välkommande intryck, en enhetlighet och en bra tillgänglighet för dess tjänster. Detaljplanen för Skå industriområde är försenad vilket medför försening i genomförande av investeringar för Skå återvinningscentral. Investeringarna har därför flyttats framåt.

På grund av trafiksäkerhetsproblem har Trafikverket drivit frågan angående alternativ infart till återvinningscentralen. När många besökare anländer samtidigt uppstår köer ut på Färentunavägen. I den nya detaljplanen ges möjlighet till ny infartsväg.

Den befintliga byggnaden för omlastning och lager behöver ses över. Byggnaden står illa placerad och är dåligt utnyttjad. Den föreslås rivas och omlastning av kärlavfall och lagerhantering bör istället rymmas i en för verksamheten bättre anpassad lokal.

Alternativa lösningar för effektivisering av hanteringen av omlastning av kärlavfallet ses över.